

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 13 (1832) 1985 KOVAS-MARCH 26

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Pinigai gausėja, žmonės retėja

Jau matyti ryškus kontrastas tarp pokario išeivių gyvenimo prieš 40 metų ir dabar. Anuomet pokarinė išeivija buvo gausi ir jauna, pilna energijos, bet neturtin-ga. Didžiausias jos rūpestis buvo gauti darbą ir sukalti pinigą. Žmonių niekur netrūko — nei parapijose, nei organizacijose, nei valdybose, nei mokyklose, nei laikraš-čiuose... Bet anuomet visur trūko lėšų. Pinigas buvo brangus dalykas — sunkiai pagaunamas, bet labai leng-vai išleidžiamas. Dabar yra atvirkščiai — lėšų yra visur, bet trūksta žmonių. Niekas nėra apskaičiavęs, kiek lėšų bei turto yra sukaupę vien Šiaurės Amerikos lietuviai, bet iš visko galima spėti, kad jų rankose yra bilijonai do-lerių, įskaitant turimas nekilnojamas nuosavybes. Pvz. vien keturi Kanados lietuvių kredito kooperatyvai turi 110 milijonų dolerių santaupų, neskaitant indėlių kituo-se bankuose ir nekilnojamų nuosavybių. Pridėjus JAV-bių lietuvių santaupas ir kitą turtą, tikriausiai susida-rytų milžiniškos sumos. Vien Lietuvių fondas turi suka-ųpęs tris milijonus dolerių. O kur vadinamieji susivieni-jimai ir kitos organizacijos, verslo įmonės, privačios nuo-savybės, institucijos...

NĖRA abejonės, kad lietuviai anaip tol ne varguo-liai. Dėl to, kai iškyla didesni projektai, skeptikų įrodinėjimai, jog lietuviai nepajėgs jų įvykdyti, mažai ką įtikina. Ir jeigu kuris projektas klumpa, tai ne dėl to, kad lietuviai nebūtų pajėgūs finansiškai, bet dėl to, kad trūksta motyvacijos. Žmogus, kuris aukoja savo lėšas, nori, kad jos eitų tikrai geram tikslui. Bet jeigu jis mato, kad projektas yra abejotinos vertės, neaukoja arba prisideda tiktai simboline auka. Taigi vykdyti kurį nors projektą, svarbu įtikinti visuomenę jo reikalingumu. Projektas gali būti labai geras, bet jeigu jo sumanytojai ir vykdytojai nepajėgia įtikinti visuomenės jo gerumu, lėšų telkimas darosi sunkus. Panašiai įvyko su lituanis-tikos katedros steigimu Ilinojaus universitete. Kai spau-doje atsirado abejingų ir net neigiamų balsų, lėšų telki-mas pasunkėjo, nes žymi visuomenės dalis neatidarė savo piniginių. Dar ir dabar lėšų telkimas lituanistikos katedrai nėra baigtas, nes jų telkėjai susiduria su tam tikru abejingumu, kurį sukėlė neigiamieji balsai. O rei-kalinga suma tai katedrai (universiteto skyriui) — 600.000 dolerių nėra didelė, žvelgiant į bendrą finansinį Š. Ame-rikos lietuvių pajėgumą. Reikia tik gero rakto į tautie-čių pinigines.

LĖŠOS lituanistinei katedrai yra būtinos, tačiau tai toli gražu ne viskas. Tai tik priemonė dar svarbes-niam dalykui, būtent tinkamų žmonių paruošimui. Tada, kai lėšos gausėja, o žmonės retėja, reikia visą dė-mesį sutelkti į lituanistų paruošimą, ir tai tokių lituanis-tų, kokių laukia lietuviškosios išeivijos gyvenimas. O jų jau pradeda laukti lituanistinės mokyklos, laikraščių redakcijos, radijo programos, leidyklos, organizacijos, stovyklos, kultūriniai sambūriai. Pirmiausia tinkamai paruoštų lituanistų laukia mokyklos. Nors mokinių skai-čius jose mažėja, tačiau didesniuose lietuvių telkiniuo-se jos dar ilgai bus reikalingos. Dabar į tas mokyklas atei-na jauni mokytojai su labai kukliu lituanistiniu pasiruo-šimu. Laikraščiai pradeda stokoti pajėgesnių jaunų bendradarbių vien dėl lietuvių kalbos per menko mokė-jimo. Tad atėjo laikas telkti lituanistikos katedrai ne tik lėšas, bet ir žmones, t.y. studentus. Visi didesni lie-tuvių telkiniai turėtų skirti pakankamas stipendijas jau-nimui, kad galėtų bent metus ar dvejus pastidijuoti aka-deminio lygio lituanistiką ir grįžti į savo gyvenvietes praktinei veiklai. Kultūrinės komisijos ar kiti vienetai turėtų organizuoti ir stipendijas, ir asmenis. Žinoma, tuo atveju reikės stambesnių sumų, bet tai duos prakti-nę naudą visuomenei ir padidins lituanistikos katedros svorį. Be jo jinais liks prestižinė institucija, besireiškan-ti vien teorinėje plotmėje.

KANADOS ĮVYKIAI

Vadų pasitarimai Kvebeke

Senajame Kvebeko mieste draugiškus pasitarimus turėjo Kanados ministeris pirm. B. Mulronis ir JAV prez. R. Reaganas. Ši Kvebeko provin-cijos vietovė nebuvo pasirink-ta atsitiktinai. B. Mulroniui rūpėjo atstatyti prarastą ame-rikiečių pasitikėjimą Kvebe-ku, sukeltą separatistinių idė-jų, kurios dabar yra praradu-sios savo populiarumą. Kvebe-ke vėl galima saugiai inves-tuoti užsienio kapitalą. Itakos prez. R. Reagano apsilanky-mui Kvebeko mieste turėjo ir II D. karo istoriniai įvykiai: jame 1943 ir 1944 m. su anuo-metiniu Kanados ministriumi pirm. Mackenzie Kingu susi-tiko JAV prez. F. D. Roosevel-tas ir Britanijos premjeras W. Churchillis. R. Reaganas Kve-beko miestam atskrido šv. Pat-riko dieną, kurią visame pa-saulyje iškilmingai švenčia airiai. Ir R. Reaganas, ir B. Mulronis sakosi esą airiškos kilmės, nors abu artimesnių ryšių su praeitimi neturi. R.

Reagano priėmimui skirtame koncerte jie įsijungė į popu-liarią dainą "Kai šypsosi ai-riškos akys".

Draugiškuose abiejų vadų pasitarimuose buvo patvirtinti keli anksčiau paruošti pro-jektai. Kanadiečius jau seniai erzina rūgščių lietus, didė-lę žalą darantis ežerams ir upėms. Tą lietų atneša didžiū-jų gamyklų dūmtraukiai su dū-mais išmetami chemikalai. Lig šiol bendrų pastangų tiems chemikalams pašalinti nebu-vo. JAV kongresas rūgščių lietaus nelaiko pirmaeile pro-blema, nes dėl jos daugiausia nukentė Kanados ežerai ir upės, o Amerikoje tėra palie-čiama šiaurinė jos dalis Ka-nados pasienyje. Vašingtone teisinamasi, kad JAV-se ge-riau yra vykdoma gamtos ap-sauga. Esą Kanada rauda, bet daugiausia taršos susilaukia iš pietinėje savo dalyje sutelk-tų pramonės įmonių, neturin-čių įrenginių į erdves išme-(Nukelta į 8-tą psl.)

Ontario provincijos premjeras FRANK MILLER ir pilietybės bei kultūros ministrė SUSAN FISH spaudos atstovų priėmimo Toronte rodo leidinį "Lithuanians in Canada", kurį įteikė ten dalyvavęs ANTANAS RINKŪNAS

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Sovietai bus teisiami Kopenhagoje

A. LEMBERGAS

Užsienio baltiečių pasiren-gimai surengti šią vasarą tai-kos ir laisvės ryžto žygi Skan-dinavijoje sulaukė gana pla-taus atgarsio Vakarų Europos spaudoje. Žygio tikslas — at-kreipti pasaulio, visų pirma Vakarų Europos, dėmesį į tri-jų Baltijos valstybių negyjan-čią žaidą. Jau jis randa atgar-sių. Tai rodo, nuotaikos pasau-lyje keičiasi ir bręsta naujos sąlygos iškelti viešumon ilgai nutylėtą Baltijos valstybių klausimą.

Vokiečių dienraštis

V. Vokietijos dienraštis "Frankfurter Allgemeine Zei-tung" vasario 22 d. rašo, kad Pasaulio baltiečių santalka pasiryžo šią vasarą Danijos sostinėje surengti teismą Sov. Sąjungai dėl jos prieš 45-rius metus įvykdymo Baltijos valsty-bių — Lietuvos, Estijos ir Lat-vijos prisijungimo ir žmogaus teisių nepašymo.

Baltiečių organizacijos nu-sprendė veikti, nes ligšiolinės pastangos iškelti Baltijos val-sstybių laisvės klausimą tarptau-tinėje plotmėje, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų žmogaus tei-sių komisijoje ar Europos par-lamente, nebuvo sėkmingos. Vakarų vyriausybės ir toliau nesirūžta nieko tuo reikalu daryti. Antai 1983 m. gegužės mėnesį dešimt Europos šalių užsienio reikalų ministerių, neva "realistiškai" vertinda-mi esamą politinę padėtį, at-metė dvi Europos parlamento rezoliucijas, reikalavusias iš-kelti Baltijos valstybių klau-simą Jungtinių Tautų dekoloni-zavimo komisijoje. Netgi ne-sutiko šio klausimo įrašyti į Helsinkio susitarimų peržiū-ros pasitarimo darbotvarkę.

Įtakingas V. Vokietijos laik-raštis pažymi, kad liepos 23-25 d.d. Kopenhagoje rengia-mas baltiečių teismas Sov. Są-

jungai siekia atkreipti plačio-sios tarptautinės visuomenės dėmesį į trijų buvusių neutra-lių valstybių likimą.

Teismo laikas sutampa su 40-siomis Baltijos valstybių okupacijos sovietinės okupaci-jos metinėmis. "Frankfurter Allgemeine Zeitung" pastebi, kad iš viso per abi sovietines okupacijas iš Baltijos valsty-bių į Sov. Sąjungą buvo išstrem-ta apie 600.000 lietuvių, estų ir latvių. Be to, Kopenhagos teismo rengėjai nori pažymėti Helsinkio Baigiamojo akto pasirašymo dešimtąsias meti-nes. Ta proga Helsinkyje posė-džiaus Helsinkio susitarimus pasirašiusių 35-kių valstybių užsienio reikalų ministeriai.

Jaunimo žygis

Pasibaigus teismui Kopen-hagoje, apie 400 jaunų baltie-čių ketina aštuonias dienas plaukti tarptautiniais Balti-jos jūros vandenimis pro Lie-tuvą, Latviją ir Estiją, kad at-kreiptų dėmesį į šių kraštų okupaciją ir primintų tuos 30-000 pabėgėlių, kurie 1944 m. rudenį mažais laiveliais pabė-gė į Švediją nuo antrą kartą atžygiuojančios sovietinės ka-riūmenės.

Tris dienas prieš Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos šalių užsienio reikalų ministerių susitikimą Helsinkyje baltiečių taikos laivas aplankys ir Suomijos sostinė. Čia ketinama sureng-ti spaudos konferenciją, kad būtų pabrėžta, jog neimano-ma taika Šiaurėje ir visoje Eu-ropoje, kol nebus užtikrintas tautinis apsisprendimas ir žmogaus teisės Baltijos sri-ties žmonėms.

Baltiečių jaunimo taikos ir laisvės ryžto žygis su įvairiais politiniais ir kultūriniais ren-giniais Kopenhagoje, Helsin-kyje ir Stockholme mėgins at-sverti maždaug tuo pačiu metu Maskvoje rengiamą 12-jį pa-

saulinį komunistinio jaunimo festivalį.

Kaltinimai Sov. Sąjungai

Frankfurto laikraštis rašo, kad Kopenhagos teisme bus iš-klaustyti liudininkų, buvusių aukštų sovietinių pareigūnų, pareiškimai, įvairūs kaltini-mai. Sov. Sąjunga ne tik netei-sėtai okupavo Baltijos valsty-bes, bet trėmimais ir sąmonin-ga gyventojų perkėlimo poli-tika mėgina pakeisti šių kra-štų gyventojų sudėtį. Sovieti-nės tautybių politikos vykdy-mas gresia tautinei baltiečių egzistencijai. Jau dabar ypač didelis pavojus gresia Latvi-jai, kur latvių skaičius pagal 1979 m. visuotinio surašymo duomenis, jau nebesiekė 54%. Savo sostinėje Rygoje, pagal tuos pačius šaltinius, latviai sudarė tik 38%, t.y. aiškią ma-žumą.

Rusų ateivių skaičius Balti-jos šalyse nuolat didėja. Nuo praėjusių metų vidurio, pra-dėjus statyti Talino uostą, ten atsikėlė apie 20.000 rusų dar-bininkų su šeimomis. Rygos po-žeminio traukinio statyba taip pat pritraukė daug naujų ru-sų ateivių. Pramoninio prie-dangio ir Lietuvoje vyksta plataus masto rusų apgyven-dinimas.

Baltijos tautų rusinimas drauge vykdomas ir kultūros priemonėmis. Jau vaikų darže-liuose vaikams brukama rusų kalba. Aukštosiose mokyklo-se mokslinės disertacijos tu-ri būti rašomos tik rusų kal-ba. Baltijos tautos iki šiol ga-na sėkmingai gynėsi nuo rusi-nimo pasyviu pasipriešinimu.

Kopenhagos teisme taip pat bus keliama pagrindinių žmo-gaus teisių pažeidimai, ne pa-skutinei vietai sunki Katali-kų Bendrijos būklė Lietu-voje.

Pagaliau Baltijos kraštų mi-litarizavimas irgi kelia daug

(Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

I PIRMUOSIUS LAIKRAŠČIŲ PUSLAPIUS VĖL IŠKOPĖ PUS-PENKTŲ metų trukęs karas tarp Irako ir Irano. Praėjusią savai-tę Irako aviacija pradėjo bombarduoti Irano miestus, karo zona paskelbė Teherano oraustį. Keleivinių lėktuvų bendrovės buvo įsakytą vengti Teherano. Grasinimas sukėlė masinį užsie-niečių pasitraukimą. Jungtinės Tautos pernai pavasarį buvo gavusios abiejų kariaujančių šalių pažadą vengti civilinių tai-kinių. Irakas teisinasi, kad jo aviacija bombardavo tik dvi ne-užbaigtas įrengti atominės elektros jėgaines Irane. Esą tai gali patvirtinti į tas vietas įsileisti Jungtinių Tautų stebėtojai. Irako aviacija ėmė grasinti, kad pradės bombarduoti 30 Irano miestų, įskaitant ir sostinę Teheraną. Iranas atsilygino keliomis

į Irako sostinę Bagdadą išsau-tomis raketomis, kai iš jo ką-tik buvo išvykę Jordano kara-lius Huseinas ir Egipto prez. H. Mubarakas. Su Irako prez. S. Huseinu jiedu, matyt, aptarė diplomatinę iniciatyvą karui užbaigti. Problemą sudaro Ira-no ajatolos R. Chomeinio įsi-pareigojimas tęsti karą, kol iš valdžios nebus pašalintas Ira-ko prez. S. Huseinas. Ajatola R. Chomeinis, 86 metų amžiaus, 1984 m. pabaigoje turėjo šir-dies smūgį, kelias valandas buvo be sąmonės. Atrodė, jo dienos yra suskaitytos. Skau-daus pralaimėjimo Irano ka-riūmenė susilaukė Hawaizo pelkėse 200.000 vyrų ofenzy-voje. Ji pasiekė Tigrio upę, bet buvo apsupta ir pelkėse paliko 27.000 žuvusių karių. Gyvybės aukos šiame nesibaigiančiame kare jau yra peržen-gusios ketvirtadalį milijono.

Įsileido ginklus

Belgija 1979 m. buvo įsipa-reigojusi savo teritorijon įsi-leisti Atlanto sąjungos vardu JAV parūpintas 46 skriejan-čias bombas, bet susilaukė gy-ventojų opozicijos. Premjero W. Martenso koalicinė ketu-rių partijų vyriausybė prane-šė, kad Belgijon jau įsileista 16 skriejančių bombų, o kitos bus išdėstytos iki 1987 m. pa-baigos. Parlamente buvo iškel-tas nepasitikėjimo vyriausybę klausimas, bet opozicija jį pra-laimėjo 116:93 balsų santy-kiu. Branduolinių skriejančių bombų įvesdinimas sukėlė ma-sines protesto demonstraci-jas Briuselyje. Bombos yra lai-komos atsvara prieš trigalves sovietines "SS-20" raketas, jau nukreiptas į taikinius V. Eu-ropoje. Įsipareigojimo dar nėra pradėjusi vykdyti Olandija. Ten kai kurie sovietinės tai-kos šalininkai griebiasi juo-kingos propagandos. Ūkinin-kas L. Plaisieris pasiūlė Sovi-etų Sąjungos ambasadai sa-vo 109 akrų ūkį sovietinėms "SS-20" raketoms, jeigu Olan-dijos vyriausybė nesilaikys nusiginklavimo politikos. JAV senatas du kartus 55:45 balsų santykiu patvirtino prez. R. Reagano prašymą \$1,5 bilijono 21-nai "MX" raketai paga-minti. Ši raketa turi 10 bran-duolinių užtaisų, nukreipia-mų į atskirus taikinius. Iš vi-so yra numatyta 100 tokių ra-

ketų, bet jų galės būti atsisa-kyta, jeigu bus pasiekti susi-tarimai Ženevos konferencijo-je. Sovietų Sąjunga jau turi "SS-24" raketą su dešimtimi branduolinių užtaisų. Atsto-vų rūmuose jaučiama didelė demokratų partijos opozici-ja "MX" raketai, kurią R. Rea-ganas nori panaudoti tik kaip spaudimą sovietams Ženevos konferencijoje.

Geležinis kumštis

Izraelis tęsia geležinio kumščio politiką prieš maho-metonų šiitų kaimus pietiniae-m Libane. Ta politika buvo pradėta kovo 12 d., kai nuo sprogdio dinamito sunkveži-myje žuvo 12 pravažiuojančių Izraelio karių. Dabar krečia-mi, apšaudomi šiitų kaimai, naikinami namai, kuriuose randama ginklų. Praėjusią sa-vaitę viename kaime nuo tan-ko patrankos žuvo du filmavi-mą JAV televizijos tinklui "CBS" atliekantys libaniečiai T. Gazawis ir B. Metnis. Jų vai-ruotojas buvo sunkiai sužeis-tas, neteko abiejų kojų. Tei-sinamasi, kad jie buvo apsupti šaudyti pasiruošusių šiitų. Kitokios nuomonės yra ten bu-vusi prancūzė žurnalistė M. Jacquemin, nemačiusi gink-luotų šiitų. Esą tas patrankos šūvis buvo nepateisinamas. "CBS" bendrovės vadovas E. Joyce reikalauja, kad premje-ras S. Peresas prarastų objek-tyvų šio įvykio tyrimą.

Krizė Graikijoje

Socialisto premjero A. Pa-pandreou vyriausybė nutarė pakeisti prezidento pareigasėjus naujosios demokratų partijos vadą C. Karamanį, buvusį premjerą, Graikiją val-džiusį 14 metų. Į šį postą jis buvo atėjęs tik dėl tautinės vienybės. C. Karamanlis atsi-statydino, kai vieninteliu kan-didatu į prezidentus socialis-tai pasirinko aukščiausio tei-smo teisėją Ch. Sartzetakį. Pre-zidentą renka parlamentas dviejų trečdalių balsų dau-guma. Pirmam balsavime so-cialistai tiek balsų neįstengė sutelkti net ir bendradarbiau-dami su komunistais. Trečia-me balsavime reikiama trijų penktadalių balsų. A. Papand-reou kalba apie Graikijos pasi-traukimą iš Atlanto sąjungos.

Šiame numeryje:

Pinigai gausėja, žmonės retėja

Tinkamų žmonių paruošimas lietuviškajam išeivijos gyvenimui

Sovietai bus teisiami Kopenhagoje

Visuomeninis tarptautinis teismas Baltijos valstybių okupantams

Posėdžiavo Europos vyresnųjų atstovai

Europinio pobūdžio pamaldos, kurios dalyvavo ir lietuviai

Didžiųjų karo audros

Atsiminimai apie kunigo Ažubalio odiseją Čekoslovakijoje

Teisinė Vilniaus krašto priklausomybė

Lietuvos sostinės problema tarptautinės teisės požiūriu

Tikinčiosios Lietuvos diena

Apie tikinčiųjų persekiojimą sužinojo daugybė kanadiečių

Laikas atstatyti Europos vienybę

Britanijos kardinolo Hume žodis apie suskaldytą Europą

Keturi šakotai veiklos dešimtmečiai

Svarstybos, apžvelgusios pokario lietuvių išeivijos veiklą

Žurnalas "Į laisvę"

Trimėnesinis leidinys, gvildinantis ypač politinius klausimus

Kralikausko "Ažuolai pilikalinėje"

Rašytojas Vaiciulaitis apie savito pobūdžio leidinį

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, mėmė — \$25 (Amerikoj — JAV doleriais).

Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage pending at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

PRANEŠIMAS IŠ LONDONO

Posėdžiavo Europos vyskupų atstovai

STASYS KASPARAS

Europos katalikų vyskupų tarybos konferencija įvyko š. m. vasario mėnesio pabaigoje Londone. Jos pirmininku yra Westminsterio arkivyskupas kardinolas G. B. Hume, OSB.

Tarybos konferencijoje dalyvavo kardinolai: Franz Koenig iš Vienos, Jean-Marie Lustiger iš Paryžiaus, Jozef Glomp iš Varšuvos, Šv. Tėvo pramoncijus Didžiajai Britanijai arkiv. Bruno Heim ir 33 arkivyskupai bei vyskupai iš įvairių Vakarų Europos kraštų. Išskyrus Lenkiją, nebuvo nė vieno atstovo iš Rytų Europos valstybių. Nebuvo ir Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininko arkiv. Liudo Povilonio.

Iškilmės katedroje

Vykstant konferencijai, sukako 1100 metų nuo šv. Metodijaus mirties. Šventieji Metodijus ir Kirilas yra slavų apaštalai, atnešę krikščionybę į R. Europą.

Vyskupų konferencija šv. Metodijaus 1100 metų sukaktį paminėjo vasario 27 d. vakare iškilmingomis Mišiomis Westminsterio katedroje.

Prieš prasidedant pamaldoms, didingoje procesijoje prie didžiojo katedros altoriaus atėjo įvairių Europos tautų jaunimo atstovai, tautinių mažumų katalikų parapijų klebonai bei misijų vedėjai, 40 arkivyskupų bei vyskupų, įskaitant 6 anglikonų vyskopus bei kitų konfesijų atstovus, ir 4 kardinolai.

Pagrindiniu Mišių atnašautoju buvo Europos katalikų vyskupų tarybos pirm. kard. G. B. Hume, OSB, kuris koncertavo su visais arkivyskupais ir vyskupais.

Mišiose buvo vartojamos kelios europinės kalbos. Atgailos akto giesmės atliko ukrainiečių vyskupas A. Hornyak ukrainietiška, (jis gyvena Londone). Skaitiniai buvo skaitomi prancūzų ir vokiečių kalbomis (angli, prancūzų ir vokiečių yra oficialios EEC kalbos). Evangelija buvo giedama ukrainiečių vyskupo ukrainietiška.

Pamokslą pasakė kardinolas G. B. Hume (žiūr. "TŽ" 13 nr. 3 psl.). Baigdamas pamokslą, kardinolas kreipėsi į kardinolus, vyskopus ir kunigus, kviesdamas palaikyti glaudesnius ryšius su Europos jaunu, kurio rankose yra Europos ateitis.

Tikinčiųjų maldos buvo skaitomos įvairiomis europinėmis kalbomis.

Aukojimo procesijoje tautiniai drabužiais apsirengę jaunimas nešė aukas. Jų tarpe buvo trys "Lietuvos" tautinių

šokių grupės jaunuolės ir jaunuolis.

Katedros administracija buvo rezervavusi visiems Rytų Europos tautinių bendruomenių atstovams vietas. Lietuviams buvo rezervuota 20, bet vėliau atvykę nebegalėjo jų pasiekti, nes katedra buvo sausakimšai užpildyta. Per pamaldas giedojo ukrainiečių, lenkų chorai ir Westminsterio katedros berniukų choras.

Kardinolo svetainėje

Kardinolas G. B. Hume surengė priėmimą savo rūmų salėje, kuri talpina apie 400 žmonių. Nebuvo užmirštos ir etninės grupės. Lietuviams atstovavo klebonas kun. dr. Jonas Sakevičius, MIC, Pranė Senkuvienė (jos tautiniai drabužiai buvo didelė atrakcija), Vincentas O'Brien, Justas Černis, Vladas Velička ir St. Kasparas. Pastarasis, sutikęs parlamento narį Norman St. John Stevas, dar kartą pareiškė padėką už iškeltus klausimus M. Gorbaciovui dėl religijos persekiojimo Sovietijoje. Dalyvavo kun. M. Bordeaux, kuris džiaugėsi Kanadoje praleistu laikui. Kalbėta ir su kardinolu J. Glempu. Atnaujintais pažintys su britų Pax Romana veikėjais.

Britai apie lenkus

Kardinolo J. Glempo vizitas kai kuriuose britų laikraščiuose sulaukė specialaus dėmesio. "The Sunday Express" vasario 24 d. rašė savo vedamajame apie lenkų ateivių gyvenimą. Pabaigoje to vedamojo prisipažinama: esą lenkai niekuomet nepriekaištavo anglams dėl jų atlikto vaidmens parduodant jų valstybę. "Mes tikime, kad jie supranta, jog mes mažai turėjome pasirinkimo. Bet neieškime sau užmiršti tos neteisybės, kurią padėjome įvykdyti. Ir kai mes pasitinkame kardinolą Glempą, turime suprasti, kad Britanijos garbė nebus niekuomet pilna, kol Lenkijos laisvė nebus atstatyta".

Be to, nebuvo anglams malonu, kai kardinolas Glomp, lankydamas lenkų lakūnų kapines prie Newark Nottis, padėjo gyvų gėlių vainiką ant anglių malūnsparnio nelaimėje žuvusio generolo Sikorsko kapo. Generolas Sikorskis buvo lenkų egzilinės vyriausybės ministras pirmininkas Londone. Jis nenorėjo turėti nieko bendro su sovietų sudaryta Liublino vyriausybe. Gal ateis diena, kad anglai prisipažins padavę ir Baltijos valstybes sovietams?"

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata — \$20, JAV-se — \$20 amerikietišku. Naujam skaitytojui — \$15.00.

(Tęsinys iš praejusio nr.)

Tautietis B. kalėjime

Tautietis B., nors ir buvo žadėjęs greit aplankyti kun. Petrą, internuotą Zasmuky lageryje, bet savo pažado netesėjo ir niekada neaplankė jo. Matyt, iš savo darbavimo gavo naujų įpareigojimų. Jis pats buvo pasodintas Prahoje į kalėjimą ir uždarytas kartu su čekų politiniais kaliniais, kad surankiotų daugiau žinių apie čekų pagrindžio organizaciją. "Vargšui" B. buvo nukirpti vešlūs plaukai. Jis gavo dryžuotus kalinio drabužius ir numerį, turėjo pereiti per visą politinių kalinių režimą, kalėjimo sargybinių buvo apstumdymas ir apmuštas.

Per savo lipnų nuosirdumą su kitais politiniais kaliniais B. įsigijo daug naujų draugų, juo labiau, kad jis lietuvis, dargi "vargšas" klierikas, kovojęs už religinę laisvę, bet atsisakęs eiti į frontą prieš bolševikus. Atseit, jis čekų draugas, didžiausias nacių priešinys. Tokiam čekai atvėrė savo širdį ir daug ką išplepėjo.

Po trijų mėnesių tokios "nuosirdžios" draugystės su politiniais kaliniais kalėjimo durs tam "vargšui" buvo atidarytos, ir jis išėjo į laisvę, kartu išsinešdamas buvusių draugų kalinių šeimų adresus, pagal kuriuos jis šeimai lankė. Jis joms perdavė kalinių pageidavimus ar kitokius pranešimus ir mezgė vis tolimesnes pažintis, draugystes. Deja, per tokias "draugystes" atsirado naujų suėmimų, ir kalėjimai pagausėdavo naujomis aukomis.

Netgi ir vienas lietuvis R. visą kaltę suvertė savo "prieteliui" B. už jo pasodinimą į Prahos kalėjimą. Tą lietuvi R. gestapiniai tardytojai labai kankino. Jį taip sumušė, kad net ir kojos buvo sutinusios, nukirto durankų pirštus.

Karui pasibaigus ir rusams užėmus Prahą, tas lietuvis R., kaip didžiai nukentėjęs nuo rudųjų nacių, pasilikio raudonojo režimo valdžioje. Kun. P. Ažubalis savo laiške 1946. I. 14 man į Paryžių rašė: "Ponas R. irgi nemenkas šiandieną 'načalnikas'. Jis taip pat yra panašus į eksienuolį B., tik kitam 'dievui' tarnaujantis, būtent garšajam mokytoji ir viso svieto 'lygintojui'. Mat ponas R. iš pykčio ir keršto vokiečiams kad jis buvo uždarytas ir gerokai patarkuotas, perėjo į kitą kraštutinumą — dirbti tiems, kurie jo paties broliui ir jo paties tautą kankino ir pjovė".

Kunigo Petro pagėrimas

Daug kartų Gestapo viršininkas Oberhauseris ragino ir vis "švietė" čekų dvasiškius vykti į frontą, bet tie tokio žingsnio savanoriškai nenorėjo padaryti. Todėl kartą jis lankydamas Zasmuky lagerį, įsiutęs išvadino kunigus "Lumpen", atseit, niekam vertais skudurais, pagrasino ant jų paleisą šunis, kuriuos su saviimi visada vedžiojosi.

Pagaliau Oberhauseris pakaitė kolektyvinio kunigų "švietimo" metodą ir kalbėjosi su kiekvienu atskirai. Atėjo eilė ir kun. P. Ažubaliui. Pastarasis į pasiūlymą vykti į frontą atsakė teigiamai ir netgi su labai rimta veido išraiška priminė, jog jis tam ir mokslus ejęs ir esąs dabar pasiruošęs būti ten fronte prie mirštančiųjų, pagelbėti artimui.

Toks mielas, savanoriškas sutikimas vykti į frontą Gestapo agentus labai nustebino ir pradžiu. Tuojau buvo sušaukti visi lagerio dvasiškiečiai ir išrikuoti. Gestapo viršininkas Oberhauseris pasakė iškilmingą kalbą, pagyrė pavyzdinę savanorį kunigą Petrą, kuris be jokios prievartos ryžtasi vykti į frontą kovojančiam artimui pagelbėti. Čia jis visų akivaizdoje išrašė kun. P. Ažubaliui dokumentą vykti į Prahą ir prisistatyti vokiečių karo komendantui. Taip pat kun. Petras buvo ap rūpintas šiai kelei pinigais. Kaip laisvas pilietis savanoris, turįs Gestapo pasitikėjimą, jis išvyko į Prahą pas vokiečių karo ko-

Didžiųjų karo audrose

A. a. kunigo Petro Ažubalio ir kitų tautiečių pergyvenimai bei nuotykių II D. karo metu, įieškant kelių į laisvę

PETRAS VILUTIS

mendantą, kurio įstaigoje turėjo būti rytojaus dieną 10 v.

Kun. Petras, laimingai pasiekęs Prahą, netgi Gestapo agentų nelydimas, pirmiausia aplankė kun. Pr. Brazį ir mane. Jis mums atidengė visą čia atvykimo istoriją ir naujus gerai išmąstytus pabėgimo planus. Čia jis apsiurpino reikmenimis ir staiga dingio iš Prahos. Rytojaus dieną veltui "savanorio" su Gestapo išduotais dokumentais nekantriai laukė karo komendantas.

Į slėptuvę

Tą išgarbintą "savanorį" traukiny atgabeno į Jihlavą, kur seserų baromėjiečių vienuolyne, Krizova ul. nr. 12, pasinaudojant nakties tamsa, jis buvo paslėptas.

Vienuolyno viršininkė buvo vokiečių Helionora, senutė, turinti per 80 metų amžiaus. Tačiau ji nieko nežinojo apie kunigo Petro atvykimą į jos vienuolyną, nes jis jai nepasirodė. Taip pat jis nepasirodė ir savo motinai Emilijai, nei savo brolio žmonai Elzbietai, kurias jis pats ten buvo apgyvendinęs. Visą tą paslaptį žinojo tik vienuolyno vyresniosios pavaduotoja čekė sesuo Miriam. Ji ir buvo tas gerasis angelas, kuris visą jauną kunigą gelbėjimo našta užsikrovė ant savo pečių.

Vienuolynui buvo nepaprastai didelė rizika. Jei Gestapas užtikėtų besislapstantį čia kun. Petrą, tai ne tik jis pats žiauriai nukentėtų už Gestapo įstaigos apjuokinimą, bet ir vienuolynas būtų uždarytas, ir našlaičių vaikų prieglauda valdžios perimta.

Kun. Petras buvo paslėptas rūsyje, maisto sandėlyje, po įžulnia pastoge. Ten vienuolės sesuo Miriam su kita vienuole vokiečiai Teofiste stropiai įrengė slėptuvę — urvą. Jo šonūs iškaloti šiltais kailiais, miegojimui padėjo minkštą matracėlį, parūpino šiltą apsiklojimą. Ypač rūpestingai užtaisė palėpes. Maisto sandėlis buvo visko prikrautas. Į tą sandėlį įeidavo tik sesuo Miriam, kuri buvo visų vienuolyno reikalų tvarkytoja, ir sesuo Teofistė, kuri tvarkė visus virtuvės reikalus. Pati vienuolė viršininkė Helionora daugiausia sėdėdavo savo raštinėje, priiminėdama svečius. Ji retai lankydavo vienuolyno pastatą.

Kun. Petro priežiūra ir maitinimu rūpinosi tos dvi vienuolės. Sesuo Miriam perduodavo visas žinias, kas dedasi pasaulėje, aprūpindavo kunigą laikraščiais, knygomis, o sesuo Teofistė reguliariai iš virtuvės pristatydavo jam maistą.

Kun. Petras per dienas ir naktis tūnojo tame urve, laukdamas Gestapo audros šiame vienuolyne. Tikėtis Gestapo apsilankymo čia buvo realus pagrindas, nes vokiečių Saugumas gerai žinojo, kur gyvena kun. Petro motina ir kiti giminaičiai. Gestapas juk niekad negali donuoti už jo isakymų nevykdymą.

Nustatytu laiku kun. Petrui pas karo komendantą nepasirodžius, prasidėjo įieškojimas. Gestapas klausinėjo Prahoje gyvenančius lietuvius, ar kun. Petras pas juos neužėina, kur jis dabar gyvena.

Savaitei praėjus po kun. Petro dingimo, į Jihlavos vienuolyną atvyko tautietis B. ir panoro šiame vienuolyne vienai savaitei apsigyventi neva dvasinei meditacijai. Anksčiau, kai jis dar buvo klierikas, kartais čia praleisdavo kartu su kun. Petru net ir atostogas. Tačiau vienuolyno vyresnioji jau žinojo, kad "studentas" yra išstojęs iš vienuolyno ir kunigų seminarijos. Kaip toks jis vienuolėms nebebuvo mielas svečias, todėl čia jam ir apsigyventi galimybės dingio.

Nėra abejonės, kad tautietis B. buvo Gestapo atstaus pasidairyti, ar kun. Petras čia negyvena. Tokio žvalgo atsihlankymas buvo pirmas skambutis, kad Gestapo akis yra šia linkme nukreipta. Todėl kun. Petro globėjos griebėsi dar didesnio atsargumo ir budrumo. Pats kun. Petras patarė savo globėjoms prilaistyti

maisto sandėlyje terpentino, ypač daug apie tą vietą, kur yra jo slėptuvė, atidarinti kopūstų statines, kad ten būtų įvairių kvapų. Kvapai buvo reikalingi Gestapo šunų uoslei apgauti.

Krata vienuolyne

Kun. Petras instinktyviai jautė, kad Gestapas darys kratą vienuolyne. Neklydo. Porai savaitei praėjus nuo žvalgo B. apsiurodymo, Gestapo rudžiai apsupo Jihlavos vienuolyną ir su šunimis prisistatė pas vienuolyno viršininkę vokiečių senutę Helionorą. Jie griežtai pareikalavo išduoti pasislėpusį čia kun. Petrą Ažubalį.

Viršininkė nieko apie tai nežinodama, nuosirdžiai pareiškė, kad jis čia negyvena. Anksčiau jis atvažiuodavęs praleisti atostogų ir savo motinos aplankyti.

Žinoma, Gestapas tuo nepasitenkino — išardė kun. Petro motiną, jo brolio Stasio žmoną Elzbieta ir netgi mažylis Stasiuką ir Marytę, klausdami kada savo dėdę kunigą matė. Taip pat apklausinėjo ir šiame vienuolyne besirandančius vaikus — prieglaudos našlaičius. Tačiau visur gavo neigiamą atsakymą.

Bet to dar neužteko, buvo padaryta nuosekli vienuolės krata. Rudieji su šunimis perėjo per visus vienuolyno kambarius, visur įieškojo, tikrino drabužių spintas, palovius ir prausyklas.

Visur tame rudųjų žygyje lydėjo sesuo Miriam. Pagaliau jie nusidangino ir į rūšį bei maisto sandėlį. Sesuo Miriam širdyje meldėsi, nors jos širdis smarkiai plakė. Sandėlis smirdėjo visokiais maisto kvapais, sumišusiais su terpinu. Gestapo agentai išvalgė, šunys išuostinėjo, bet jiems nebuvo lemta pasislėpusį surasti. Jis buvo tikrai profesionaliai užmaskuotas.

Vidurnakčio vaiduoklis

Praėjus šiai Gestapo audrai vienuolyne, gavau iš kun. Petro Ažubalio laišką, kviečiantį mane atvykti į Jihlavą "paatostogauti". Sėdęs Prahoje į traukinį, atsiduriau Jihlavos vienuolyno vyresniosios kabinete. Sesuo Helionora maloniai mane priėmė, kaip kun. Petro ir kun. Prano Brazio draugą, kuris visada už čia praleistas atostogas gerai atsilygina.

Ji, labai susijaudinusi, pasakojo man apie praėjusį Gestapo siautėjimą, beįieškant vargšo kunigo Petro. Čia pat raštinėje sutikau ir seserį vienuolę Miriam. Ji man nurodė nakvynės kambarį ir šypsodamasi pranešė, kad šia naktį kun. Petras mane aplankys.

Seniai visas vienuolynas ir gretimose patalpose našlaičiai vaikai saldžiai miegojo. Visi laikrodžiai rodė vidurnaktį. Tokiu laiku ir piktosios dvasios nieko nebebijo. Kun. Petras išlindo iš savo urvo ir, nakties tamsai dengiant, pasiekė raitytais laiptais ir koridoriais mano kambarį antrame aukšte. Čia jis su humoru papasakojo man apie Gestapo audrą su keiksmų perkūnijomis. Neįmanoma apsaikyti, kiek turėjo baimės jis pats, o ypač sesuo Miriam ir Teofistė. Jos vos širdies priepuolio negavo. Visą laiką jos maldėsi ir dabar tebesimeldžia, dėkodamos Dievui už išgelbėjimą ir apsaugojimą nuo pražūties tiek kunigo, tiek vienuolyno.

Šios nakties susitikimui su tuo apskručiu slapuku būvau atsivežęs iš Prahos gero vyno bonką, tačiau kun. Petras atidėjo tą mūsų "balių" rytojaus nakčiai, nes dabar laikrodžiai rodė antrą valandą nakties. Šiuo laiku paprastai "piktosios dvasios" būna numirimios. Todėl mudu slinkom koridorių labirintais į vienuolyno koplytelę. Čia kun. Petras, kaip atgailojančio mirusio kunigo vėl, kas naktį laikė Mišias tamsoje, tik su kišnine lempute apšviestas mišiolio tekstą.

(Bus daugiau)

VIENERIŲ MIRTIES METINIŲ PROGA

mintimis nusikeliame prie paskutinio lauko, kurio žarijos širdin įdegino žodį

GYVENKIT...

Nenukriskit su žiedais, kuriais vaikštinėdami gėrėjomės.

Nenukriskit su lapais, kurie mums būdavo rudens pasaka.

Nenuėikit su tais, kurie kelio neranda.

GYVENKIT...

Kovo 27-tą — graudus prisiminimas. Ir kiekvienas turės tokio prisiminimo dieną, nes kiekvienas grįžta NAMO GYVENTI...

Kviečiame skautijos seses ir brolius, mieluosius draugus ir gimines, visus artimuosius prisiminti

a.a. LEONARDĄ KALINAUSKĄ

ir už jį pasimelsti.

Dar kartą giliausią padėką reiškiamo Toronto Prisikėlimo parapijos klebonui ir kunigams, visoms sesėms ir broliams skautams, giminiams, draugams ir artimiesiems, kurie palydėjo mūsų tėvelį (ir anksčiau mamytę) į raminančią amžinybę.

Jie buvo per rūpestingi, kad būtų galėję čia mus vienus palikti. Užtat jie nenumirė, o tik iškeliauo ten anksčiau už mus.

Sūnūs — Gediminas su žmona Sue ir sūnumi Pauliumi Rimantas
Arūnas su žmona Andree

A+

VYTAUTAS RUČYS

ilgametis torontietis,

paskutiniu laiku gyvenęs Kalgary, Albertoje.

Ilsėkis ramybėje!

Regis ir Stefa Kairiai

A+

IRENAI PAULIONYTEI-KLIORIKAITIENEI

tragiškai žuvus Kalifornijoje,

vyrui JONUI, dukteriai AIDAI, krikšto dukteriai RIMAI ir broliui VINCUI Toronte reiškiu gilią užuojautą —
Danutė Kairienė

A+

žmonai BRONISLAVAI

mirus,

jos vyrui ALEKSUI PAULIUI reiškiame nuoširdžią užuojautą —

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras

A+

PRANUI ŽURINSKUI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jo brolių JUOŽĄ ŽIURINSKĄ —

O. P. Vežauskai

O. B. Čeikos

Mielai Mamytei

A+

KAZIMIERAI IVANAUSKIENEI

mirus,

jos sūnus — KAZIMIERĄ, VLADĄ, JONĄ jų šeimai, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

N. J. Campbelliai

R. E. Birgiolai

V. P. Lapieniai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISE TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Šaldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinelės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Teisinė Vilniaus krašto priklausomybė

JUOZAS VITĖNAS

“JAV valstybės departamentas Vilnių ir Vilniaus kraštą žymi anapus Lietuvos ribų ir jį priskiria Sovietų Sąjungai. Išeina nesąmonė — Amerika pripažįsta Vilnių Sovietų Sąjungai, nors Sovietų Sąjunga niekad Vilniaus sau atskirai nuo visos Lietuvos nereikalau ir nereikalauja ir jokių pretenzijų ir jį atskirai neišieškė ir nereiškia” (Algimantas Gureckas, Argi Lietuva neteisėtai atgavo Vilnių?, “P. Lietuvis”, 1 nr., 1985 m., 8 psl.).

Kiek šis pareiškimas yra teisingas, geriausiai galima įsitikinti pažvelgus ir Vilniaus klausimo kilmę bei raidą.

Praeities vingiai

Po I D. karo atsikūrusi Lietuva turėjo gauti tarptautinį pripažinimą ne tikai kaip nepriklausoma valstybė. Jos sienos taip pat turėjo būti nustatytos ir tarptautinėje plotoje pripažintos. Su Latvija ir Vokietija didelių sunkumų nebuvo, bet su Lenkija Lietuvos sienų klausimas neišsprendė taip, kaip lietuviai norėjo. Ambasadorių konferencija, karą laimėjusių valstybių organas, 1923 kovo 15 nusprendė, kad Vilnius bei jo sritis priklauso Lenkijai, ir Lietuva, nepaisant visų jos pastangų bei protestų, nepajėgė šio sprendimo pakeisti. (Kodėl taip atsitiko, yra atskiras klausimas).

Tokiu būdu tarptautinės teisės požiūriu Vilnius ir jo sritis tapo Lenkijos teritorijos dalimi.

Vienintelis kelias tuomet Lietuvai atgauti Vilnių buvo karas su Lenkija ir, jį laimėjus, gauti naujos padėties pripažinimą. Bet Lietuva, būdama kariškai silpnesnė už Lenkiją, nesiryzė dėl Vilniaus kariauti. 1927 gruodžio 10, po Lenkijos diktatoriaus Pilsudskio dramatiško klausimo “Karas ar taika” Lietuvos min. pirmininkui A. Voldemarui Tautų Sąjungos tarybos posėdyje buvo pasirašyta deklaracija, kurioje sakoma: “Lietuva nelaiko savęs karo padėtyje su Lenkija ir tuo būdu taika yra tarp abiejų šalių” (Lithuania 700 Years, ed. by dr. A. Gerutis, 183 psl.).

Tačiau ir po to Lietuva nepalaikė diplomatinio santykių su Lenkija, o siena tarp Lenkijos ir Lietuvos (lietuviai ją vadino demarkacijos linija) buvo uždaryta visokiam susisiekimui. Lietuvoje veikė Vilniui vaduoti sąjunga, ir dažnai skambėjo žūkis “Mes be Vilniaus nenurimsim”.

Taip buvo iki 1938 kovo mėn., kai Lenkija įteikė Lietuvai ultimatumą, reikalaujama užmegzti su ja diplomatinis santykius ir tuo būdu pripažinti Vilniaus srities status quo. Diplomatiniai santykiai buvo užmegzti, ir susisiekimas tarp Lietuvos bei Lenkijos atidarytas.

Tačiau netrukus padėtis visai pasikeitė. 1939 rugsėjo 1 Vokietijai užpuolus Lenkiją, Sovietų Sąjunga užėmė rytinę Lenkijos dalį su Vilniaus sritimi. Rodydama savo tariamą geraširdingumą, Sovietų Sąjunga 1939 spalio 10 pasirašė su Lietuva “Sutartį dėl Vilniaus miesto ir Vilniaus provincijos perdavimo Lietuvos respublikai ir dėl savitarpio pagalbos tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos”.

Tokiu būdu Lietuva faktiškai atgavo Vilnių ir jo sritį, nors ne visą, kaip lietuviai norėjo. Tačiau atgavo ne be kainos: už tai sovietams turėjo būti leista įsteigti Lietuvoje kariškos bazės.

Ar teisėtai atidavė?

Dabar kyla du klausimai: ar Sovietų Sąjunga teisėtai atidavė Vilniaus kraštą Lietuvai ir ar Lietuva teisėtai jį atgavo.

Sovietų Sąjunga buvo Lenkijos užpuolikė, ir jėga o ne teisėtu keliu užėmė Vilniaus sritį, kurią ji 1921 kovo 18 Rygos sutartimi su Lenkija buvo pripažinusi Lenkijai. Šio neteisėto sovietų žygio negalėjo įteisinti ir Vokietijos su Sovietų Sąjunga 1939 rugsėjo 25 Maskvoje pasirašyta sutartis dėl Lenkijos teritorijos pasidalinimo.

Todėl Sovietų Sąjunga neteisėtai įgytos teritorijos negalėjo Lietuvai teisėtai atiduoti.

ti. Tokios nuomonės yra ir JAV valstybės departamento teisinio patarėjo pavaduotojas Ted A. Borek, kuris yra taip pareiškęs: “Tačiau 1939 sausio 10 Sovietų Sąjunga sutartimi menamai perdavė Lietuvai Vilniaus miestą ir Vilniaus kraštą. Ši teritorija tuo laiku buvo de facto Sovietų Sąjungos kontrolėje vien tik dėl teritorinių pakeitimų pagal 1939 rugsėjo 28 vokiečių-sovietų sutartį. Jungtinių Valstybių vyriausybės nuomone, Sovietų Sąjungos šios teritorijos perdavimas Lietuvai buvo neteisėtas ab initio, kadangi Sovietų Sąjunga tokiam perdavimui neturėjo teisės” (“P. Lietuvis”, 8-9 nr., 1984 m., 7 psl.).

Ar teisėtai perėmė?

O ar Lietuva galėjo teisėtai perimti Vilnių iš Sovietų Sąjungos?

Tiesia, Vilnius istoriškai priklausė Lietuvai, ir jį jo niekada neatsižadėjo. Lietuvos nepriklausomybė 1918 m. buvo paskelbta Vilniuje, Lietuvos kariuomenė buvo jį užėmusi ir, pagal Suvalkų sutartį, lenkai jį buvo pripažinę Lietuvai. Pagaliau 1920 liepos 12 taikos sutartimi Maskvoje sovietai pripažino Vilnių ir jo sritį Lietuvai. Taigi, Lietuvos teisė į Vilnių buvo nenuginčiama. Tačiau, nepaisydama viso to, minėta ambasadorių konferencija 1923 m. Vilnių pripažino Lenkijai. Tai buvo tarptautinis pripažinimas, ir kol nebuvo atšauktas ar pakeistas, Vilnius ir jo sritis tarptautinės teisės požiūriu priklausė Lenkijai.

Todėl Lietuva, priimdama Vilnių pagal 1939 spalio 10 sutartį su Sovietų Sąjunga atgavo tai, kas jai priklausė istoriškai ir pagal minėtus faktus bei sutartis, bet ne pagal tarptautinę teisę, kurios pagrindu sudarė Ambasadorių konferencijos nutarimas 1923 m.

Čia reikia pažymėti, kad lietuvių teisę į Vilnių susilpnino sovietų dviveidiškumas. Kaip minėta, sovietai, 1920 liepos 12 pasirašę taikos sutartį su Lietuva, pripažino Vilnių Lietuvai. Tačiau ne metams nepraėjus, t.y. 1921 kovo 18 Rygoje jie pasirašė taikos sutartį su Lenkija, kuriai pripažino tą pačią, padidintą, Vilniaus sritį Lenkijai.

Tuometinio Paryžiaus universiteto tarptautinės teisės profesorius Louis Le Fur teigimu, ši Rygos sutartis santarvininkams turėjo lemiama reikšmės nustatant Lenkijos ir Rusijos sieną, taigi, ir Vilniaus pripažinimą Lenkijai. (The Vilna Question. Consultations of MM. A. de Lapradelle, Louis Le Fur and Andre N. Mandelstam, 41 psl.).

Dr. A. Gerutis, rašydamas apie šį sovietų dviveidiškumą, pažymi: “Buvo aišku, kad lietuvių-lenkų konfliktas patarnavo Maskvos interesams, nes jis ne tikai neleido dvim kaimynam susitarti, bet taip pat trukdė sudaryti bendrą šių valstybių frontą tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos” (Lithuania 700 Years, 257 psl.).

Ne be apgaules Sovietų Sąjunga ir 1939 m. perdavė Vilnių Lietuvai. Nors perdavimo sutarties įžangoje kalbama apie Lenkijos “neteisėtą Vilniaus miesto ir Vilniaus provincijos atplėšimą nuo Lietuvos”, tačiau nepaėjus nė metams, t.y. 1940 birželio mėn., Sovietų Sąjunga okupavo visą Lietuvą su ką tik perduotu Vilniaus kraštu ir netrukus aneksavo.

Šiuo atveju Lietuva tarptautinės teisės požiūriu buvo aneksuota 1939 m. ribose, t.y. be Vilniaus krašto, nes, kaip matėme, Sovietų Sąjunga neturėjo teisės jį perduoti Lietuvai.

(Čia pažymėtina, kad tik tokiose ribose Lietuvos aneksija nepripažįstama, ir todėl oficialiuose žemėlapiuose Vilnius žymimas už Lietuvos ribų).

Lenkijos diplomatijos pozicija Vilniaus kraštas, kuris 1940 m. kartu su Lietuva buvo sovietų okupuotas, tebebuvo teisiškai laikomas Lenkijos dalimi, kuri dabar buvo iš naujo okupuota. Todėl Lenkijos egzistavimui diplomatai 1940 liepos 25 išsiuntinėjo santarvininkams ir neutraliems kraštams notą, kurioje sakoma:

“Sovietų Sąjungos vyriausybė ėmė aneksuoti trijų Baltijos respublikų teritorijas. Ši aneksija taikoma ir Vilniaus teritorijai, kurią sovietų daliniai jau 1939 rugsėjyje buvo nelegaliai užėmę ir 1939 spalį perdavė Lietuvos vyriausybei, o dabar sovietų karių iš naujo okupuota kartu su Lietuvos teritorija.

Lenkijos vyriausybė iškilmingai protestuoja prieš šią Sovietų Sąjungos naują tarptautinės teisės pažeidimą ir formaliai rezervuoja sau visas teises į šias Lenkijos respublikos teritorijas, kurias sovietų kariai užėmė 1939 rugsėjį ar pastaruju metu. Šis Sovietų Sąjungos smurto veiksma nesuteikia jai jokių teisių į taip okupuotas teritorijas, ir Lenkijos vyriausybė rezervuoja sau teisę tinkamu laiku reikalauti atlyginimo iš sovietų vyriausybės už nuostolius, kuriuos sovietų okupacija padarė ar gali padaryti Lenkijai ir Lenkijos piliečiams” (Digest of International Law, prep. by Marjorie M. Whiteman, Vol. 5, 192 psl.).

Tokia padėtis tarptautinės teisės atžvilgiu buvo ir vokiečių okupacijos metu, tik tada Lietuvos okupantas buvo Vokietija.

Radikalus pasikeitimas

Padėtis radikaliai pasikeitė 1944 m. Rooseveltui, Churchillui ir Stalinui Jaltoje susitarus dėl rytinių Lenkijos sienų. Nors nebuvo aiškiai pasakyta, kam turi tekti nuo Lenkijos atskirtos rytinės sritys, iš Stalino reikalavimų ir Rooseveltui bei Churchillui sutikimo buvo aišku, kad jos turėjo būti priskirtos Sovietų Sąjungai. Šių sričių, taigi ir Vilniaus krašto, priskyrimą Sovietų Sąjungai patvirtino ir pati Lenkija 1945 rugpjūčio 16 pasirašydama su Sovietų Sąjunga sutartį, kuria Curzon liniją su mažais pakeitimais abi šalys pripažino bendra jų siena. Tokiu būdu Sovietų Sąjunga teisėtai gavo buvusias rytines Lenkijos sritis ir galėjo jas prijungti prie Ukrainos, Gudijos ir Lietuvos.

Tačiau Vilniaus kraštą ji galėjo priskirti Lietuvai tik faktinai, o ne teisės pagrindu, nes pagal tarptautinę teisę sienos negali būti pakeistos be atitinkamos valstybės sutikimo, o Lietuva, būdama okupuota, tokio sutikimo negali pareikšti. Todėl tokios šalys, kaip Jungtinės Valstybės, kurios nepripažįsta Lietuvos aneksijos prie Sovietų Sąjungos, savo žemėlapiuose ir žymi Vilnių už Lietuvos ribų. Vilniaus prijungimo teisėtumas bus išspręstas, kai Lietuva atgaus laisvę. Todėl ir valstybės departamento teisinio patarėjo pavaduotojas Borekas teigia, kad “tiksliai Vilniaus ir jo srities teisinė priklausomybė dar nėra galutinai nustatyta” (“P. Lietuvis”, 8-9 nr., 1984 m., 7 psl.). Tai nereiškia, kad Vilniaus kraštas dabar yra niekieno žemė. Tai reiškia, kad Lietuvos ir Sovietų Sąjungos siena nėra pagal tarptautinę teisę nustatyta ir pripažinta, kadangi Lietuva dabar yra Sovietų Sąjungos okupuota ir aneksuota.

Bookbinding Studio “SAMOGITIA”

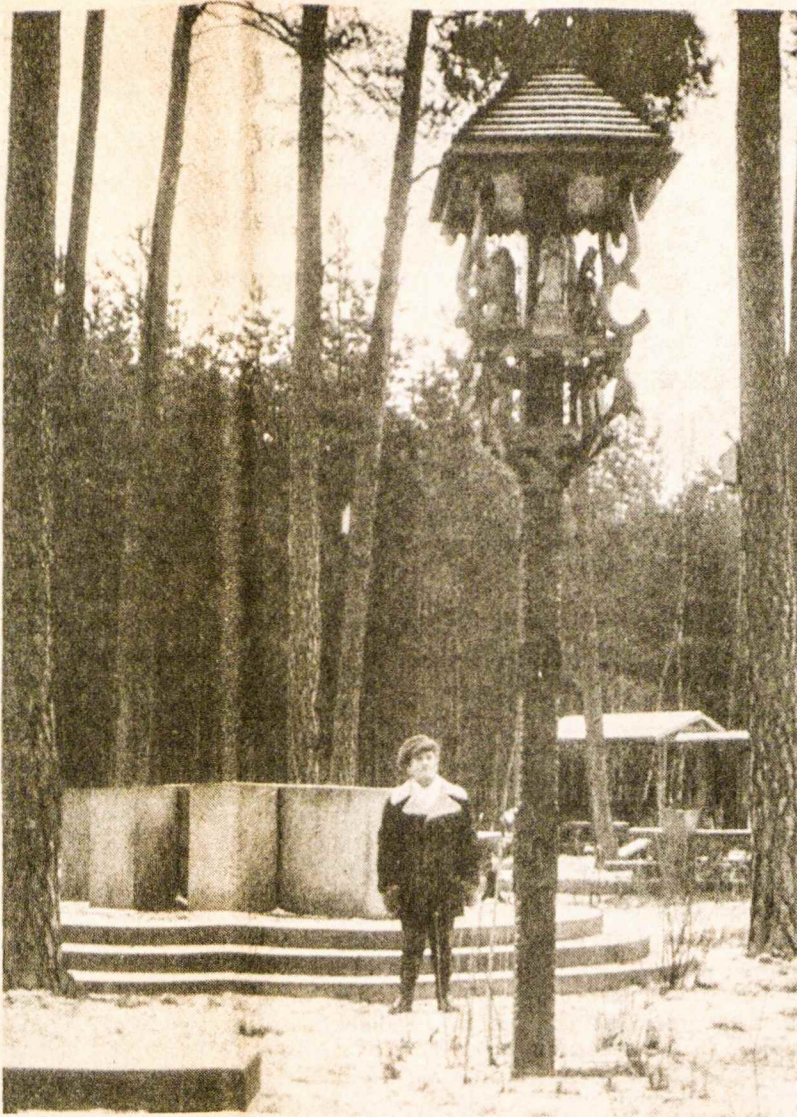
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station “B”
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

A+A BRONEI PAULIENEI

iškeliauvus amžinybėn,

jis vyrą ALEKSA, dukrą DAINĄ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liudime —

Žūklatojų, medžiotojų klubo Giedraitis valdyba

JULIUS SANVAITIS, Dariaus-Girėno paminklo prižiūrėtojas Pšcelnike, aplanko paminklą ir žiemos metu. Nuotrauka daryta 1985 m. vasario 10 d.

Tikinčiosios Lietuvos diena

Kanados katalikų vyskupų atsiliepimai bei pastabos

Kanados lietuvių katalikų centras ir šiemet kovo 3 paskelbė maldos dieną už persekiojamą Lietuvą. Daugelyje Kanados vietovių buvo minimas Lietuvos vardas ir daugybė kanadiečių drauge su lietuviais jungėsi į minėtą maldos žygį.

Montrealis

Daug palankumų parodė Montraelio arkivyskupija. Arkivyskupo Paul Gregoire pavestas kun. Mario Paquette savo laiške KLK centrui rašo: “Dėkojame už informaciją apie persekiojamą K. Bendriją Lietuvoje. Tik iš tokios organizacijos kaip jūsiškė yra įmanoma gauti naujausią informaciją apie dabartinę būklę. Tenykščių katalikų kancijas turėtų pajusti viso pasaulio tikintieji ir pažadinti savo dėmesį, kuris įgalintų prispaustuos neprarasti vilties, kad nuolatines jų pastangas atneš palengvėjimą”.

Tame pačiame laiške sakoma, kad savaitiniame arkivyskupijos biuletenyje “L'Eglise de Montreal” bus paskelbtas kazimierinio kongreso reikalavimai Sov. Sąjungai, kurie buvo išdėstyti manifeste. Ir iš tikrųjų toji manifesto dalis, išversta į prancūzų kalbą, buvo išspausdinta minėtame biuletenyje 1985 m. 8 nr.

Montreališkiame laiške taip pat pažymėta, kad arkivyskupas kreipėsi į visas parapijas bei institucijas, prašydamas melstis už Lietuvą kovo 3 d.

Angliškoji Montrealio arkivyskupijos dalis taip pat neatsilik — vyskupas pagalbininkas J. Crowley taip pat kreipėsi į angliškąsias parapijas, kviesdamas jas dalyvauti maldos dienoje už Lietuvą kovo 3. Laiško pabaigoje vyskupas pastebėjo: “Dėkoju Jums ir Jūsų kolegoms už pastangas supažindinti mus su Lietuvos K. Bendrijos kančiomis. Mes jungiamės su jumis maldoje ir solidarizuojamės su lietuvių tauta”.

Sherbrooke

Didelį palankumą lietuviams parodė Sherbrooko arkivyskupas Jean-Marie Fortier, turėjęs pažinčių su lietuviais studijų metais Belgijos Liuvene. Jis Tikinčiosios Lietuvos dieną paskelbė kovo 17 vi-soje arkivyskupijoje, savo biuletenyje išspausdino platesnį paaiškinimą bei paraginimą (žiūr. “TŽ” 1985 m. 11 nr.).

Londonas

Kanados katalikų vyskupų konferencijos pirmininkas Londono vyskupas J. Sherlock, gerai pažįstantis lietuvių, savo laiške Kanados lietuvių katalikų centrui rašo: “Turiu pasakyti, kad persekiojamus brolius bei seseris Lietuvoje prisimenu kasdieninėse savo maldose. Mielai paskelsiu jūsų prašymą vyskupijos žiniaraštyje drauge su pasiūlytu maldos tekstu. Telaimina Dievas jūsų pastangas priminti pasauliui, kuris be jų galbūt

neprisimintų katalikų persekiojimo jūsų tėvynėje”.

Chicoutimi

Chicoutimi vyskupas Jean-Guy Couture, pareiškęs savo norą jungtis maldoje drauge su Kanados lietuviais, prašant laisvės sovietų okupuotiem Lietuvoje, rašo: “Ta sunki būklė, apie kurią jūs kalbate, bus nušviesta mūsų vyskupijos biuletenyje ‘En Eglise’. ... Tesuteikia Viešpats drąsos tiems ryžtingiems lietuviams, kurie kenčia persekiojimą jau 40 metų. Teislaisvina Viešpats juos iš tos vergijos, kad jie galėtų laisvai išpažinti savo tikėjimą pagal elementariausias žmogaus teises”.

Palankus bei drąsinantys atsiliepimai yra gauti iš šių Kanados vyskupų: Pembroke, Nicolette, Otavos, Gatineau-Hull, Timminso, Viktorijos (Britų Kolumbijoje), St. John's (Niufoundlandijoje).

Torontas

Mažiau dėmesio šiais metais susilaukta iš Toronto arkivyskupijos, kurioje gyvena daugiausia lietuvių. Kadangi šioje arkivyskupijoje yra labai daug įvairių tautybių su panašiais rūpesčiais, kaip ir lietuviai, vengiama iškelti vieną kurią tautybę.

Toronto vyskupas pagalbininkas Aloysius M. Ambrosic, slovenų kilmės, taip rašo: “Nėra abejonės, kad mes užjaučiame kenčiančią Lietuvos K. Bendriją — tai bandėme parodyti praityje, tai parodysim ir ateityje. Manome, kad prašymas maldų kasmet gali tapti įprastiniu dalyku ir todėl susilaukiančiu mažiau dėmesio. Tikiuosi, jūs vėl priminsite tai sekančiais metais. Tada, galimas dalykas, išpildysime jūsų norus”.

Ukrainiečiai

Pažymėtinas Rytų apeigų ukrainiečių Toronto vyskupo Izidoriaus Boreckio laiškas. Jame rašoma: “... Toronto eparchija tikriausiai jungsis maldoje su jumis ir visais jūsų bendradarbiais, prašydami visagalią Dievą sutrumpinti kančios laiką persekiojamų brolių Lietuvoje. Mes reguliariai gauname ‘Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką’ ir visuomet gerimės nuostabių tikėjimų ir Jėzų Kristų, kurį liudija tikintieji”.

Tame pačiame laiške ukrainiečių vyskupas pastebi: “Savo ruožtu mes prašome jūsų maldų už persekiojamus krikščionis Ukrainoje, kur jų būklė yra net blogesnė nei Lietuvoje, nes ten mūsų Bendrija yra visai uždrausta. Kaip galbūt žinote, iki šiol yra išleisti aštuoni numeriai pogrindžio laikraščio ‘Katalikų Bendrijos kronika Ukrainoje’. Tikimės, kad tai gal padės šiek tiek palengvinti esamą būklę”.

Tai tik dalis vyskupų atsiliepimų. Daugelis vyskupų neatsiliepią, tačiau patys dalyvauja Tikinčiosios Lietuvos dienoje ir paragina dalyvauti savo ganomuosius.

Laikas atstatyti Europos vienybę

Kardinolo mintys išskilmėje, kurioje negalėjo dalyvauti okupuotos Lietuvos atstovai

A. LEMBERGAS

Vasario 27 vakarą Vestminsterio katedroje Londono kardinolas Basil Hume aukojo Mišias drauge su Lenkijos primu kardinolu Glempu ir kitų Europos šalių katalikų atstovais. Spauda pažymėjo, kad Čekoslovakijos ir Lietuvos atstovai kvietimu negalėjo pasinaudoti, nes jų neišleido valdžia.

Išpūdinga pamokslą apie Europos vienybę pasakė Londono kardinolas. Štai jo pagrindinių minčių atpasakojimas.

Savo pamoksle kardinolas įtaigiai pabrėžė Europos vienybę. Pirmiausia jis priminė, kad prieš vienuolika šimtmečių, balandžio 6, Velehrade, šandieninėje Čekoslovakijoje, mirė slavų tautų apaštalas šv. Metodijus. Jis buvo graikas vienuolis, gimęs Tesalonikų mieste, kuriame gyveno ir Evangeliją skelbė šv. Paulius. Metodijus su savo broliu Kirilu, vienuoliu, skelbė pirmąsias Evangeliją Kryme. Vėliau jie abu darbavosi Didžiojoje Moravijoje. Apaštalaudami slavų tautose, jie padėjo jų kultūros ir raštinios pagrindus.

Šv. Tėvas Jonas-Paulius II prieš penkerius metus šventuosius — Metodijų ir Kirilą paskelbė Europos globėjais. 1964 m. Paulius VI pirmuoju Europos globėju paskelbė šv. Benediktą.

Jie visi trys liudija, kad Europa dvasiškai ir kultūriškai sudaro dvi krikščioniškosios tradicijos srovės, dvi skirtingas, bet viena kitą papildančios kultūros. Šv. Benediktas atstovauja Romos tradicijai, Kirilas ir Metodijus — Graikijos ir Konstantinopolio. Jie yra visos Europos globėjai, liudijantys krikščionybę, kuri paveikė mūsų žemyno istoriją, sukurė jos institucijas ir vertybes.

Europa šiandien yra liūdnai ir žiauriai suskaldyta. Tačiau visos Europos tautos turi bendrą krikščionišką praeitį, daugelis turi bendrą krikščionišką tikėjimą ir įsipareigojimą, visos laukia, kad pasibaigtų konfliktas ir priespauda, trokšta susitaikymo ir taikos.

Europa gali būti politiškai padalyta, bet ne jos katalikai vyskupai ir žmonės! Mes esame viena Dievo tauta, mus sieja bendras įsitikinimas, kad Dievas nori visų Jo įsikūnijusio Sūnaus mokinių vienybės atgaivinimo. Visi trys Europos šventieji globėjai savo pačių skirtumais aiškiai rodo, kad krikščionybės vienybei nereikia uniformiškumo, tačiau ji galėtų ir turėtų gerbti kitokias tradicijas bei liturgines praktikas.

Nevieningas krikščionių tikėjimas kenkia Evangelijos skelbimui. Jį iš naujo sustiprintų mūsų sugrįžimas vienybėn. Netikėjimo amžiuje Europos žemynui būtina reikalinga Jėzaus Kristaus Evangelija. Ir daug kur Europoje ją reikia vėl pradėti skelbti nuo pradžių, lyg ji nebūtų buvusi anksčiau skelbiama.

Europos vyskupų konferencijų taryba šiandien yra Die-

vo Apvaizdos išrinktasis evangelizavimo įrankis mūsų žemynė. Ją sudaro 25 Europos šalių, nuo Atlanto iki Uralo, nuo Skandinavijos iki Viduržemio, vyskupų konferencijų atstovai. Jų uždavinys — drauge su popiežium pakeikti kiekvienos šalies katalikų akis aukščiau savo tautinių rūpesčių ir atsakyti į degančius viso žemyno reikalus. O svarbiausias reikalas — skelbti gerąją žinią, t.y. Evangeliją. Kiekviena atskira Bendrija, kiekviena vyskupija turi jai Dievo duotą misiją būti Kristaus Bendrija toje srityje ar vietoje. Kiekviena atskira Bendrija šaukiama vykdyti evangelizavimo uždutį, tačiau vietinės bendrijos laukia viena iš kitos paramos, bendradarbiavimo, įkvėpimo. Europos vyskupų konferencijų tarybai čia tenka svarbus vaidmuo.

Mums reikia stiprių krikščioniškų bendrijų, kad tie, kurie įieško Dievo, galėtų jį išmesti ir surasti krikščioniškojo gyvenimo bei veiklos paslaptį. Tokie centrai gali būti religiniai namai, parapiškos bendruomenės ar bet kokie Kristaus vardu susibūrusių krikščionių telkiniai. Mums reikia tvirtų tikėjimo ir drąsų vyrų bei moterų, einančių skelbti Evangelijos, kur ji dar nežinoma ar, deja, buvo kitados žinoma, o dabar pamiršta.

Kaip šv. Benediktas, turime pavesti Dievui visą savo gyvenimą, darbui ir rūpesčius. Kaip šv. Kirilas ir Metodijus turime nepasiduoti bauginimams. Privalome visokiais būdais laisvai bendrauti su šiandieniniais žmonėmis, kurie, nesvarbu kioje politinėje santvarkoje gyventų, alksta tiesos žodžio ir gyvenimo duonos. Turime būti beabimiai atnaujintojai, kalbėti šiandienine kalba, visomis šiuolaikinio susižinojimo priemonėmis pasiekti žmones, jiems perduoti gerąją žinią — Jėzaus Kristaus Evangeliją.

Mes svajojame apie Europą, kuri atras savo tikėjimą ir vienybę, kurios žmonės galės laisvai pavidėti savo istoriją ir savo tapatybę, likti ištikimi savo religijai, kalbai ir kulturai. Tai Europa, pasirengusi gyventi taikingai ir darniai, sprendžianti ginčus derybomis, ne ginkluota jėga. Europa, kuri saugos visokią žmogišką gyvybę, gerbs žmogaus orumą, garantuos žmogaus teises. Europa, kur puoselėjamas šeimos gyvenimas, ginamos asmeninės laisvės. Europa, kur alkanas pasotinamas, silpnas aprūpinamas, benamiui teikiama pastogė; žemynas, kurio žmonės ištis savo rankas badaujantiems ir išnaudojamiems.

Mes svajojame apie krikščionišką Bendriją, ištikimą savo praečiai, vykdančią dabartinę savo paskirtį, pilną tikėjimo ir pasitikėjimo ateitimi. Tai krikščionybės ir Europos vizija, kurią Benediktas, Kirilas ir Metodijus atpažintų ir palaimintų. Tai gali būti mūsų vizija ir įkvėpimas.

LISABONA, FATIMA, MADRIDAS, JERUZALĖ, BETLIEJUS, NAZARETAS, GALILĖJA, ROMA, VATIKANAS

KELIONĖ Į ŠVENTĄJĄ ŽEMĘ

1985 m. gegužės 5 — gegužės 24

globojama Katalikų informacijos centro rengiama **GIDEONO KELIONIŲ AGENTŪROS** 923-7337

Kaina — \$3,495.00 (kanadiškais) padengia:

- Kelionę lėktuvu iš Toronto ir atgal
- Pervėžimus iš aerodromų į viešbučius ir atgal
- Kambarius geruose viešbučiuose ir maistą
- Įžymybų apžiūrėjimą bei išvykas. Angliškai kalbančių vadovų paslaugas. Aerodromų ir vizos mokesčius.

Labai įdomi kelionė su kunigu Tomu Dove

Smulkesnių informacijų gausite užpildę ir atsuntę šią atkarpą: GIDEON TRAVEL AGENCY, 60 St. Clair Ave. East Toronto, Ont. M4T 1N5

Vardas, pavardė Tel.....

Adresas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ŽIEMOS PALYDĖTUVĖS

Vilniaus Vingio parke buvo surengtos jau tradicinėmis tapusios žiemos palydėtuvės "Paskutinė snaigė", sutraukusios daugiau kaip 70.000 dalyvių ir žiūrovų, vaikų ir suaugusių. Snaigių apsupti pasirodė trys žiemos mėnesiai — Gruodis, Sausis ir Vasaris. Programą pradėjo "Žalgirio" draugijos vaikų čiuožimo mokyklos auklėtiniai "kartingais" vadinamų mažųjų automobiliukų varžybomis. Vertintojai keistokai skirstė prizus ir medalius. Pagrindinis prizas teko kartingui nr. 7, kurio variklis net neužsivedė. Medalius gavo kartingų vairuotojai, įvažiavę į pusnis, atvažiavę pasukinėję. Karalienė Žiema atlydėjo Naujosios Vilnios kultūros namų kapelą, M. K. Čiurlionio meno mokyklos etnografinis ansamblis, kaimiška Kirtimų kultūros namų kapelą, Vilniaus pedagoginio instituto studentai. Buvo uždegta akurkas, visi apstojo laužus, prasidėjo pramogos ir žaidimai. Prie vaikų laužo buvo šokami rateliai, menamos mįslės, vykdoma estafetė rogutėmis. Prie kitų laužų vyrai virvę traukė, šoko, dainavo, ledinukus ragavo. Kiti į liaudies meistrų, gėlininkų ir medžiotojų darbų bei trofėjų parodą ėjo. Karalienė Žiema visus sukvietė prie laužo, nuo kurio liepsnų ėmė ir šaltis. Senis besmegenis — žiemos simbolis, pradėjo sproginėti įvairiaspalvės raketos. Karalienė Žiema atsisveikino, su savo broliais mėnesiais ir šiaurę iškelia, pažadėjęs daugiau negąsdinti vilniečių šalčiais.

LIŪDNA BYLA

Vilius Valiulis "Valstiečių laikraščio" š. m. vasario 26 d. laidoje skaitytus supažindina su trijų 17-18 metų amžiaus vyrų byla erdvoje Mažeikių rajono Mitiūriūno kolchozo kultūros namų salėje. Kalbinamųjų suole — A. Jartutis, V. Bružas ir V. Mažrimas, "Raudonosios žvaigždės" kolchozo dirbančiųjų vaikai. 1984 m. liepos 19 d. į gražų Račalių ažuolyną jie nusinėję penkis butelius, ištūstino, panoro daugiau. Kaip tik tuo metu skirstėsi ažuolyne gurkšnojusi vyrų grupė. Jaunuoliai, apnuodiję alkoholiu, pastojų kelią nuo grupės atsiskyrusiam kolchozininkui K. Momkui: "Pareikalavo pinigų. Partrenkė, ant žemės, išvertė visas kišenes, pinigų išties nebuvo. Bet tai bepročiai virtusius vyrus dar labiau įsiutino. Jie ėmė žiauriai kankinti žmogų, tapo žiauriai, kad neįmanoma apie tai ir pasakoti, ir liovėsi tik tada, kai kankinamasis neteko sąmonės. Kelis mėnesius Mažeikių, Šiaulių gydytojai kovojo su mirtimi..." V. Valiulis neatkleidžia teismo sprendimo, tik puola nusipelnę bausmę gavusių jaunuolių tėvus. Esą degtinė buvo svarbiausia vertybė Liudviko ir Marijonos Jartutėjų gyvenime. Ne kartą jie buvo svarstyti už nesirūpinimą vaikų auklėjimu. Niekas gero iš savo tėvų negalėjo išmokyti ir kiti du nusikalte jaunuoliai.

LAI DOTUVIŲ PROBLEMOS

Vilnietyje agronomė Aldona Kudžmaitė vasario 19 d. "Tiesoje" atkreipia dėmesį į laidotuvių problemas. Esą kapinėse dažnai per pusnyką taku nešamas karstas, vorele eina žmonės. Nemaža jų dalis seneliai, lydinčios į amžino poilsio vietą savo vaikystės ar jaunystės draugą. Taip puškuoja ne keliolika metrų, nes iki kapo duobės daugiau kaip kilometras. Tokį vaizdą A. Kudžmaitė kiekvieną dieną mato greta Vilniaus esančiose Karveliškų kapinėse: "Mat automašinoms kelias į kapus uždarytas. Anksčiau juo buvo leidžiama vežti nors karstą ir senus žmones. Dabar ir to negalima. Mašinos suardys asfaltą, — girdėjau sakant kapų prižiūrėtojus. Kodėl to asfalto nesuardo Rokantiškių kapinėse, kur mašinos privažiuoja kuo arčiau kapo duobės? Pagaliau, jei tas asfaltas būtų saugomas pavasariu, polaidžio metu, o dabar tokią šaltą žiemą!... Kas čia kaltėsnis: asfaltas ar kitų nelaimė neįtaurus žmonės?"

ELEKTROS TAUPYTOJAI

"Valstiečių laikraščio" korespondentas Rimvydas Rimeika vasario 26 d. laidoje skaitytus supažindina su nelegaliais elektros taupytojais, kurie sugeba įvairiomis priemonėmis sulėtinti elektros skaitiklio ratelio sukimąsi ar net jį visiškai sustabdyti. Esą pernai visokie pagalikai, smeigtukai, vinybės bei kiti panašūs priedai elektros skaitikliuose elektrinėms atnešė 11,23 milijono kilovatlų landžių nuostolių. Kauno rajono Vilkių miestelio gyventojas B. Balčaitis už pasiglemžtą elektros turėjo sumokėti baudos 1.191 rb. Biržų rajono Sapkūnų kaimo gyventojas A. Janoševičius išradimų pasiglemžtą 2.219 rb. bauda. Juos betgi gerokai pralenkė Kapsuko (Marijampolės) rajono Šventražio kaimo gyventojas A. Valenta, nutiesęs slapta elektros kabelį į šiltnamį ir garažą, aplenkdamas elektros skaitiklį. Už panašius prasizengimus pernai buvo surašyti 2.246 aktai. Mat daug kas galvoja, kad kontrolierius apsilankys tik kartą per vienerius ar dvejus metus. Per tą laiką bus gerokai sumažintos išlaidos, o sumokėjęs baudą, vėl bus galima "tobulinti" skaitiklį. Pasak R. Rimeikos, kiti serga užmaršumo liga — už elektros atsilgimą tik kontrolieriui atėjus ir išrašius baudą. Tas užmaršumas yra tapęs beveik epidemija, palietusia kas trečią Vilniaus, Šalčininkų, Trakų bei kitų rajonų gyventoją. Kai Raseinių gyventojai A. Paulauskienė buvo pateiktas įjėškyns, teismas šiaip ne taip vilkindamas bylą, priteisė sumokėti reikiamą sumą. Tačiau reikalai nepajudėjo: "Moteris atsisakė mokėti, kadangi neturinti iš ko. Kol vyko ši byla, A. Paulauskienė sugebėjo ir namą, ir kitą nejudamą vertingą inventorių perrašyti artimiesiems. Šis bylinėjimasis energijos realizavimo įmonei jau dabar kainavo penkis šimtus rublių, o gallo nematyti..."

V. Kst.

Kanados parlamento rūmuose surengtame Baltiečių vakare 1985 m. vasario 27 d. Iš kairės: užsienio reikalų ministerijos R. Europos skyriaus direktorius Derek Fraser, Vida žmonių reikalų, Rita Rudaitė, R. Halpin, užsienio reikalų ministerijos R. Europos skyriaus viršininkas R. Halpin, KLB atstovas Otavoje J. V. Danyš Ntr. L. Giriūno

Hamilton, Ontario

AV PARAPIJOS NARIŲ visuotinis susirinkimas įvyko kovo 17, sekmadienį tuoj po Sumos, Jaunimo centro salėje. Pranešimus padarė klebonas kun. J. Liauba ir parapijos tarybos išdėstė J. Stankus. Susirinkimui pirmininkavo par. tarybos pirm. J. Kristolaitis. Iš pranešimų buvo matyti, kad parapija tvarkosi gerai. Buvo ir kai kurių tarybos narių perkinkimo laikas. Į tarybą aklamacijos keliu vėl pateko jau taryboje dirbė — K. Deksnys, V. Gelžinis, B. Grajauskas, E. Kairienė, J. Kristolaitis, dr. V. Kvedaras, A. Liaukus, J. Stankus, ir nauji — D. Enskaitienė, I. Vasiliausienė ir V. Vitkevičius. Didesnį parapijos rūpesčiai yra užbaigti šventos remontus lauke ir viduje bei sutvarkyti prie šventovės esančią autoakstę, kurioje bus galima pastatyti apie 20 automobilių.

SKAUTAI ir šiemet turėjo sėkmingą tradicinę Kaziuko mugę. Sekmadienį, kovo 10, žmonės po abiejų pamaldų ėjo į Jaunimo centro salę, kurioje vyko didelis judėjimas ir turgus. Čia skautai pardavinėjo riestainius, medauninkus, saldianius, pyragus ir visokius loterijų biuletenus. Buvo taip pat galima nusipirkti ir visokio maisto patiekalų. Beveik viskas buvo skautų tėvų ir geradarių sušėta bei suaukota, norint padėti mūsų skautams.

M. Pr. ŠIULIAI savo draugu ratelėje atšventė savo vedybų 35 metų sukaktį. Jie susituokė prieš 35 m. Anglijoje. Užaugino dukrą Rūtą, kuri yra baigusi žurnalistiką ir dabar gyvenanti Otavoje, ir sūnų Rimą, studijuojantį ekonominius mokslus McMaster universitete.

ATEITININKAI iš savo surengto religinio koncerto gautą pelną — \$125 atidavė religinei Lietuvos šalpai.

STASIUKAS BAKŠYS su savo projektu Hamiltono katalikų mokyklų vaikų išradimų varžybose laimėjo I vietą. Jis taip pat yra patekęs ir į specialią gabųjų mokinių klasę.

ILGAI SIRGUSI sunkia vėžio liga kovo 12 d. "Elm-Villa Lodge" mirė a.a. Bronė Pauliuvienė, 63 metų. Paliko vyrą Aleksą ir dukrą Dainą Dewar. Vasario 18 d. užvelionė AV šventovėje buvo atnauštos šv. Mišios. K. M.

CHORAS "AIDAS" šiais metais mini savo veiklos 15 metų sukaktį. Šiam įvykiui "Aidas" jau ruošiasi. Koncertas įvyks birželio 8 d. Jaunimo centro salėje, o po koncerto — smagus šokiai. Į šį suktukinį koncertą "Aidas" pasikvietė Klivlando jaunų vyrų dainos vienetą

"Uzdainuokim", kuris kartu su "Aidu" atliks porą dainų. Klivlando jaunų vyrų dainos vienetui vadovauja muz. A. Bielskus. Be to, "Aidas" kviečia visas buvusias choristes atvykti į šį suktukinį koncertą. Programoje yra numatyta bendra daina su visomis buvusios aidietės yra prašomos pranešti savo adresus, kad "Aidas" galėtų pasiųsti visą reikiamą informaciją suktukinio koncerto reikalui. Skambinkite telefonu Ramonai Ciparytei 389-5161, Aušrai Pleinytei 549-5372 arba rašykite: "Aidas", 84 Balsam Ave., S., Hamilton, Ont., L8M 3B3.

"AIDAS", vadovaujamas muz. J. Govedo, gegužės 4 d. vyks į Montrealo miesto mergaičių choro "Pavasaris" metinį koncertą, kur kartu su Otavos "Ramonėlėmis" ir "Pavasariu" koncertuos. Koncertas ir šokiai įvyks Aušros Vartų parapijos salėje. "Aido" remėjų komitetas tą savaitgalį organizuoja išvyką į Montrealą. Norintieji vykti kartu su "Aidu" prašomi registruotis pas J. Pleinį tel. 549-5372. Ypač kviečiamas vykti jaunimas, kur kartu su Montrealo ir Otavos jaunimu turės progą praleisti lietuviškoje nuotaikoje vakarą.

J. ASTAS dėl susidėjusių sąlygų pasitraukė iš KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus sekretore

riais ir drabužių persiuntimo pareigų. Šalpos fondo komitetas nuširdžiai dėkoja J. Astui už darbą ir pasiaukojimą šalpos reikalams. Visais šalpos reikalais laikinai prašoma kreiptis į komiteto pirm. J. Pleinį tel. 549-5372. J. P.

Sudbury, Ontario

METINIS LŠST MAIRONIO KUOPOS susirinkimas įvyko kovo 9 d. J. E. Staškų namuose. Tylos minute pagerbti mirę kuopos šaukliai: Kazimieras Poderis, Gertrūda Lumbienė ir Jonas Remeikis. Peržiūrėti centro valdybos ir "Vilniaus" rinktinės raštai, įsakymai, numatytas 1985 m. kuopos veiklos planas, daug dėmesio kreipiant į ruošiamą kuopos dešimtmečio minėjimą, kuris turėtų įvykti rugsėjo mėn. Lietuvių spaudai: "Tėvis-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje.

įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	6%
santapas	7 1/2%
kasdienines palūkanas už santapas	7%
term. indėlius 1 m.	10 1/2%
term. indėlius 3 m.	11%
reg. pensijų fondo	9 1/2%
90 dienų indėlius (minimum \$5.000)	9 1/2%
IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	11 1/2%
asmenines paskolas	13%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.	
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2.000.	
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.	

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros

1985 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

KELIONĖ nr. 1	balandžio 12 d. iki balandžio 27 d.
	11 dienų Vilniuje, 3 dienos Helsinkyje
	Iš Niujorko \$1,481.00
	Iš Montrealio \$1,850.00 kanadiškais
KELIONĖ nr. 2	liepos 15 iki liepos 31 d.
	11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje
	Iš Niujorko \$1,788.00
	Iš Montrealio \$2,225.00 kanadiškais
KELIONĖ nr. 3	rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 18 d.
	11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje
	Iš Niujorko \$1,669.00
KELIONĖ nr. 4	gruodžio 20 iki sausio 4 d.
	11 dienų Vilniuje, 3 dienos Helsinkyje
	Iš Niujorko \$1,467.00
	Iš Montrealio \$1,835.00 kanadiškais

Nakvojant dviese kambaryje, įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius ("President Hotel" Helsinkyje), maistą, operos, teatro arba baletą bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kelionė nr. 4 suderinta su grandiozinu Naujų metų sutikimo baliumi.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius, kooperatinius butus, padedame sutvarkyti dokumentus išskatimams. Informacijų ir visais kelionių reikalais kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC., P.O. BOX 29163, CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA

TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702

KANADOJE (416) 534-3120 arba 767-4991

Skrendame erdviais "FINNAIR" lėktuvais

Simple elegance... by Finnish design

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Organizuojamas Šveicarijoje gyvenusių lietuvių saskrydis, įvyksiantis šį rudenį dar nesutartose vietovėse. Organizatorių vardu visus prašo atsiliepti ir kviečia dalyvauti Birutė Prapuolenienė. Ji laukia adresų ir telefono numerių šiuo adresu: Ms. B. Prapuolenis, 4335 S. Maplewood, Chicago, IL 60632, USA. Gauti adresai bus naudojami tik korespondencijai. Žinantieji šveicarijoje gyvenusius lietuvius prašomi jiems perduoti šią informaciją, kad jie saskrydžio reikalui galėtų užmegti ryšius su B. Prapuolienė.

A.a. plk. dr. Vladas Ingelevičius, sulaukęs 95 metų amžiaus mirė Niujorke vasario 5 d. Velionis buvo baigęs karo medicinos akademiją Petrapilyje 1913 m., ten su kitais lietuviams studentais įsteigęs medikų korporaciją "Fraternitas Litauica", egzistuojančią ir dabar. 1913-17 m. tarnavo Rusijos kariuomenėje, pateko į sulietuvinatą 226-ją lauko ligoninę Rumunijos fronte. Iš ten su kitais lietuviams grįžo Lietuvon, 1918 m. gruodžio 19 d. įstojo savanoriu į jos kariuomenę. Čia jam teko pavaduoti susirgusį karo sanitarijos viršininką V. Nagevičių. Vėliau, nepriklausomybės metais, visą laiką ėjo karo sanitarijos viršininko pavaduotojo pareigas, kol jį iš kariuomenės 1940 m. spalio 27 d. atleido Lietuva okupuojant sovietai. Velionis taipgi priklausė Raudonojo kryžiaus steigėjų gretoms Lietuvoje, ilgus metus dirbo vyriausioje jo valdyboje, atstovaudavo Lietuvai tarptautinės karo medicinos organizacijos kongresuose. II D. karo pabaigos sulaukęs Austrijoje, atgaivino Raudonąją Lietuvos kryžį, atnaujino ryšius su tarptautiniu Raudonojojo kryžiumi Ženevoje. Palaidotas vasario 9 d. iš Apreiškimo parapijos Bruklino šv. Karolio kapinėse, kur ilsi 1980 m. kovo 30 d. mirusi jo žmona dail. Regina Matuzonytė-Ingelevičienė.

Užgavėnių vakarą šv. Kazimiero parapijos salėje vasario 16 d. Los Angeles ir apylinkių lietuviams surengė jaunimo tautinių šokių ir dainų ansamblis "Spindulys", vadovaujamas O. Razutienės. Įdomią programą atliko visi ansamblių nariai, pradedant mažaisiais ir baigiant universitetus lankančiais studentais. Buvo deklamuojama, šokama, dainuojama, atliekami trumpi vaidinimėliai.

Užgavėnių vakarą šv. Kazimiero parapijos salėje vasario 16 d. Los Angeles ir apylinkių lietuviams surengė jaunimo tautinių šokių ir dainų ansamblis "Spindulys", vadovaujamas O. Razutienės. Įdomią programą atliko visi ansamblių nariai, pradedant mažaisiais ir baigiant universitetus lankančiais studentais. Buvo deklamuojama, šokama, dainuojama, atliekami trumpi vaidinimėliai.

Užgavėnių vakarą šv. Kazimiero parapijos salėje vasario 16 d. Los Angeles ir apylinkių lietuviams surengė jaunimo tautinių šokių ir dainų ansamblis "Spindulys", vadovaujamas O. Razutienės. Įdomią programą atliko visi ansamblių nariai, pradedant mažaisiais ir baigiant universitetus lankančiais studentais. Buvo deklamuojama, šokama, dainuojama, atliekami trumpi vaidinimėliai.

Urugvajus

Kalėdų ir Trijų karalių šventė lietuvių parapijoje įvyko sausio 13 d. Ji pradėta pamaldomis lietuvių šventovėje, giedant V. Dorelio vadovaujamam "Aido" chorui. Meninė dalis po pamaldų įvyko parapijos salėje. Vakarai, paruošti mokytojų J. Dobilevičienės, G. Josponienės ir V. Dorelio, suvaidino S. Jonynienės vaidelį "Kūčios Lietuvoje". Visi mažieji pašoko Žiogelį, Noriu miego, Čigonėlį, Sėjavutą, Jaunasis "Ažuolynas", vadovaujamas C. Dorelytės ir M. Mokevičiūtės, programon įsijungė Šustis, Gyvatariu, Rugučiais ir Jonkeliu. Tada atvyko Kalėdų senelis (D. E. Josponis) su didele balta barzda ir maišu dovanų, nekantriai lauktas vaikų.

Vokietija

Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė ir choras sausio 24 d. dalyvavo Anweigerlio miesto renginyje. Juos rengėjų vardu pasveikino programos vadovas Rielmanas, supažindindamas su publika. Lietuvių moksleivių pasirodymas praėjo linksmai ir sklandžiai. Vokiečiai žavėjosi niekada nematytais tautiniais lietuvių šokiais, niekada negirdėtomis liaudies dainomis.

Velykų atostogas Vasario 16 gimnazijos moksleiviai oficialiai pradės kovo 30 d., bet iš bendrabučio galės išvažiuoti jau kovo 29 d. Grįžti reikės balandžio 14 d., nes pamokos prasidės sekančią dieną. Tradicinės Joninės įvyks birželio 22 d. Bus lauzas ir įdomi programa.

Liubeko lietuviai Vasario 16 minėjimą buvo numatę pradėti pamaldomis, bet nesulaukę lietuvių kunigo pakeisti vis dar Hamburgu ligoninėje besigydančiam kun. V. Šarkai. Teko dalyvauti vokiečiams skirtose Mišiose. Užsieniečiams skirta parapijos salė buvo papuošta rankluoščių su jaustu įrašu: "Šalis ta LIETUVA vadinasi". Visus pasveikino naujasis VLB Liubeko apylinkės valdybos pirm. V. Mackevičius, skaitęs paskaitą apie nepriklausomybės praradimą, dabartinei lietuvių veiklai būtiną vienybę ir bendradarbiavimą. Sugedojus Tautos himną, buvo pasiūlyta buvusioms ilgamečiam VLB apylinkės pirm. Pranui Kotkiui suteikti garbės pirmininko vardą. Pasiūlymas vienbalsiai priimtas. P. Kotkis Liubeko apylinkės su trumpomis pertraukomis vadovavo nuo 1952 m. Visų dalyvių laukė maloni staigmena — Žemaitės apsakymo "Marti" inscenizacija. Spektaklį režisavo V. Mackevičius.

Lietuvių senelių židinyje Adroge mieste metinį narių susirinkimą turėjo 1984 m. gruodžio 29 d. Buvo patvirtintas sekr. J. Micūdų pateiktas 1980-83 m. veiklos balansas, garbės narių paskelbtas buvęs pirm. V. Grigaitis. Židinio valdybą išrinkti: pirm. A. Burba, vicepirm. V. Grigaitis, I sekr. J. Micūdas, II sekr. G. Morkūnaitė, I izd. B. Survila, II izd. A. Ruplėnas, nariai — J. Morkūnas, V. Misiūnas, R. Rudis. Kandidatais liko A. Mikučionis, M. Jasienė ir dviasios vado pareigas einantis kun. A. Steigvilas, MIC. Senelių židinio pradininke laikoma Julija Skuraukaitė jau sulaukė 97 metų amžiaus. Ji buvo gerokai susirgusi, bet atsigavo ir iš ligoninės grįžo į argentiniečių senelių prieglaudus namus, kur ją globoja lietuvių senelių židinio valdyba. Židiniję stato-

AUDRA Travel
Kviečia keliauti kartu!!!
1985 metų
KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta	Grįžta
Balandžio 3	Balandžio 21
Gegužės 8	Gegužės 22
Gegužės 24	Birželio 2 arba birželio 9
Birželio 24	Liepos 10
Liepos 12	Liepos 29 (Dainų šventė)
Rugpjūčio 12	Rugpjūčio 28
Rugsėjo 3	Rugsėjo 11 ar 17
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11
BRAZILIJA, ARGENTINA - datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai išskatimams.
- Tarpininkaujama suteikiant gimėnės Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Teleks 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Keturi šakoti veiklos dešimtmečiai

Maratoninės svarstybos su šešiais paskaitininkais

Č. SENKEVIČIUS

Keturi dešimtmečiai už tėvynės ribų kiekvieno išeivio biografijoje yra ryškiai perpinti mįslėmis, spėjiojimais, galvosūkiams, senomis viltimis ir naujais gyvenimo vingiais, naujomis vilionėmis. Tas širdį slegiantis, pilnas rūpesčių, abejonių ir netikrumo laikotarpis nejučiomis suformavo išeivio tipą, besisukinėjanti tautų maišymo malūne ir besistengianti nepakliūti po sunkiomis svetimų rankų sukamomis girmomis. Užtat nenuostabu, kad nuolat kyla klausimas — kaip išlikti, kaip visa pratęsti. Tie klausimai tapo viso lietuviško gyvenimo pagrindine dalimi. Sukrautas rūpesčių, problemų, įvairios veiklos pusamžis kraitis negali likti neįvertintas, juoba, kad ir toliau senelis, tėvas ir vaikai žengia tuo pačiu išeiviojo gyvenimo keliu.

Svarstybų nariai

Toronto Lietuvių namų kultūrinė komisija, vad. V. Kulnio, š. m. kovo 10 d. pabandė organizuoti būdą apžvelgti lietuvių išeivijos veiklos keturiasdešimt metų ir jį įvertinti simpoziumo-svarstybų forma. Kalbėtojais buvo pakviesti: inž. L. Balsys, pedagogas A. Rinkūnas, prof. dr. A. Klimas iš Ročesterio, inž. J. Danys iš Otavos, jaunesnės kartos atstovės L. Beržinytė ir D. Juozapavičiūtė, pirmininkaujanti — prof. dr. R. Vaštokas iš Peterborough'o. Toronto visuomenei tie asmenys daugiau ar mažiau pažįstami ir žinomi kaip veikėjai, paskaitininkai, spaudos darbuotojai. Nėra abejonės, kad nueitojo kelio apžvalga ir veiklos įvertinimas visuomenę pakankamai domino, ir todėl Lietuvių namų Mindaugo menė buvo kone pilna klausytojų.

Tolimu užmoju

Rengėjų vardu simpoziumą pradėjo Vyt. Kulnys, sutrauktai apžvelgęs nueitą kelią išeivijoje, supažindino su inž. L. Balsiu ir jį pakvietė įvadinę paskaitai. Jis apžvelgė dabartinę pasaulinės politikos padėtį, palietė kai kuriuos mūsų tautos istorinius įvykius, ryškino tautos išlikimo galimybes, atremtas į didelį atsparumą, pateikė statistinių duomenų, patvirtinančių teigimus, ryškino faktą, kad pasaulyje kylanti naujoji moralinė jėga — Vatikanas plačiausiu mastu

organizuoja žmogaus teisių gynimą, kelia žmogaus laisvės pirmumą, nežiūrint kokia politinė sistema šitai slopintų. Po savo netrumpos paskaitos jis supažindino su svarstybų nariais.

Pirmininkaujantis R. Vaštokas, prieš pradėdamas kalbėti simpoziumo dalyviams, iškėlė klausimus, apie kuriuos turėtų toliau sukstis visi pranešimai: kokie mūsų tikslai, ar jie yra pasiekę ir kiek yra per tą laiką pasikeitusi pasaulio padėtis.

Bendruomenė ir švietimas

Pirmasis kalbėjo A. Rinkūnas tema "Bendruomenė ir lietuvių išlaikymas per mokyklą bei organizacijas". Pasaulio Lietuvių Bendruomenė VLIKo nutarimu įsteigta V. Vokietijoje 1949 m. Tikslas buvęs — išlaikyti Vakaruose lietuvių. Iš pradžių suprasia idealistiškai, kad kiekvienas lietuvis esąs jau ir bendruomenės narys. Vėliau ta samprata patekusi į kliūtis. Kilo siūlymai, kad šalia idealistinės PLB turėtų būti dar ir PLB kaip organizacija.

Kanadoje registruotų bendruomenės narių neturime. Tai sudarą sunkumų, renkant vadovybes. Kalbėtojas paryškino Kanados Lietuvių Bendruomenės organizavimosi sunkumus, kėlė mintis, kas būtų buvę galima geriau padaryti, ypač švietimo programų ir vadovėlių reikalą.

Išvaduoja A. Rinkūnas pareiškė, kad KLB vaidmuo švietimo srityje nesąs labai didelis. Šeštadienines mokyklas steigė tėvai. Lėšų visai nebuvo. Geležinio fondo organizavimas nepavykęs, KLB švietimo komisija atspausdinusi pirmąsias lit. mokyklų programas, "Žiburių" bendrovė leidusi vadovėlius. Dabar finansinė padėtis žymiai pagerėjusi, bet mokyklas slegiančios trys problemos: mokinių skaičiaus mažėjimas, pasenusios programos ir pasenę vadovėliai. Problemas turėtų spręsti Bendruomenė.

Kultūrinis derlius

Apie kultūrinę ir moksline veiklą kalbėjo dr. A. Klimas. Trumpai aptaręs kultūros sąvoką plačiąja prasme, pabrėžė, kad dažnai, sąvoka siaurinama. Įsidėmėtini yra kultūros kūrimo, gaminimo, sklaidos procesai, kuriuos būtų galima plačiai nagrinėti.

Po tokios įžanginės profes-

orius optimistiškai dėstė, kad per tuos 40 metų kultūros srityje labai daug padaryta. Suminėjo moksline institucijas, pradedant Pabaltijo universitetu Vokietijoje, baigiant lituanistikos katedra Čikagoje. Mokslo draugijų tarpe ryškiai pirmiausia Lietuvių katalikų mokslo akademija Romoje. Išleista nemažai unikumų ir dar leidžiama jų daugiau. Lituanistikos institutas turis apie 140 narių. Labai svarbi moksline narių veikla. Profesinės organizacijos leidžiančios savo žurnalus. Dideli vienkartiniai leidiniai, kaip 36 tomų Lietuvių Enciklopedijos ir 6 tomų LE anglų kalba esąs pavyzdžio neturį unikumai; Br. Kvickio 4 tomų "Mūsų Lietuva" ir 6 tomų "Lietuvos bažnyčios". Pilnus raštus turime tik V. Krėvės. Būtų gerai turėti K. Inciūros, A. Miškinio, Žemaitės raštus.

Didžiausia spraga esanti, kad iki šiol negalėjome išleisti ne vienos geros informacinės knygos svetimom kalbom apie Lietuvą ir lietuvius.

Spaudo apskritai esanti gausi. Gal žurnalų per daug. Reikėtų juos jungti. Spauda vaidinusi labai svarbų vaidmenį. Su teatrais ir muzika netaip gerai sekėsi. Literatūros srityje labai daug padaryta, ypač poezijoje. Dailės kraitis didelis. Reikėtų Lietuvių dailės muziejaus. Kitose srityse, kaip archyvai, muziejai, choralai, dainų šventės, tautinių šokių grupės ir šventės, tautodailės institutai, kultūros kongresai — visi išvarė ir tebevaro savo darbo vagas. Visa tai ryškiai pabrėžia mūsų tautinę gyvybę ir krauna reikšmingą palikimą ateičiai. Pradedama stokoti geresnės beletristikos, pasigendama stipresnių savos kalbos žinovų, geresnių vertėjų.

Politiniai vingiai

Inž. J. Danys kalbėjo lietuvių politikos tema, kai kurias vietas pailiustruodamas ekrane. Supažindino su rezistencine raida, pradedant 1944 m. Pailiustravo pagrindinę veiklą 1940-41 m. ir vėliau 1941-44 m.

Jis supažindino klausytojus su atskirais ir skirtingais laikotarpiais išeivijoje, apibūdino tų laikotarpių politinius planavimus, atliktus žygius, atliktus politinės srities darbus. Priminė buvusius veiksmų nesutarimus, taipgi ir bendrus darbus Lietuvos bylos

reikalais. Išvardino visas institucijas, kurios dirbo politinį darbą, atkreipė dėmesį į čia užaugusį ir išsimokslinsį jaunimą su skirtingais požiūriais politinės veiklos metuose. Supažindino su naujais politiniais reiškiniais, kaip "Baltic American Freedom League", prez. R. Reagano užimta linija, papasakojo apie ryšius su parlamentais.

Kanados baltiečių vakaras jau vyksta 13 metų Otavoje. Visų tų trijų tautybių grupės esą laikomos nepolitinėmis Kanados gyvenimo atžvilgiu, todėl valdžios pasikeitimai Otavoje renginiais jokios įtakos neturi.

Jaunimo nuotaikos

L. Beržinytė metė žvilgsnį į ligšiolinę jaunimo veiklą ir kiek į ateitį, kuri esanti gana miglota. Tėvai iš savo vaikų tikėjosi daug daugiau, aukodami savo laiką, pastangas ir lėšas. Dabar didesniuose lietuvių telkiniuose, kaip Čikaga ar Toronto, jaunimas neblogai veikia, nes turis gana stiprų vyresniųjų užnugarį. Kur to trūksta, ir pati veikla smarkiai smunkanti.

Lietuvių kalba jaunimo beu nebevertinama, nors kai kurie šiaip jau nebloginai kalba lietuviškai.

Apie politinius reikalus jaunimas nenorįs girdėti. Esą labai nedaug išimčių. Lankiusi įvairius kraštus ir pastebėjusi, kaip ten lietuvių išlaikymo reikalai esą pablogėję. Laikas atėjęs atvirom akim pažiūrėti į ateitį. Jaunimo yra daug, bet nedaug jo ateina į lietuviškuosius renginius. Gyvenamojo krašto įtaka, asimiliacija ir oportunizmas daug prisidėjęs, kad jaunimas nutolęs nuo lietuviškų reikalų. Taipgi vyresniųjų nesutarimai ir ginčai jaunimą nuo veiklos atbaido.

Pagaliau jaunimui trūksta tikro idealizmo. Jis ar jį dalyvauja ten, kur jiems patiems iš to susidaro nauda, šokių grupės dar narių nestokojančios, nes jiems ten smagu. Tasmanioj lietuvių vardu šoka nelietuviai. Kas atsitiks Š. Amerikos kolonijose, kai pritrūksim dalyvių? Ar einame prie to, kad visuomenei reikės mažinti savo reikalavimus?

Kadangi jaunimas beveik savos spaudos neskaito, kai kur jau leidžiami laikraščiai gyvenamojo krašto kalba. Reikalingas, ne nutačiau, verčia

(Nukelta į 6-tą psl.)

Kanados baltiečių karo veteranų lygos suvažiavime Toronte 1985 metų kovo 9 dieną. Kairėje — ST. JOKUBAITIS, lygos pirmininkas, organizavęs suvažiavimą, ir organizacijų vėliavos. Nuotr. St. Dabkauskas

Baltiečių karių veteranų suvažiavimas

Šiais metais metinis Kanados baltiečių karių veteranų lygos atstovų metinis suvažiavimas įvyko kovo 9 d. Latvių namuose, Toronte. Suvažiavime dalyvavo gausus būrys atstovų, atvykusių net iš Montrealio. Suvažiavimo programa buvo dviejų dalių: oficialios ir BVL veiklos pranešimų. Suvažiavimą pradėjo ir jam vadovavo šios lygos pirmininkas St. Jokubaitis. Jis ragino visus remti Pasaulinės baltiečių santalkos rengiamą viešą Sovietų Sąjungos teismą Kopenhagoje, Danijoje, o taip pat visais galimais būdais remti laisvės kovą, ypač peticijų ir laišku rašymu Kanados vyriausybei dėl žmogaus teisių pažeidimų Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Labai prasmingą invokaciją perskaitė estų evangelikų kun. U. Petersoo. Buvo pristatyti garbės svečiai: generolas B. Legge, kuris priklauso ir Kanados ginkluotųjų pajėgų štabui, generalinis Estijos konsulas I. Heinsoo, Ontario parlamento narys A. Koly, atstovavęs Ontario premjerui ir perdavęs jo gražų sveikinimą, parlamento narys T. Ruprecht, kuris buvo ir pagrindinis šio suvažiavimo kalbėtojas. Taip pat buvo pristatyti visi baltiečių karių veteranų dalinių pirmininkai, atvykę iš įvairių vietovių.

Ypač garbės svečiai, sveikindami šį suvažiavimą, pasiūlydė baltiečių karių veteranų lygos vedama kova už Baltijos kraštų išlaisvinimą ir stipriai reaguoti prieš žmogaus teisių laužymą, religijos persekiojimą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Suvažiavimas vienbalsiai priėmė rezoliuciją, kurioje prašoma, kad Kanados vyriausybė pasmerktų Sovietų Sąjungos imperializmą ir nepripažintų Baltijos valstybių okupacijos, tarptautinės konferencijoje išsklūtų Helsinkio akto laužymą ir žmonių persekiojimus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Sugiedojus Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnus, buvo išneštos vėliavos.

Lietuviškai veiklai - \$24.000

Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo susirinkimas, kuriame paskelbta \$1000 premija pasižymėjusiam asmeniui lietuviškoje veikloje

Metinis Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo susirinkimas įvyko 1985 m. kovo 10 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Į susirinkimą atvyko 275 nariai ir keletas svečių. Susirinkimą pradėjo ir jam vadovavo valdybos pirm. dr. S. Čepas. Jis pakvietė visus atsišalinti pagerbti 1984 m. mirusius 33 narius. Kun. A. Simanavičius, OFM, sukalbėjo maldą. V. Vaitėnas perskaitė praėjusių metų susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų.

Pirmininkas savo pranešime paminėjo, kad 1984 m. kooperatyvas ekonomiškai labai nepaauko, bet paaugo narių skaičius. Nariai yra lietuviai, nors yra ir keletas svetimauciu, kurie kalba lietuviškai. Bankelio balansas prašoko \$26 mil., o rezervas — milijoną dolerių. Rezervas turi būti mažiau kaip 5% kapitalo, o šis bankelis turi kol kas tik 4%. Tikimasi per 2-3 metus pasiekti 5%. Valdžios mokesčiai bankams kyla. Buvo 15% už pirmuosius \$200.000 pelno, o dabar — 25%. Su paskolų bei mortigicijų atmokėjimu didelių sunkumų nebuvo. Taupytojams mokamos geros palūkanos, o paskolos ir mortigicijos išduodami mažesniu nuošimčiu, negu Kanados bankuose ar finansinėse institucijose. Per 1984 m. kooperatyvas paaugo 71 nariu. Valdyba nutarė paskirti po \$25 kiekvienam naujamajam, kurio tėvai panorės atidaryti šiam kooperatyve sąskaitą (trust account) savo naujamajam vardu. Tuo norima paskatinti tėvus pastoviai taupyti, kad vėliau šios santaupos būtų panaudotos siekiant mokslo ar kitokių tikslų.

Nuo 1985 m. kooperatyvas pereina į skaitytuvinę kompiuterinę sistemą. Pernai kooperatyvas išdalino \$24.000 48 ms lietuvių organizacijoms bei institucijoms: Maironio mokyklai — \$2500, Vasario 16 gimnazijai — \$1500, lituanistikos katedrai — \$1000, Prisikėlimo parapijai — \$1000, Vysk. Baltakio fondui — \$1000, tautinių šokių šventės lėšų komisijai — \$1000, KLB krašto valdybai — \$1000, kitom organizacijom po mažiau.

Po pietų pertraukos antroje suvažiavimo dalyje buvo padaryti lygos pirmininko, išdinininko ir kitų pareigūnų pranešimai ir lygos statuto pakeitimai. Nauju "Baltic Veterans' League in Canada" pirmininku sekančių dvejų metų terminui perrinktas St. Jokubaitis.

BVL suvažiavime su vėliavomis dalyvavo šie lietuvių vietiniai: "Vilniaus" šaulių rinktinė Kanadoje, Vl. Pūtvių šaulių kuopa iš Toronto, LK Mindaugo š. kuopa iš Montrealio, DLK Gedimino š. kuopa iš Delhi, DLK Algirdo š. kuopa iš Hamiltono, Povilo Lukšio š. kuopa iš St. Catharines, jūrų šaulių dalinys "Baltija" iš Toronto, kariai "Ramovėnai" iš St. Catharines. Dalyvis

Pranešimus taip pat padarė: izd. S. Kakevičius, paskolų komisijos pirm. J. Tamulionis ir revizijos komisijos pirm. J. Freimanas. Trumpai kalbėjo auditorius Kalba. Dėl pranešimų nebuvo jokių pasisakymų ar paklausimų, o auditorius patvirtintas 1985 metams.

Į kooperatyvo valdybą bei komisijas išrinkti: J. Palsys — į valdybą, A. Nausėda — į paskolų komisiją, J. Freimanas — į revizijos komisiją. Jie buvo išrinkti vienbalsiai, nes daugiau kandidatų nebuvo. Susirinkimo pabaigoje vyko piniginių loterijų — 10 laimėjų, kurių 8 po \$25 ir 2 po \$50. Susirinkimas truko 50 minučių. Po susirinkimo visi vaišinosi kava ir užkandžiais. J. V.

Pianino technikas

A. BRIČKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 762-6128 Toronte.

1AX cash back
J. & L. SULMIERSKI
Mes garantuojame:
• Tikslų apskaičiavimą
• mūsų pačių skaitytuvais
• Nurašymą visų galimų atskaitų
• Puikus patarnavimas pigiomis kainomis
• Išsčių metų finansiniai patarnavimai bei patarimai
2290 Bloor St. W. (at Runnymede)
Toronto. Tel. 769-4558 (nuo 10 v.r. iki 19.30)

DAUGIAKULTŪRISKUMAS

Tai paveldas, kuris mus daro kanadiečiais.

Daugiakultūriškumas Kanadoje yra daug platesnis nei mažumos patirtis. Tai specifiškai kanadiška patirtis, dalis pačios mūsų valstybės sąrangos. Tai dvasia, kuri sukūrė Kanadą, tai sąvona, sveikinanti naujus kanadiečius, atvykstančius iš mūsų krašto.

Dėl to Kanados valdžia stengiasi sudaryti sąlygas visiem kanadiečiams pasinaudoti daugiakultūre Kanados vertybėm, pilnai ir vienodai dalyvauti visose

Kanados gyvenimo srityse. Saugodami kultūrinę Kanados įvairovę, saugome pilietinę Kanados tapatybę. Jei norite daugiau informacijų, kreipkitės į artimiausią valstybės sekretoriaus kitę (Secretary of State office) arba rašykite: Communications Directorate, Secretary of State, Ottawa, Ontario, K1A 0M5

DAUGIAKULTŪRISKUMAS — DALIJIMASIS KANADOS VIZIJA.

Vertimas — "Tėviškie žiburiai"

Minister of State
Multiculturalism
Hon. Jack B. Murta

Ministre d'État
Multiculturalisme
L'hon. Jack B. Murta

Canada

Žurnalas "Į laisvę"

Kai tik paimu į rankas bet kokį šio žurnalo numerį, akis vis bado pažymyns, jog tai "politikos žurnalas". Sunku atskratyti tradicija virtusio apibūdinimo, nors žurnalo turinys vargiai telpa siauriose politikos rėmuose. Ar ne tiksliau būtų jį pavadinti rezistencijos žurnalu?

Štai po ranka "Į laisvę" 1984 m. gruodžio numeris. Leonardo Valiuko straipsnis "Tikroji tremties misija" pilnas bendrybių apie mūsų veiksmus bei jų ribotą veiklą. Autorius lengvu mostu siūlo apkarpyti tautinių šokių festivalius, dainų šventes, jaunimo kongresus, Lietuvių dienas, kongresus. Jam "parengimai-parengimėliai, susirinkimai-susirinkimėliai, pasižymėjusiu" darbuotojų pagerbimai" atrodo betikslė veikla. Giliau pažvelgęs, jis atrastų ir "betikslę" veikloj didžiai vertingą paskirtį, palaikant tautinę tapatybę svetimybėje; be jos ir vad. didieji užsimojimai neturėtų užnugario. Valiukui ir jaunimo organizacijų rezoliucijos (Lietuvos laisvinimo kely) nereikšmingos, nes nevykdomos. Ar jis ir savo ilgalaikę rezoliucijų darbą taip pat nuvertina? Jo siūlymas kiekvienam veiksmui (bene penketą jį turime) išleisti po vieną mokslinę knygą kasmet mūsų sąlygomis nėra realus.

Vytauto Volerto "Viliamas: jaunimas reprezentuos gyvybę; dvasiniai sunkumai ir Kalantos ženklas" užgriebia retai kieno publicistikoje keltą psichologinę problemą: asmeninių ir tautinių lūžių susikryžavimą žmogaus sąmonėje istorinių sąvartų metu. Rašytojiška plunksna autorius bando giliau atskleisti Antano Smetonos, Antano Sniečkaus, šv. Kazimiero ir Romo Kalantos asmenybes. Skaitytojas drauge su autorium viliasi, kad elitinis jaunimas pratęs rezistencijos gyvybę.

Pokalbį su dr. Adolfu Damušiu, užbaigiant VLIKO suaktuvinius metus, pavadintas "Į penktąjį dešimtmetį". Tai vertinga antinacinės rezistencijos ir VLIKO krizių bei santykių su LB apžvalga, kuriai pilnai atskleisti žurnalo rėmai per siauri. Kai kur paminimi žymūs rezistencijos asmenys be pavardžių, tik nežinia, ar tai atsargos (saugumo prasme) priemonė, ar pastanga švelninti tarpusavio susikryžavimus. Šia proga prisimintina paties pokalbininko Damušio, vieno iš VLIKO steigėjų, lietuvių rezistentų ir intelektualų, deimantinė amžiaus suaktis. Beje, ir čia nudaidsi Volerto išskeltas susikryžavimas tarp asmens profesijos ir tautinės pareigos.

Vyskupas Paulius Antanas Baltakis, OFM, yra žurnalo redaktoriaus gražiai pristatytas straipsniu "Naująjį ganytoją pasitinkant".

"Ne diemėdį iš palangės išrovė, bet žuolą iš mūsų laisvės sodų" yra poetiški antraštiniai Balio Gaidžiūno žodžiai apie rezistencijos bendrininką teisininką Vaitiekūną ne-krologiniame straipsny "Vytautą Vaitiekūną amžinybėn išlydėjęs". Pateikti ryškieji biografiniai duomenys, atskleisti keli epizodai iš rezistencinių kovų metų; aprašytas paskutinis sudėv, kai gyvieji, paisydami a.a. bičiulio pagėdavimų, vietoj kalbų reičitavo psildes. Straipsnio pabaigoje pridėtas "Laiskas iš Lietuvos" ir kun. Sigito Tamkevičiaus malda prašoma psalmių prasmę. Bijau, kad niekas neatstos tikslaus šio teisininko žodžio visose mūsų veiksmų pažinavo.

Dr. Vytautas A. Dambrava užbaigia savo straipsnį, pavadintą "Rezistentų žvilgsnis iš pietų į šiaurę", pradėta žurnalo 91 nr. Praeitame numery jis aiškiai parodė, kiek daug vienas asmuo, padedamas kitų bendruomenės narių, gali padaryti vienoje Pietų Amerikos valstybėje (Venezueloje). Visi lietuviai gali tuo didžiuliu. Pastarajame numery jis apžvelgia politinę JAV būklę, kur taip pat randa stiprią komunistinės propagandos įtaką. Ir savajame darže jis taikliai pastebi: "Spaudoje jaudinamasi, esą lietuviai per mažai domisi Bimba. Aš dėl to nesijaudinu. Aš jaudinuosi dėl sovietų vykdomos infiltracijos per užjūrio lietuviams peršamą spaudą, kuria mūsų žmonės yra kiršinami." Straipsnis prasmingai užbaigtas prof. A. Maceinos paskata trilype rezistencijai.

Beje, galima pasigesti didesnio dėmesio šaltiniams. Tai išskiria žurnalą iš kitokios periodikos. Reikėtų kaip nors ryškiau apibrėžti mistišką Čikagos angliško laiško autorių, kuris kalba apie didesnę kiekį lietuvių infiltratorių bei agentų "kiekvieną savaitę", o taip pat ir iš kur KGB majoro S. A. Levčenko citata buvo paimta.

Dr. Z. Prūsas straipsnyje "Lietuvybės išlaikymas ir TV" pagrįstai pirštu duria į didįjį mūsų jaunimo nutatumą šaltinį — televiziją. Jis pakeičia pagrindines liberaliosios amerikiečių kultūros apraškas: materializmą, egoizmą, "vieno pasaulio" pasaulėjautą, beatodairines varžbas, kurios mūsų jaunuoliuose bei jaunuolėse užgnaužia tradicines alternatyvas.

Red. Vacys Rociūnas straipsnyje "Lietuvių fronto bičiuliai Kennebunkporte" sąžiningai pasidalina savo įspūdžiais "iš reporterio užrašų" apie septintąją JAV ir Kanados LFB studijų ir poilsio savaitę. Tai būtina medžiaga rezistencijos istorijai bei mūsų veiklos veidrodys.

Bene svariausias šio numerio įnašas yra "Katalikybė ir inteligentija" šiuolaikinėje Lietuvoje", kurio autorius Juozas Bočys, matyt, slapyvardis iš okupuotos Lietuvos. Čia autorius pateikia šiek tiek optimistiškesnių duomenų apie vidurinį ar žemąjį inteligentų sluoksnį, o taip pat ir apie tradicinę tautinės kultūros kamieną — valstiečius.

Dr. Kazio Eringio mokslinis pranešimas minėtoje studijų savaitėje čia pateiktas santraukos forma: "Lietuvos okupacinės "savivaldys" administracija, jos žinybų su Maskva ir tarpusavio sąveika". Tai vėl svari studija mokslininko, kuris nagrinėja okupacinę "savivaldą" iš vidaus, ne iš tolo. Beje, čia norėčiau pareikšti porą pastabėlių, kurios nėra kiek nenuvertina autoriaus įdomių duomenų ir interpreto. Man rodos, kad kai kur straipsnio stilius — mokslo ir publicistikos mišinys — skaitytoją stelbia. Antra vertus, redaktoriui nukėlus išnašas iš kitų metų numerį, studijos šaltinių stoka neteikia pilno aiškumo.

Numerio pabaigoje vedamasis "Veiklos pragiedruliai ir šešėliai" pateikia pilną 1984 m. veiklos ataskaitą.

Stambiausias korektūros kipsiuoko pokštas įsivėdė 56 p., kai vienu iš "Aidų" redaktorių paminėtas dr. J. Grinius (vietoj dr. J. Girniaus). Panašiai praėjime numery (96 p.) po nuotrauka pažymėta, jog dr. V. Dambrava sveikinamas ... Tarybinės (vietoj tarnybinės) suakties proga. A. Mst.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES!

Nepamirškite savo aukos Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636, USA

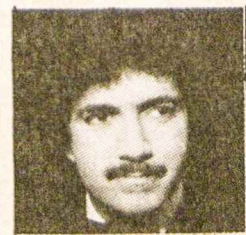
Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui..... US \$

Pavardė, vardas

Adresas

Arūnas Kaminskas,
Dirigentas

Darrell Rowader,
Don Carlo

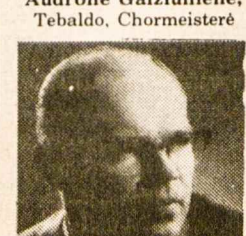
Aldona Stempuzienė,
Eboli

Vytautas Paulionis,
Inkvizitorius

Audronė Gaižiūnienė,
Tebaldo, Chormeisterė

Kazys Oželis,
Scenos produkcija

LIETUVIŲ OPERA

VERDI

4 veiksmų opera

DON CARLO

1985 m. | balandžio 27 d., 7.30 val. vak.
| balandžio 28 d., 3.00 val. popiet

MORTON EAST HIGH SCHOOL AUDITORIUM
2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL

Diriguoja ARŪNAS KAMINSKAS

Bilietai: \$25.00, \$20.00, \$15.00, \$10.00
Autobusų bilietai ten ir atgal \$3.00

Gaunami Vaznelių prekybos namuose:
2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629, USA
1-312-471-1424

Paštu bilietai užsakomi tuo pačiu adresu,
tik čekį išrašant šiuo pavadinimu:
Lithuanian Opera Co., Inc.

Visus ir iš visur
prašome atvykti į spektaklius

Operos choras

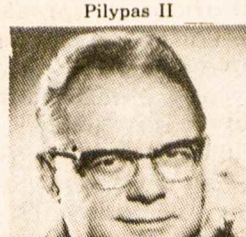
Christian Smith,
Režisierius

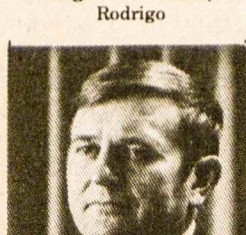
Nerija Linkevičiūtė,
Elizabeta

Jonas Vaznelis,
Pilypas II

Algirdas Brazis,
Rodrigo

Bronius Maciukevičius,
Vienulis

Alfonsas Gečas,
Chormeisteris

Archyvo patalpomis reikia rūpintis

A. KALNIUS

Rasa Mažeikaitė bus bene viena iš pirmųjų, kėlusių Kanados lietuvių archyvo klausimą. Ji rūpinasi jau ir dabar. Gal tik kiek per daug pesimiškai žvelgia į patį svarbiausią jo dalį — patalpą.

Žinoma, be patalpų nebus nė archyvo. Betgi patalpos yra sudėtinė archyvo dalis, ir jomis reikia rūpintis, kaip ir archyvine medžiaga. Mums labai svarbiu atveju jau dabar reikia skubotai telkti bent likučius kultūrinį vertybių ir jas laikinai patalpinti pripuolamoje patalpoje, pvz. Tėvų pranciškonų vienuolyne. Tenai klebonas paskyrė vieną kambarį, kuriame aš sukvoriau vertingas dr. A. Sapokas knygas. Klebonas neatsisakė ir toliau šį reikalą remti, tik reikėtų kultūros komisijos darbuotojams pas jį nuvykti ir konkrečiau pasikalbėti.

Tuo pačiu metu reikia rūpintis ir pastoviomis patalpomis. Jos turėtų būti nemažos dydžio. Gal kokių dvejų metų laikotarpyje ir jos atsirastų. Nors ir sunkokas, bet, anaiptol, nėra neįvykdomas dalykas. Nuolatinių patalpų reikalą aš siūlyčiau tokią prielaidą: KLB kultūros komisija turėtų susitikti su Anapilio sodybos vadovybe ir paprašyti prišlieti atitinkamą priestatą prie jos rūmų specialiai archyvo poreikiams, o gal ir kitiems reikalingams.

Šią prielaidą drįstu siūlyti, nes iš vieno kito anapiliečio teko patirti susidomėjimą archyvo reikalu ir apie tokio projekto įvykdymo galimybę. Gal tai būtų padaryti net pati sodybos vadovybė. Tokiu atveju patalpas būtų galima pritaikyti archyvo poreikiams.

Kadangi archyvas kultūrinis atžvilgiu yra labai svarbus, tai gal būtų galima gauti paramą iš federacinės ar provincinės valdžios, o gal net miesto savivaldybės. Be to, tuojau pat reiktų pradėti telkti lėšas iš visos Kanados lietuviškos visuomenės. Čia ypač turėtų atėti į pagalbą ne tik pensininkai, bet ir vidurinioji kar-

ta, finansinės įstaigos ir visuomeninės bei kultūrinės organizacijos. Tam tikslui reiktų atidaryti sąskaitas visuose šio krašto lietuviškuose kredito kooperatyvuose. O gal net ir lietuviškos parapijos sutiktų šioms reikalingoms skirti vieną kitą rinkliavą. Visa tai palengvintų aukotojams atlikti savo tautinę pareigą.

Be to, kai kuriuos pastato darbus būtų galima atlikti ūkiniu būdu. Juk galėtų ateiti į talką mūsų jaunimo organizacijos, pajėgusios pensininkai ir kiti laisvesni tautiečiai. Tai gerokai sumažintų statybos išlaidas.

Viską mes galime padaryti, jei tik išdrįstame pradėti ir paskui atkakliai vykdyti!

Jau gana senokai teko patirti, kad norima archyvą įrengti Toronto Lietuvių namuose. Tokiu atveju tektų abu projektus persvarstyti.

Norint šį klausimą palaikyti gyvą, reiktų visuomenę dažniau informuoti spaudoje. Be to, reiktų spaudoje nurodyti, kokias medžiagas mes archyvu telkiame. Tai palengvintų jų savininkams apsispręsti, ką skirti archyviui, ką — "Prieigalių rinkiniui".

Dar reiktų pasakyti, kad Rasa Mažeikaitė lyg ir per daug kuklinasi, mandama, kad "... archyvu bus reikalinga šiek tiek pinigų (daug mažiau, tarp kitko, negu dažnai kainuoja vienos knygos išleidimas)...". Aš manau, kad net kultūros komisijos anksčiau numatytoji suma \$16.590.00 kažin ar padengtų visus archyvo vidaus įrengimo ir reikmenų įgijimo išlaidas. Juk be tų reikmenų, kuriuos išvardino kultūros komisija 1984. X. 13-14 sąraše, dar gali tekti įsigyti specialias dėžes ar spintas pašto ženklų, lietuviškų pinigų, papuošalų ir kitų smulkių dalykų rinkiniams. Taip pat abejoju, ar archyvas galės apsieiti be daugintuvo. Juk svarbios, turinčios dokumentinės reikšmės, lietuviškų laikraščių iškarpos dėl savo popieriaus men-

kavertiškumo net ir archyve ilgai neišsilaikys. Tokių iškarpų straipsnius reiktų atgaminti ant gero popieriaus. Gali kartais tekti atgaminti net ir kai kurias knygas, kurių jau būtų negalima archyvu įsigyti. O gal gi kai kurie tinkami archyvinį medžiagų savininkai už savo daiktą gali paprašyti šio tokio atlyginimo. Todėl nereiktų remtis vien tik dovanomis.

Taigi, kol dar jaunos kultūros komisijos užnugarį stovi, nors ir palinkę, paskutiniai senimo mohikanai, reikia šį didį užmojį įvykdyti dabar. Vėliau bus sunkiau.

Keturi šakoti veiklos dešimtmečiai

(Atkelta iš 5-to psl.)

tai daryti. Pinigais jaunimo veikla visur gana stipriai remiama, nes esąs pajėgus vyresniųjų užnugaris. L. Beržinytė siūlė pratinti patį jaunimą aukoti pinigus bendriems lietuvių reikalams, nes ateityje nebeturėsime nė aukotojų. Apskritai jaunimo nutolimas nuo lietuviškų reikalų esanti deganti problema visame laisvame pasaulyje.

Jieškoti naujų kelių

Antroji jaunimo atstovė D. Juozapavičiūtė teigė, kad per 40 metų pavyko išlaikyti lietuvišką dvasią per parapijas, mokyklas, organizacijas. Lietuviai esą gerai susiorganizavę kultūrinėje ir mokslinėje srityje. Tačiau lietuviškosios dvasios palaikymas išaugusio jaunimo tarpe esąs paviršutiniškas, ir tai dėl to, kad vertybių skalę lietuviškos išlaikymas stovįs gana žemai. Draugai, laiko stoka, ekonominė padėtis, karjera, apatija nejučiomis išstumia lietuviškos reikalus. Prisideda prie to dar ir mūsų veiklos siaurumas. Nesą pakankamai galimybių asmeniškoms pasireiškimams.

D. Juozapavičiūtė mano, kad yra atsiradusios dvi grupės. Pirmoji esanti ta, kuri lietuviškumą dar laiko svarbia vertybe, antroji, ir tai didesnė grupė, esanti ta, kuri pasirenka kada ir kur dalyvauti pagal savo asmeninius motyvus. Norint, kad ši antroji grupė daugiau jungtųsi į lietuvišką gyvenimą, reiktų veiklą organizuoti beveik profesionaliai su aukšto lygio programomis. Tuo būdu gal naudinga būtų klubų forma. Galėtų būti slidinėjimo, golfo, buriavimo, fizinio lavinimo, investavimo klubai. Per tokius klubus jaunimas suartėtų ir visi lietuvių kilmės žmonės laikytųsi savuos junginiuose. Šio pobūdžio veikla galėtų būti papildoma informacine medžiaga apie Lietuvą ir lietuvių gyvenamojo krašto kalbą.

Vienas pagrindinių išeivijos tikslų — kuo plačiausiai skelbti Lietuvos bylą siektas gana silpnai. Jaunimas daugiausia dalyvavęs kultūrinėje ar pramoginėse srityse, bet politinėje plotmėje mažai pasireiškęs. To tikslo siekiant, reiktų plačiau jungtis į gyvenamojo krašto politines partijas, sudaryti ilgalaikį planą stipresniems ryšiams su valdžios pareigūnais užmegzti, pasamdyti asmenį, kuris koordinuotų tokią veiklą.

Klausytojų mintys

Po trumpos pertraukos, kuri šį kartą buvo tikrai reikalinga, girdėjome klausytojų pasisakymus, siūlymus, pareiškimus. Buvo kalbėta žydų klausimu, archyvo organizavimo reikalais, keltas Lietuvos istorijos iškraipymo faktas, siūlyta daugiau naudotis

įvairių fondų lėšomis, konsultuota stoka idealizmo jaunose šeimose, teigta, kad jaunimo kongresai labai reikalingi ir naudingi, pasisakyta palankiai (kalbine prasme) apie lituanistikos kursų Vilniuje. Praktiškai visos keltos mintys neturėjo tiesioginio ryšio su svarstybose keltomis, nors į visus klausimus stengėsi atsakyti svarstybų nariai.

Pabaigoje pirmininkaujantis prof. R. Vaštokas bandė padaryti svarstybų suvestinę. Kultūrinių darbų atlikta daug. Švietimo problemos einančios su išeivijos gyvenimo slinktimi. Dėmesio verti jaunimo siūlymai. Lietuviškoji tapatybė per 40 metų išlaikyta. Ateities perspektyvoje — prieauglis, priemonės ir mokyklos sudarysį problemų. Nuomonių skirtumai neturėtų pakenkti vienybei. Galutinė išvada: reikia pastikėti ir tikėti veiklos reikalingumu.

Pastabos

Nors Toronto Lietuvių namų kultūrinė komisija vertai ir viešai buvo pagirta, kad tokį renginį suorganizavo, nors kalbėtojai rimtai pasirošę dėstė savo mintis, nors buvo išgirsta tikrai įdomių, rečiau spaudoje randamų duomenų, nors 40 metų apžvalga ir veiklos įvertinimas prašėsi išsamumo, — vis dėlto klausytojai per tris su puse valandos buvo išvarginti iki tokio laipsnio, kad pasikėlimas nuo kėdės labiausiai patenkindo. Vaidinimą sekti yra lengviau, nes tarpais ir atitrūkęs įspūdiu neprarandi, klausytis koncerto irgi nėra sunku, nes jis mažiau vargina, bet tris valandas klausytis paskaitų, sekti skirtingas temas — reikšia būti įmurdytam į kažkokį srautą, kuriame tik nuskęsti gali.

Simpoziumas nėra paskaitų šuipyns. Visos tos didelio lėšų dėmesio vertos sritys lengvai galėjo būti suskirstytos į bent tris atskiras svarstybas: švietimas bei kultūra, politika, jaunimo problemos. Kažkodėl norėta per vieną sekmadienio popietę visus "zuikius iššaudyti" vienu šviu. Visą suvertę į vieną popietę, ką gi beturėsime šnekėti toliau? Kalbėtojai, užsimoję išsamiau pasisakyti, nebetilpo nustatytame laike, išskyrus jaunimo atstovs, kurios savo klausimus pateikė suglaustai. Techninė paruoša buvo gera, tik kai kurie kalbėtojai ne visada pataikydavo į mikrofono galvutę, ir dingę žodžiai sunkino temos sekimą.

Keturių dešimtmečių įvairaus šakotumo veikla svarstybose pabandytą apžvelgti ir įvertinti. Tebūna tai graži ir sveikintina įžanga į tolimesnės tų svarbių sričių svarstybas. Juk turime dar pasirošusių žinovų, išaugusių išeivijoje.

"LITAS" DALINASI ATRASTAIS JŪRŲ LOBIAIS

PAJŪRIAIS, PAMARIAIS JOJA...

Daug kanadiečių, niujorkiečių, suvalkiečių ir kitų amerikiečių — visi į...

MARCO ISLAND FLORIDOJE

Čia rasite gintarinį pajūrį, žavingus saulėlydžius, gražų draugų būrelį (lietuvių, dolfinų, žuvelių, žuvėdrų), jūsų nuosavame bendranamyje—"condominium hotel" bute

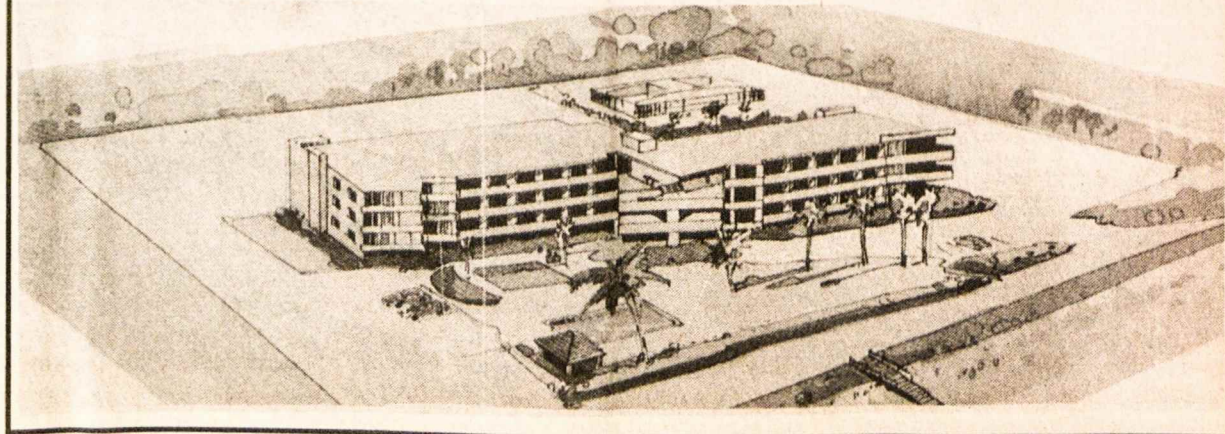
BEACH CLUB OF MARCO

Apstatytas (butas, ne Jūs), išpuoštas dekoruotas su visais liuksusinio viešbučio patarnavimais. Jūsų ir Jūsų palikuonių amžinai. Kainos nepaprastai žemos. Vieno miegamojo butas — nuo \$3,800.00 už rudens savaitę. Kainos priklauso nuo pasirinkto sezono. Taip pat galite išmainyti savo butą kitose pasaulio vasarvietėse, kaip antai: Havajuose, Kolorado kalnuose, Meksikoje, Europoje. Nemeskite šimtų tūkstančių dolerių už vasarnamius, bet pirkite atostogų butą su visais patarnavimais nuo \$3,800.00 ligi \$8,000.00.

Kreipkitės į "Lito" organizaciją: "Litas", 86-01 114th Street, Richmond Hill, New York 11418, USA. Tel. (718) 441-2811.

Jeigu pageidausite, "Litas" garantuos Jūsų butą atpirks penkerių metų laikotarpyje be jokio nuostolio.

Pastaba. Parodžiusiems šį skelbimą skaitysime Kanados dolerius lygiai su JAV iki š. m. balandžio 1 d.

Rašytojas VYTAUTAS VOLERTAS kalba Ročesterio Lietuviams Vasario 16 iškilmėje. Aukų surinkta \$3,306.00 Nuotr. V. Staškevičius

PRANAS URBUTIS

Laisvės laužas

Ant kalno Birutės, prie Baltijos jūros
Suskrisim į didįjį laužą linksmai
Ir padėkos maldą galingai užtraukim — iškeltos bus burės:
O, Dieve, Tau aciu! Mes esam garbingi tavieji vaikai! . . .

Į laisvę mus neša garbingas rytojus —
Ir skęsta nelaimių nešėjai į jūrą giliai!
O, Dieve, Tau aciu! Kad laisvę Tėvynei davei —
Tos laimės sulaukė žydėkit, gražieji tėvelių namai!

Žydėkit aukščiausios ir plačios liepų alėjos —
Bučiuokite duoną ruginę laimingi tėvelių laukai!
Mes niekad neįsime žūti laisvės gynėjai —
Žydėkit mūs žeme, žydėkit didingi gražieji miškai! . . .

Kas laisvę apgynęs kovoje garbingai jau krito,
To kapą jau puošia gėlynai — didingi gražieji miškai!
Pasaulyje krašto nėra gražesnio tau kito,
Kaip laisvę pražydę brangieji tėvelių namai! . . .

Ant Kalno Birutės, prie Baltijos jūros
Ten mūsų Tėvyne, ten mūsų tėvelių namai —
Iškęs ten jūreiviai pergalės burę —
Ten mūsų nameliai težydi per amžius laisvai!

Herojus, kuris niekad negyveno

Anglų rašytojo A. C. Doyle apysakų veikėjas Sherlock Holmes

PRANYS ALŠENAS

Garsus yra anglų rašytojas Arthur Conan Doyle, kūrėjas sensacingų kriminalinių apysakų su genialiuoju detektyvu Sherlock Holmesu ir jo netatskiriamu bičliu dr. Watsonu.

Vyriausias apysakų herojus Sherlock Holmes, nors niekad pasaulyje negyvenęs, tik rašytojo vaizduotės sukurtas, šiuo metu Anglijoje ir kituose angliškai kalbančiuose kraštuose tapo garsenybe.

Sherlockas garsus ne tik anglosaksikuose kraštuose, bet ir kitur, nes Arthur Conan Doyle apysakos yra išverstos į visą eilę pasaulio kalbų, o su Sherlocku Holmesu pagamintas net 21 filmas.

Arthur C. Doyle buvo toks įtikinantis pasakotojas ir su tokia išgyvenimu savo apysakas rašęs, jog skaitančiajam jokia abejonė nekyla, kad tai vaizduotės kūriniai.

II D. karo metu atostogaudami ar šiaip užklydę į Londoną JAV kariai skubėdavo į Baker St. ir įsiekdavo 221 nr., kur, pagal apysakų kūrėją Doyle, „gyvenęs“ Sherlock Holmes. . . . Deja, iš „nustebimo“ jie net akis išplėsdavo, kai jiems buvo paaiškinama, jog tame name niekad ir joks Holmes nėra gyvenęs. . . .

Sherlocko paroda

Prieš eilę metų didžiojo Britų festivalio dienomis Londone, Marylebone miesto rajone, vietinės savivaldybės organų rūpesčiu Baker gatvėje buvo surengta „Sherlocko Holmeso paroda“. Jai parinkta vieta — tie patys namai, kur kadaise Sherlockas „gyveno“. Rodiniai buvo išdėstyti dviejuose kambariuose. Vienas jų — vaizdavo Sherlocko darbo kabinetą, o antras — jo „paliktus daiktus“. Sherlocko darbo kabinetas apšviestas žibaline lempa. Mat parodos lankytojas buvo nukeliamas į 1890 metus, kai dar elektros nebuvo! Prie darbo stalo sėdėjo „pats“ Sherlockas. Jo veidas rūstus, bet ir malonus, slepiąs savyje iš-

mintį. Išvaizda — kariška. Apisikrovęs įvairiais pranešimais apie kriminalinius įvykius, neva darė kažkokią cheminę analizę, stengdamasis išaiškinti paslaptingą kriminalinį įvykį, kurio Scotland Yardo detektyvai nepajėgė išnarpinti.

Kitam kambariulyje buvo išdėlioti jo ginklai ir išplėškų imtietij. Viena kita dar nesudaužyta arbatos stiklinė, iš kurios kadaise „gėrė“ Sherlockas. Visokių detektyvų reikalingų įrankių rinkinys, laikraščių iškarpos, kuriose rašoma apie plėšimus, žmogžudystes ir pan. Kambario baldai — iš 1890 metų.

Buvo išstatytas ir Sherlocko smuikas, kuriuo, nervams pavargus, „smuikuodavęs“ . . .

Ant staluko stovėjo dėžėlė kokaino. Dėl šio rodinio pasisakė net britų gydytojų organas „The Lancet“. Jame buvo gvildenamas klausimas, ar Sherlockas galėjo vartoti kokainą? Atsakymas: jis buvo stiprios valios, todėl įveikė kartais ir panaudavo truputį kokaino, narkomanu netapo.

Amerikiečiai ir sovietai

Sherlockas yra gyvas ir „realus asmuo“ ir amerikiečiuose. Didžiuliam JAV plote yra net 25 Sherlocko Holmeso vardų draugijos. Apie jį sukurta daug eilėraščių, net poemo. Visa tai, ką Doyle aprašė proza, Amerikos poetai perkėlė į eiles. Tai pagarba niekad negyvenusiui herojui!

Nei politbiuras, nei kompartija, nei pagaliau NKVD nelaikė Sherlocko „liaudies priešu“.

Minėtos parodos metu mirusio rašytojo sūnus Denis Conan Doyle viešai pareiškė, jog sovietai Sherlocką Holmesą panaudojo kaip herojų ir pavyzdį savo raudonarmiečių auklėjimui. Jie išvertė ir išspausdino 5 milijonus Doyle's apysakos egzempliorių su Sherlocku Holmesu, ir paskleidė savo karių tarpe. Deja, Doyle's įpėdiniai negavo iš sovietų nė vieno cento honoraro. Sovietai nepripažįsta autorių teisių.

Kralikausko „Ažuolai piliakalnyje“

A. VAIČIULAITIS

Kam nors galėtų šauti galvon įtaringa mintis: ar tie ažuolai nėra simboliniai — nuoroda į paties autoriaus romanus, įsiskabinusius Lietuvos praeityje ir jos istorijoje.

Iš tikrųjų gudragalvianti čia nėra jokio reikalo: Juozas Kralikauskas šiame veikalė aiškiai pasako, kas tie ažuolai — tai medžiai gimtinėje, Kareivionių sodžiuje, „galbūt viename iš ilgiausių Lietuvoje“ (p. 8). Ten yra ir „Piliakalnis, apaugęs ažuolais“ (p. 9). Žinoma, jis mažam berniukui buvo slėpingas, ir apie jį namuose sukosi mįslingi pasakojimai, jaudinę vaiko vaizduotę ir vedę į tolimus laikus bei žmones.

„Tai anuomet pasakojimai apie Vilnių ir Trakus, Aušros Vartus ir Kalvarijas, švedus, prancūzus ir marus, apie Radvilas ir Oginskius, — rašo Juozas Kralikauskas savo įžanginiame straipsnyje „Mitologinį rytą“. — Šnekejo, kad Piliakalnyje nugrimzdę mūrai didesni už Strėvininkų, nugrimzdę dvaras didesnis už Ziezmarių. Kažin kur po ažuolais slypi kubilai brangenybių. Išitempęs klausydavau apie devynių, apie sukilėlių kovą Piliakalnyje, gaudomųjų gelbėjimąsi, pakorimius, įgrūdimą po ledų; ir meškų po kaimus vedžiojotus, plėšikus ir arklių vagis . . .“ (p. 9).

Nors namuose apie Mindaugą pasakojant jis negirdėjo, bet iš anų pasakojimų Piliakalnio ūksmėje ryškėja aiškios rodyklės į istorinio romano vieškelį, kuriuo Juozas Kralikauskas darbščiai ir ištikimai plūkę ligi pastarųjų dienų. Šalia istorinių romanų jis yra davęs porą knygų ir iš dabarties laikų.

„Ažuolai Piliakalnyje“ yra autoriaus pasisakymai apie savo kūrybą, — rinkinys jo prakalbų ir atsakymų į klausimus laikraščiams, taip pat būdinę ištraukos iš jo romanų.

Knyga įdomi kiekvienam skaitytojui, nes Juozas Kralikauskas pasisako jautriai, atvirai, su vaizdžiais kryptelėjimais. O ypač jį bus pravartanti, kas ateityje užsimos apie jį rašyti platesnę studiją. Lig šiol tokio veikalo kaip „Ažuolai Piliakalnyje“ turbūt ir neturėjome — viename pluošte gausnės medžiagos apie kurį nors dabartinį mūsų poetą, dramaturgą ar beletristą. Su Juozu Kralikausku nūn vargo nebus tam, kuris norės rašyti apie jį.

„Ažuoluose Piliakalnyje“ turime ne tik jo pasisakymus, aiškinimus, bet ir pagraudinius, pavyzdžiui, kaip šiais: „Kritikui pridera bent dukart kūrinių perskaityti, idant su-siklostytų teisingas, nuosir-dus ir įdomus straipsnis“ (p. 44).

Veikale itin gausu Juozo Kralikausko pasisakymų apie istorinio romano sampratą, ir jie reikšmingi: juk jo literatūrinio triušo vainikas ir yra šios rūšies beletristika, viso labo devynios knygos, nuo karaliaus Mindaugo iki Mažvydo ir Širvydo.

Į klausimą, kas jo romane tikroviška, Juozas Kralikauskas taip atsako, ir šie jo žodžiai būtų viena iš keleto versijų:

„Laikausi istorinės tikrovės, kiek tik jos bežinau. Romane viskas turi būti tiesa (skaitytojas turi įtikėti), kad viskas iš tikrųjų taip, o istoriniame romane turi būti dar ir istorinė tiesa. Gerame psichologiniame romane nebus psichologija sudarkyta, absurdiška, kokia nemokščiai iškraipyta pseudopsichologija. . . . Istorinis romanas kaipgi galėtų prieštarauti istorijos šaltiniams. . . . Autorius turi gerai pažinti vaizduojamo meto socialines, politines, ekonomines, kultūrinės sąlygas, papročius, madas etc. Šiuo atveju studijos yra kur kas patikimesnės atrama negu nuojauta, vaizduotė ar intuijija“ (p. 179).

Tačiau istorijos šaltiniuose arba nieko nėra arba labai mažai, kas autoriui pirmiausia knietėjo, į ką jis skverbėsi, būtent — „į sielos gelmę, į vidutinę žmogaus kovą, į kankinančius būties klausimus, į personažų likimus, į senąsias vertybes, kurios mūsų protė-

viams buvo gyvenimo pagrindu“ (p. 180). Kronikose ir pergamentuose bus žinių apie istorinių žmonių likimą ar senąsias vertybes, bet kaip su sielos gelme ir kankinančiais būties klausimais? Taigi čia be kūrybinės nuojautos, vaizduotės ir intuicijos neįmanoma išsigelti. Autorius tik nori tai pažaboti.

Jis primena, kad trys jo istoriniai romanai parašyti pirmuoju asmeniu — ten „viskas regima vien iš personažo perspektyvos. . . . Personažo ypatybės apreiškia tiesiog jo paties samonę: kur kas gilesnė ir autentiškesnė plotmė, negu aprašinėjimas asmens elgesio, laikysenos, išvaizdos, išorinio pasireiškimo, negu apibūdinimas veiksmais bei kalba“ (p. 177).

Šie žodžiai būtų teisingi, jeigu romane būtų tas vienas personažas, pirmasis asmuo. Bet per jo žvilgsnį, samonę ir pasakojimą į knygos lapus ateina būrys kitų veikėjų. Taigi tas pirmasis asmuo turi juos pristatyti, ir čia jau sunku išsiversti be apibūdinimo „veiksmais bei kalba“ ar kuriais kitais metodais. Nors istorinių romanų pirmuoju asmeniu mūsų dienomis gana gausu, tačiau reikia sutikti, kad Juozas Kralikauskas čia yra pasiekęs meniškai įspūdingų rezultatų, sakysime, romane „Vaisvilkas“.

Taip atsiveria jo raštų versmės — nuo teviškės Piliakalnio ir jo slėpiningų padavimų ligi istorijos lapų, kronikų ir šių dienų paminklų bei atsitikimų. Visa tai jis perima savo kūrybinio įžvalgumu, tarpais su lyriniais abstraisiais, ir dažnai — su rūščia tragedija. Vienur tai jam nuskamba pasigėrėtiniu vientisumu ir gaivumu, kitur, kaip romane „Ikaite Vilniaus akmenys“, palūžta jo išvidiniai užsidedimai ir regėjimai pilnai neperšimeta į knygos lapus.

O kad jo įtikėjimai plaukė iš širdies ir meilės, matome iš jo pasisakymų, su kokia nuostaba ir nuolankumu jis vaikščiojo po tas Vilniaus gatves, kur kadaise ėjo naujieji Juozo Kralikausko didvyriai — Mažvydas ir Širvydas. „Ėjau ir kvėpavau tomis gatvėmis ir skersgatviais, kur Martyno Mažvydo gyventa ir vaikščioti, kur Konstantino Širvydo, Jono Jaknavičiaus ir kitų“, — sako jisai.

Vilnius abiejuose romanuose yra veikėjas. Tik išstipdamas Vilniuje, susiliedamas su Vilniumi, tegalėjau persikūnyti į Martyną Mažvydą, Konstantiną Širvydą, Joną Jaknavičių, . . . leisti personažams gyventi savarankiškai: tarimui kaip jie yra anuomet gyvenę, kalbėję, mąstę, jautę, veikę“ (p. 42).

Greta istorinio klotio ir problemų knygoje turime vartinę kitų autorių atsiskleidimų. Nors ne tiek daug, yra biografinių prisipažinimų — apie namus, tėvus, darbą aukso kasyklose Kanadoje, apie mokslus.

„Mane mokė daug mokytojų ir profesorių, — rašo Juozas Kralikauskas, — bet motina buvo pirmoji ir didžioji mano mokytoja. Iš jos sužinojau paukščių, gyvulių, medžių, gėlių ir daugelio daiktų vardus; iš jos pagrindines tiesas ir žinias“ (p. 54).

Taip pat turime jo mintis apie kalbą, rašymą, religiją, mitologiją, tautosaką, egzilį ir literatūrą, apie knygos svarbą Lietuvos likimui, apie auk-

so kasyklas ir keletą kitų dalykų.

Apie visa tai jis kalba atvira, vietomis su savotišku pedagoginiu įsiskumimu ir pietizmu, lyg norėtų būtinai įtikinti, kad štai taip, o ne kitaip yra. Tarpais jo mintys kartojasi, — būtų buvę galima ir išgenėti. Pagaliau nėra būtino reikalo pačiam įrodyti, kad to ar kito veikalo tiesa ir prasmė yra būtent tik tokia ar kitokia. Dabar kai kurie literatūros tyrinėtojai galvoja, kad autoriaus nuomonė ne taip lemianti. Neseniai poetas A. Nyka-Niliūnas pareiškė, kad blogiausi savo kūrinių aiškintojai yra patys rašytojai. Šiandien gan dažna pažiūra, kad kai tavo knyga išeina į pasaulį, jos interpretavimas yra visuomenės ir mokslo vyrų teritorija. Žodžiu, jie gali padaryti tokių išvadų ir išlūkstenti tokių prasmų, kokių autorius nė nespąnavo. Kartą didysis Goethe, gal pyktelejęs, atšovė, kad jo veikalas gali turėti ir tūkstantį prasmų.

Leidėjų žodyje skaitome šį sakinį: „Pats autorius šį leidinį pavadino „Devynių istorinių romanų gilmenys ir problemos“. Tokia yra antrinė antrašė, tik ten turime ne „gilmenys“, o „gelmenys“. Vienaip ar antraip, kai pats rašytojas kalba apie savo veikalų gelmes, darosi kiek nepatogu. Tai jau atsiduoda šablonu ir pretenzija, o be to — patį žodį „gelmė“ galima aiškinti įvairiai. Vienoje vietoje pašnekovo klausiamas, pats Juozas Kralikauskas duoda tokį svyruojantį atsakymą: „Priežastis (vargu ar tik viena) — glūminė, nelengva ją aptarti ir konkretizuoti“ (p. 44).

Knygos gale yra recenzijų ir straipsnių rodyklė. Leidėjai būtų gerai padarę, jei būtų parūpinę nors trumpą Juozo Kralikausko biografiją, — tada daugiau pagrindinės medžiagos apie jį būtų vienoje krūvoje. Be to, būtų tikę prijungti ir jo raštai apie uždraustą kelionę tėviškėn, į tas brangias vietas, kur gimė jo istorinis jausmas ir kur glūdi jo kūrybos šaknys.

Juozas Kralikauskas, AŽUOLAI PILIAKALNYJE. Išleido „Teviškės žiburiai“ ir specialus komitetas. Toronto, 1984, 207 p.

Atsiųsta paminėti

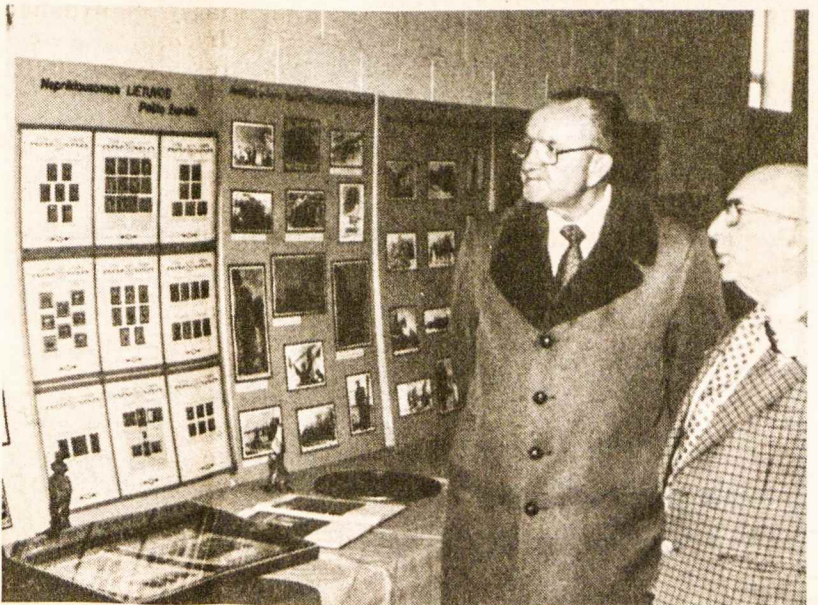
Vytautas Volertas, JAUČIO RAGAI. Romanas. Leidėjas — Lietuvos knygos klubas (4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, USA). Viršelį paruošė Jonas Kuprys. Cikaga 1985 m., 262 psl. Kaina — \$8.00 JAV.

TAUTOS GYVYBE. Politinis, literatūrinis, tautinio samoningumo žurnalas. Leidėjas — Lietuvių tautinio samoningumo sąjūdis. Redaktorė — Birutė Kemežaitė (7124 So. Mozart St., Chicago, IL 60629, USA). Keturi numeriai per metus. Metinė prenumerata — \$12.00 JAV.

Stėponas Matulis, MIC, LIETUVOS LAISVĖS VAINIKAS. Bažnytinės provincijos įsteigimas ir konkordatas. Išleido „Saltinis“ (16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, Great Britain). 1984 m., 136 psl. Kaina \$3.00.

Vladas Kulbokas, ANTANAS TULYS. Biografinis leidinys. Knyga išleista Ver. ir VI. Kulboko Iėšomo. 190 psl. Kaina — \$4.00 JAV.

ŠILUVOS MARIJOS PARAPIJA LONDONE 1964-1984. Sukaktuvinis, albuminio formato leidinys, nuotraukomis ir tekstu pavaizduojantis lietuvių parapijos istoriją Kanados Londone. Leidėjas — klebonas kun. J. Mikalauskas, OFM. Spaudai paruošė Nora Kulpavičienė. Atspausdino „Litho-Art Ltd.“ Toronto. Tirazas — 150 egz. Toronto 1984 m., 32 psl.

ALGIRDO VAITIEKAIČIO sutelktų nepriklausomos Lietuvos pašto ženklų ir vaizdų paroda Detroite Vasario 16 progai. Dešinėje — ALGIRDAS VAITIEKAITIS ir žurnalistas ALFONSAS NAKAS Nuotr. K. Ražausko

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Jurgis Baltrušaitis, gyvenantis Paryžiuje, yra žymus meno istorikas, dažnai minimas prancūzų spaudoje. Šių metų pradžioje „Flammarion“ leidykla Paryžiuje išleido naują jo veikalą prancūzų kalba „Anamorphoses“. Jame gvildenami iškreiptos perspektyvos reiškiniai meno istorijoje. Leidinys yra didelio formato, įtrauktas į seriją „Idėjos ir tyrinėjimai“, turintis 224 puslapius ir 200 iliustracijų. Kataloginiaiame knygų leidinyje apie autorių rašoma: „Jurgis Baltrušaitis, Paryžiuje gyvenantis lietuvis, yra vienas reikšmingiausių ir originaliausių meno istorikų“.

Kun. prof. Antanas Rubšys, dėstantis Šv. Raštą Manhattano kolegijoje Niujorke, yra parašęs visą eilę knygų lietuvių kalba. 1978-79 m. išleisdino stambų dviejų dalių veikalą „Raktas į Naująjį Testamentą“, susilaukusi gerą įvertinimo. Dabar rašo apie Šv. Rašto Senąjį Testamentą. 1982 m. išleisdino pirmąją dali veikalą „Raktas į Senąjį Testamentą“, 1983 m. — antrąją dali, 1985 m. — trečiąją (baigiama spausdinti). Trečioji dalis pavadinta „Tiltai ar sienos?“ Visi jo veikalai parašyti lengva, taisyklinga lietuvių kalba. Ypač lengvai skaitoma jo knyga „Šv. Rašto kraštuose“, kurioje jis rašo apie studijinę savo kelionę, susijusią su Šv. Rašto įvykiais. Visi šio autoriaus veikalai yra išleisti prel. Vytauto Balčiūno vadovaujamose leidyklose „Krikščionis gyvenime“, spausdinti Putname, N. Pr. Marijos vienuolijos seserų spaustuvių. Leidyklos adresas: „Krikščionis gyvenime“, P. O. Box 608, Putnam, CT 06260, USA.

XXXII-ji Europos lietuviškųjų studijų savaitė įvyks rugpjūčio 11-18 d. d. šiaurinėje Italijoje, netoli Veronos miesto, turinčio 200.000 gyventojų. Savaitė yra gautas Jaunimo dvasinio auklėjimo centras su erdviais pastatais, sporto aikštelėmis, nuo Veronos nutolęs pusantros mylios. Jo adresas: Centro Pastorale Mons. G. Carraro, Lungadige Attaglio 65, 37124 Verona, Italy. Tel. 045-915877 arba 915423. Viena diena tame centre kainuos apie \$16, maistas bus įliskas. Galutinė kaina bus paskelbta vėliau, kaip ir visa studijinė bei meninė savaitės programa. Iš to centro Verona lengvai pasiekiami autobusu. Ji yra pagarsėjusi senuoju savo amfiteatru, kuriame kadaise vyko gladiatorių kautynės bei kitos pramogos Romos imperijos laikais. Dabar tame amfiteatre, talpnančiame beveik 25.000 žiūrovų, rengiamos operos festivaliai. Studijų savaitės metu kaip tik vyks 63-sis festivalis. Bus galima pamatyti G. Verdi operas „Trubadūras“, „Aida“, „Atila“, A. Adano baletą „Žizel“, išgirsti simfoninio orkestro koncertą. Bilietų kainos — nuo 12.000 lirų. Smulkesnės informacijos apie savaitę ir registraciją teikia Jūratė Barasas, Rubinst. 1, 8000 Muenchen 50, W. Germany. Tel. 089-150 3742.

Lietuvių istorijos draugijos narių susirinkime sausio 21 d. Čikagoje įdomią paskaitą apie Lietuvos vyčius ir jų steigėją Mykolą Norkūną skaitė kun. Vincas Valkevičius. M. Norkūnas gimė 1869 m. Trakų apskrityje Kriminės kaime. Mokyklos negalėjo lankyti, skaityti ir rašyti pramokė iš tėvų ir kaimo „daraktorių“. Į JAV atvyko 1896 m. Bostone su vietiniu klebonu bandė leisti lietuvišką laikraštį, kurio teisėjo septyni numeriai. M. Norkūnas, vertindamas mokyklą, tobulinosi savo įėjomis. Apisgyvenęs Brocktone, pradėjo gaminti vėliavas ir ženklus. Palaikė ryšius su lenkais, net vedė lenkaitę, tačiau vėliau prisipažino padaręs klaidą. Lietuvos vyčių organizacija jaunimui jį įsteigė 1912 m. Mat tada kunigai kažkodėl nesiėmė organizuoti jaunimo. Šio darbo nedrįso imtis ir savamokslis M. Norkūnas, kol nesusilaukė kun. A. Kaupo raginimų. Lawrence 1912 m. jį sušaukė veikėjų susirinkimui, suredavo Lietuvos vyčių įstatus. Pirmasis oficialus Lietuvos vyčių seimas įvyko 1914 m. Brocktone. Jiems himno tekstą parašė kun. M. Gustaitis, muziką sukūrė A. Aleksis. Vyčiai susijungė keletą tūkstančių jaunimo, įsteigė savo kuopas beveik kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje. Lietuvos vyčių organizacija išsilaikė iki šių dienų. Nors dabar susirinkimuose daugiausia vartojama anglų kalba, vyčiai myli Lietuvą, stengiasi ginti jos reikalus. 1987 m. Lietuvos vyčiai švęs deimantinę savo veiklos sukaktį.

Kauno dramos teatre autorini savo spektakli „Makačiuko nuotykių“ paruošė vyr. rež. J. Vaitkus. Scenovaizdžius sukūrė dail. J. Paulėkaitė, muzikinį apipavidalinimą — A. Klova. Vaidina Vilniaus konservatorijos aktoriaus meistriskumo katedros penkto kurso studentai, kurių vadovas yra rež. J. Vaitkus.

Veiklos trisdešimtmetį žemaičių tarme parašytos B. Vaičiūlio komedijos „Draugiškasis teismas“ premjera paminėjo kojinių gamybos dramos būrelis Klaipėdoje. Režisavo ilgametis būrelio vadovas Rimantas Nedzveckas, Klaipėdos dramos teatro aktorius. Mėgėjiškon dramos studijon imonės saviaveiklininkus 1954 m. subūrė rež. N. Bernotas. Dramaturgas K. Saja tada jiems padovanojo vieną pirmųjų savo kūrinių — vodevilį „Vis per gerą širdį“. Vėliau repertuarą papildė B. Dauguviečio „Žaldokynė“, Žemaitės „Piršlybos“, jos „Trijų mylimųjų“ inscenizacija, 1956 m. įrašyta magnetofono juostoje radijo, iki šiol skambanti eterio bangomis. Dramos entuziastai ne kartą atstovavo Klaipėdai respublikinėse saviaveiklininkų apžiūrose. Daug išdėmetinių vaidmenų yra sukūrę būrelio veteranai — A. Grinienė, A. Adeikis, J. Tarvydas, S. Jonikienė.

Tarptautiniame smuikininkų konkurse Zagrebe, Jugoslavijoje, pirmą premiją laimėjo M. K. Čiurlionio meno mokyklos auklėtinė ir dabartinė Maskvos konservatorijos diplomantė Ingrida Armonaitė. Konkursas, skirtas XIX š. jugoslavų smuikininko Vavolo Humlo atminimui, rengiamas kas ketveri metai. Šiame metais buvo jau trečiasis. Jame dalyvavo 25 smuikininkai iš 15-kos šalių, ne vyresni kaip 30 metų amžiaus. Konkursas buvo trijų dalių. Sunkiausia buvo pirmoji, nes jai beveik nebuvo galima pasirinkti atliekamų kūrinių. Į trečiąją dalį pateko šeši konkurso dalyviai. Čia jiems talkino V. Krainčevičiaus diriguojamas radijo ir televizijos orkestras. Laureatės Ingridos Armonaitės šią vasarą Jugoslavijoje laukia du koncertai: solinis Dubrovniko ir pasirodymas Zagrebėje su simfoniniu šio miesto filharmonijos orkestru.

Estrados mėgėjus į pirmą dviejų dalių programą „Kur giria žaliuoja“ pakvietė naujas Vilniaus filharmonijos vokalinis instrumentinis ansamblis, vadovaujamas Vytauto Kernagio. Pasak jo, muzikuoti buvo pradėta vos prieš kelis mėnesius, ansambliai dar nesugulvotas pavadinamas. Norima, kad dainos ne tik linksmintų, bet ir priverstų žiūrovą susimąstyti. Programos bus literatūrinio-muzikinio pobūdžio. Pirmojoje dviejų dalių programoje „Kur giria žaliuoja“ panaudotos A. Kulikausko, V. Kernagio, M. Šnaro, V. Stakėno, K. Smorionio bei kitų jaunų autorių dainos, sukurtos pagal M. Martinaičio, P. Širvio, A. Baltakio, J. Erlicko, S. Jonausko, M. Šnaro, V. Stakėno eiles. Beveik visi ansamblio nariai patys kuria muziką ir eiles, dainuoja, groja keliais ar net keliolika instrumentų. Vadovas V. Kernagis, dainininkas ir kompozitorius, yra gerai žinomas iš pasirodymų populiariame kabaretiniame ansamblyje „Tarp girnų“. Jis yra įrašęs kelias solines plokšteles.

Vilniaus operos ir baletu teatre specialiu P. Čaikovskio „Miegiančiosios gražuolės“ spektakliu paminėta balerinos Leokadijos Askelovičiūtės sidabrinė kūrybinio darbo sukaktis. 1960 m. pradžioje ji debiutavo P. Čaikovskio baletu „Miegiančioji gražuolė“, atlikdama Auroros vaidmenį. Kartų su ja tada baletu teatran įsijungė Leningrado pokario metais išugdyta jaunoji profesionalų šokėjų karta. Vilnietė L. Askelovičiūtė pirmuosius žingsnius žengė septynios vidurinės mokyklos scenoje, muzikos mokyklos (dabar — M. K. Čiurlionio meno mokykla) choreografijos skyriuje, į profesines aukštumas iškoko Leningrade, A. Vaganovos choreografijos mokykloje. Savo repertuarą ji turi apie 40 vaidmenų, apimančių baletą klasiką ir dabartinius kūrinius. Scenon ji yra įvedusi J. Indros, J. Juzeliūno, J. Gruodžio, E. Balsio, J. Bašinsko baletų pagrindines veikėjas. L. Askelovičiūtė teko atstovauti Vilniaus baletu teatru Maskvoje, kitose respublikose, gastroliuoti Egipte, Mongolijoje, Čekoslovakijoje, R. Vokietijoje, Suomijoje, Graikijoje ir Italijoje. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 26 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10-3	90 dienų termin. indėlius	9 %
Antradieniais	10-3	180-185 d. termin. ind.	9 1/2 %
Trečiadieniais uždaryta		term. indėlius 1 metų	10 %
Ketvirtadieniais	10-8	term. indėlius 2 metų	10 %
Penktadieniais	10-8	term. indėlius 3 metų	10 1/2 %
Šeštadieniais	9-1	pensijų s-tą	10 %
Sekmdieniais	9-12.30	spec. taup. s-tą	8 %
		taupomąją s-tą	7 1/2 %
		depozitų-čekių s-tą	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	12 %
		mortgičius nuo	11 % - 13 1/2 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.
Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paruodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimeame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

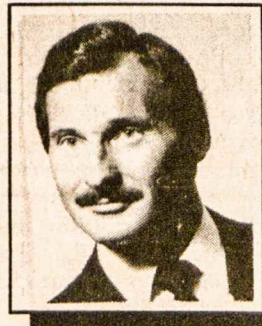
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienei arba Vidai Šiaučiuenei

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarNAVimą.

Antanas Genys (416) 231-2839

Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tamiems chemikalams sustabdyti. Pirmas žingsnis bendrai veiklai dabar buvo padarytas Kvebeko mieste. Rūgščių lietaus problemoms tirti R. Reaganas paskyrė buvusį susisiekimo sekr. A. Lewisa, B. Mulronis — pensijon išėjusį Ontario premjerą W. Davis. Pastarasis gaus tik simbolinį vieno dolerio atlyginimą už darbu metus. Savo išvadas jie turės paruošti ir paskelbti sekančiame R. Reagano ir B. Mulronio susitikime, kuris numatomas 1986 m. pavasarį. Ši nutarimą kritiškai sutiko opozicinės partijos Kanados parlamente. Esą rūgščių lietaus klausimas vėl buvo atidėtas vieneriems metams.

Svarbesnis yra nutarimas su moderninti radaro tinklus, supančius Š. Ameriką, kad jie laiku galėtų pastebėti ne tik sovietų bombonešius, bet ir skriejančias bombas. Šis projektas kainuos \$7 milijonus, tačiau Kanadai teks parūpinti tik \$840 milijonų, kurie bus išleisti pačioje Kanadoje. Šiaurinėje jos dalyje esantis radaro tinklas, įrengtas prieš 30 metų, visiškai paseno. Lig šiol juo nebuvo rūpinamasi, nes atrodė, kad dabar didžiausią pavojų sudaro ne sovietų bombonešiai, o jų raketos. Radaro tinklą vėl suaktualino amerikiečių jau pasigamtos ir sovietų baigiamos gaminti skriejančios bombos. Radaro tinklui Kanados šiaurėje su moderninti reikės \$1,5 milijono. Šios sumos 60% parūpins JAV, 40% — Kanada. Lig šiol tą tinklą aptarnavo ir prižiūrėję JAV karo aviacija, o atnaujintas jis pereis Kanados kontrolėn. Pasak ministerio pirm. B. Mulronio, liberalai kontrolę buvo atidavę Amerikai, o konservatoriai jau vėl sugrąžins Kanadai.

Didžiausios kritikos parlamente susilaukė B. Mulronio pasirašytas pritarimas R. Reagano pradėtiems priešraketinių ginklų tyrimams erdvėje. Opozicinės partijos nuogaštauja, kad Kanada bus įvelta į vadinamąjį "žvaigždžių karą" ir susilauks branduolinių

JAV ginklų savo teritorijoje. Tokios nuomonės yra ir sovietų žinių agentūra TASS. Pasak jos, tai buvo pagrindinis R. Reagano apsilankymo Kanadoje tikslas. Iš tikrųjų tie priešraketiniai ginklai erdvėje tik tiriami, net nežinoma ar juos pavyks išrasti ir pagaminti. Be to, tyrimus bus galima sustabdyti, jeigu Ženevos konferencijoje bus sutarta rimta kontrolė branduoliniams Sovietų Sąjungos ir JAV ginklams. B. Mulronis pritarė tik priešraketinių ginklų erdvėje tyrimams, bet neįsipareigojo juos įsileisti Kanadon. Opozicines Kanados partijas vėl suerzino penkiose vietose Kanados šiaurėje numatytos karo aviacijos bazės. Esą jos bus susietos su "žvaigždžių karu" ir susilauks branduolinių JAV ginklų. Vėliau paaiškėjo, kad šiaurės bus perkeltos Kanados karo aviacijos bazės, dabar esančios pietinėje dalyje, netoli JAV pasienio. Bazės yra reikalingos atnaujinti numatytam radaro tinklui. Kanados naikintuvai tada radaru užregistruotus taikinius galės sutikti šiaurinėje jos dalyje, toli nuo didžiųjų miestų. Reikalui esant, galės būti panaudoti ir JAV naikintuvai. Socialistų vadas E. Broadbentas parlamente iškėlė nepasitikejimo vyriausybei klausimą, bet pralaimėjo 156:56 balsų santykiu.

Kvebeko mieste taipgi buvo sutarta siekti laisvesnės prekybos tarp Kanados ir JAV. Ši klausimą turės ištirti Kanados ministeris tarptautinei prekybai J. Kelleheris ir JAV prekybos atstovas W. Brookas. Pasiūlymus abiejų vyriausybių vadams jie turės paruošti iki š. m. rugsejo mėnesio. Bus siekama abiem valstybėm priimtinų varžtų sumažinimo, kad būtų palengvintas keitimasis gaminiais. Skubus tyrimų paruošimas atgaivina vilčių, kad kada nors Kanada ir JAV galės susilaukti Bendrosios rinkos, kurią jau seniai turi V. Europa. Dabar tokia rinka liečia tik Kanadoje ir JAV gaminamus automobilius. Jais ir jų dalimis keičiamasi be maito.

Commission d'enquête
sur les criminels de guerre

Commission of Inquiry
on War Criminals

Pranešimas apie pareiškimus

Tarybos (Council, P.C.) protokolas 1985-348, pažymėtas 1985 metų vasario 7 dienos data ir peržiūrėtas bei pakeistas minėtos tarybos sprendimu 1985-635, pažymėtas 1985 metų vasario 28 dienos data, paskyrė teisėją Jules Deschenes komisijos pirmininku pagal pajieškų įstatymo I dalį ir įgalino jį:

pravesti pajieškas asmenų, laikomų karo nusikaltėliais Kanadoje, ištirti, ar yra tokių asmenų, gyvenančių Kanadoje, kada ir kaip jie atvyko Kanadon, kiek komisijos pirmininko nuomone tai reikalinga, kad galėtų pateikti pranešimą ministerių tarybai (Governor in Council) drauge su rekomendacijomis bei patarimais, kokių priemonių reikėtų imtis Kanadoje, traukiant teisminėn atsakomybėn minimus karo nusikaltėlius, gyvenančius Kanadoje, įskaitant rekomendacijas, nusakancias esamas teisines priemones traukti teisminėn atsakomybėn tokius asmenis Kanadoje, ar turėtų Kanados parlamentas priimti įstatymą, jei taip, tai kokį įstatymą, kuris įgalintų traukti karo nusikaltėlius teisminėn atsakomybėn ir atsakyti už savo nusikaltimus.

Komisija kviečia paskirus asmenis ir organizacijas, turinčius atitinkamų faktų, arba norinčių pateikti savo rekomendacijas tais klausimais, — kreiptis į komisiją, jei galima raštu, iki 1985 metų balandžio 16 dienos. Jei kas nori būti atstovaujamas patarėjo, yra prašomas pranešti komisijai jo pavardę ir adresą. Bet koks pranešimas turi būti siunčiamas šiuo adresu:

Commission of Inquiry on War Criminals
P. O. Box 1992
Station "B"
Ottawa, Ontario
K1P 5R5 Tel: (613) 998-1464

Savo laiku bus paskelbtas kitas pranešimas, liečiantis viešą apklausą, jei komisija ras reikalinga tyrinėjimų eigai.

K. D. Logan
Secretary to the Commission

Skautų veikla

- "Šatrijos" tunto posėdis — balandžio 9 d., 7.30 v.v. pas sesę Silviją Saplienę (23 Larkin Ave., tel. 762-2251).
- "Romuvos" stovyklai vadovaus ūkio vedėjas vyr. valt. S. Kuzmas ir jo padėjėjai A. Vasiliauskas, T. Kazakevičius, A. Gvildys. Registruotis pas S. G. Tarvydienę tel. 439-7059 arba pas tuntininkus.
- Kovo 18 d. "Rambynio" tunto vadovų posėdyje buvo svarstomi tolimesni tunto veiklos planai bei Šv. Jurgio šventė.
- Ruošiamos skautiškos sutiktuves Dainavoje gegužės 25-27 d.d. Dalyvaus prityrę skautai ir jūrų skautai nuo 17 metų, prityrusios skautės ir jūrų skautės nuo 16 metų. Registruotis pas tuntininkus iki gegužės 3 d., įmokant \$10. Pilna kaina — \$35, išskyrus kelionę.
- Kaziuko mugės metu Romuvai aukoję: \$100 — P. Gulbinskas; \$75 — O. Indrelienė; \$50 — V. Paškus, L. Yčienė, H. Stepaits, G. M. Šernas; \$25 — dr. R. Saplys, K. P. Budrevičius; \$20 — N. Liačienė, P. B. Jankauskas; \$10 — J. Baltadonio atminimui. Skautiškas ačiū visiems.
- LS Broliųs 1985-87 m. vadijos kadencijoje išrinkti bei paskirti torontiškiečiai — vs. pavaduotojas ps. A. Senkus, katalikų dvasios vadovas s. kun. A. Simanavičius, ev. dvasios vadovas s. kun. A. Žilinskas, Kanados rajono vadeiva ps. dr. A. Dailydė.

D. Barzdžiūtė

SPORTAS

ŠALFAS ŽINIOS

Centro valdyba kooptavo tris naujus narius — Algirdą Malinauską, Rimą Mečių ir Rimą Kuliavą. Rimantui Sondai, Kanados sporto apygardos vadovui, pėjus į centro valdybą, naujuoju apygardos vadovu sporto klubų išrinktas ir ev patvirtintas Edvardas Stravinskis. Jo adresas: 5 Montye Ave., Toronto, Ont., Canada M6S 2G8. Tel. 1-416 — 762-1982.

Centro valdybos posėdy patvirtintas Sąjungos generalinio sekretoriaus pareigoms Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117, USA. Tel. 1-216 — 481-7161. Pektajame Mokslo ir kūrybos simpoziume, kuris įvyks š. m. lapkričio 27-30 d.d. Čikagoje, sporto ir fizinio auklėjimo programą koordinuoti pavesta ŠALFAS garbės nariui Broniui Keturakiui.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:		IMA:	
9 %	už 90 dienų term. indėl.	12 %	už asmenines paskolas nuo
9 1/2 %	už 6 mėn. term. indėlius		už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
10 %	už 1 m. term. indėlius		su nekeičiamu nuošimčiu
10 %	už 2 m. term. indėlius	11 3/4 %	1 metų
10 1/2 %	už 3 m. term. indėlius	12 1/2 %	2 metų
10 %	už pensijų planą	13 %	3 metų
9 1/2 %	už namų planą		(fixed rate)
8 %	už specialią taup. s-tą		su keičiamu nuošimčiu
7 1/2 %	už taupymo s-tas		1, 2 ar 3 metų
6 %	už čekių s-tas (dep.)		(variable rate)

AKTYVAI virš 43 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antreipi mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543

(Istaiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonsas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgičių. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo
ir pardavimo įstaigos atstovė Jums
sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
Namų 769-9424

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncevalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkų pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkų)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Vaziuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Perkant ar parduodant nekilnojamojo nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Telefonai: 531-1191
namų 537-2291

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. Nemokamas įkainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

TORONTONT

Religinės šalpos popietę kovo 24, sekmadienį, Anapilio salėje surengė KLKM Draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius ir šios parapijos tarybos socialinių reikalų sekcija. Įžanginiu žodžiu ją pradėjo sekcijos pirm. Vyt. Balčiūnas ir pakvietė uždegti simbolines žvakes prie Rūpintojėlio ir Lietuvos vėliavos — kun. dr. J. Gutauską, dr. M. Uleckienę ir Z. Gorklytę. Tai reikšė ryšį su Lietuva, kurios paramai ši popietė buvo skirta. Originalių minčių kalbą pasakė kun. Anicetas Tamošaitis, SJ, vedęs rekolekcijas toje parapijoje. Meninę dalį atliko Toronto Lietuvių namų dainos grupė, vadovaujama muzikės D. Deksnytės. Ši grupė, jau daug kur koncertavusi, pasižymi darnumu, lengvu repertuaru ir lietuviška nuotaika. Grupėje dainuoja: A. Jucienė (seniūnė), A. Jankaitienė, A. Skilandžiūnienė, O. Krasauskienė, D. Klibingaitienė, D. Dargienė, L. Mačionienė (ši kartą truko p. Jankaitienės). Visiems padėkos žodį tarė kat. moterų skyriaus pirm. G. Trinkienė. Kun. A. Tamošaitis sukalbėjus maldą, visi sotinosi J. Bulblienės paruoštais pietumis, o patarnavo savanorės parapijos merginos. Šioje popietėje dalyvavo gen. konsulas dr. J. Žmuidzinis su Ponia ir kiti svečiai.

Toronto lietuvių jaunimo ansamblio "Gintaras" trisdešimtmečio koncertui paremti yra kviečiami mecenatai. Koncertas įvyks š. m. gegužės 25 d., 6 v.v., Metro Toronto Convention Centre salėje (255 Front St.). Mecenatų auka — \$100. Aukotojai gaus po du bilietus į šokių koncertą, sukaktuvinį leidinį ir du bilietus į pokylį Lietuvių namuose 9 v.v. Mecenatų pavardės bus paskelbtos sukaktuviniame leidinyje. Mecenatų vėjus truks iki balandžio 20 d. Čekius rašyti: "Gintaro jubilėjaus fondui" arba "Gintaras Anniversary Fund" vardu ir juos atsiųsti mecenatų komitetui: Č. K. Jonys, 65 Prince George Dr., Islington, Ont. M9A 1Y5. Tel. 416-233-6380. Inf.

Žymiosios solistės Lilijos Šukytės-Sukis ką tik išleista dainų plokštelė, pagaminta V. Vokietijoje, jau gauta Toronte ir gaunama abiejų parapijų knygynuose. Kaina — \$13.

Lietuvišką baldų dirbtuvę Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir apraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174

A. A. Petras Pautienis, 89 m. amžiaus, seniau mirusio dailininko Pautieniaus brolis, mirė kovo 20 d. Palaidotas kovo 23 d. iš Lietuvos kankinių šventovės lietuvių kapinėse. Gedulines Mišias atnašavo ir laidotuvių apeigas atliko kun. J. Staškus, vargonavo ir giedojo sol. L. Marcinkutė. Velionis Lietuvoje buvo teisininku. Toronte iki pensijos darbovis smulkiosios pramonės srityje ir domėjosi šerais. Visuomeninėje veikloje nedaugumavo.

Kun. P. Azubalio vardo stipendijų fondui A. ir G. Sprainaičiai paaugojo \$50. Šiuo metu fonde yra \$16,342.20. Iš gaunamų palūkanų kasmet yra skiriamos stipendijos studijuojantiems lituanistinius arba jiems artimus mokslus, įskaitant teologiją. Jei fondo kapitalas padidėtų iki \$20,000, galima būtų skirti kasmet \$1,500 stipendijoms. Norintieji prisidėti prie šio fondo augimo prašomi kreiptis į pirm. dr. A. Kazlauskienę arba išdininą V. Dauginį (1613 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6). Čekiai rašomi: Rev. P. Azubalis Scholarship Fund.

A. a. Prano Žiurinsko atminimui vietoje gėlių laidotuviems Pranas Jankauskas paaugojo Tautos fondui \$20.

Naujos knygos — J. Kraliausko "Ąžuolai pilikalnyje" ir J. Gutausko "Tik vienas šuo" gaunamos abiejų lietuvių parapijų knygynuose. Tai graži velykinė dovana.

Estas Harold Sepp, protestuodamas prieš "Royal Bank", konfiskavusį jo statybinės bendrovės lėšas ir nuosavybes, pradėjo žygi iš Walkertonio pėsčias su plakatu "Royal ... stole my money". Savo žygį (111 mylių) baigs balandžio 1 d. Toronte ties "Royal Bank" pastatu. Banko pareigūnas H. Seppo kaltinimą neigia.

PADĖKA

Autovežimio nelaimėje buvo sulaužyta mano kairė koja. Teko pakelti sunkią ir ilgą operaciją, išbūti ligoninėse penkis mėnesius. Grįžęs į namus esu prižiūrimas valdiškų slaugių, dr. Valadkos ir specialisto dr. Wright. Dėkoju iš visos širdies kun. Eugenijui Jurgučui, OFM, mane lankiusiam bei dvasiškai stiprinusiam, atnešusiam Šv. Sakramentą, broliams ir brolienoms, dažnai mane lankiusiems, sesutei ir visiems kitiems. Niekad neužmiršiu Jūsų paslaugumo. Telaimina Jus Dievas!

Visiems dėkings —

J. Gegužis

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor
1614 Bloor Street West
(priešais Toronto Lietuvių namus)
Telefonas 535-2331, namų 532-5893

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Toronto Lietuvių namų
karaliaus Mindaugo menėje
balandžio 14, sekmadienį, 1 v.p.p., ruošiamas

VELYKŲ STALAS

lėjimas: \$13.50 — suaugusiems, \$12.50 — pensininkams ir studentams, \$7.50 — vaikams 6-12 metų, \$3.50 vaikams iki 5 metų. Stalai numeruoti. Bilietus galima įsigyti LN popietėse sekmadieniais ir LN raštinėje. Telefonas 532-3311.

Įvairiausias velykinis maistas: kumpiai, žąsys, kalakutai, paršiukai, pyragai, margučiai, vynos ir kt. Programa, Velykų bobutė. Maloniai kviečiame visus gausiu atsilankymu paremti lietuviškus papročius išseivijoje.

Lietuvių namai

Maloniai kviečiame jus dalyvauti

Toronto "GINTARO" ansamblio sukaktuvinėje trisdešimtmečio šventėje

1985 metų gegužės 25, šeštadienį.

Koncertas:

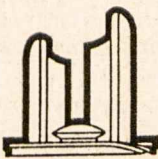
6 v.v. Metro Toronto Convention Centre,
255 Front St. W., Toronto

Pokylis:

9 v.v. Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W., Toronto

Bilietų kreiptis į J. Vingelienę tel. 233-8108.

"Gintaro" tėvų komitetas

Toronto miestas

ATMATŲ IŠVEŽIMO TVARKARAŠTIS

Didysis Penktadienis —
1985 metų balandžio 5

Velykų pirmadienis —
1985 metų balandžio 8

yra šventės savivaldybės tarnautojams.

Tomis dienomis atmatos nebus išvežamos.

Tai bus padaryta sekančią reguliarią atmatų išvežimo dieną.

Balandžio 10, trečiadienį, nebus išvežami nei laikraščiai, nei kiti sunkūs daiktai.

Reguliarus laikraščių ir sunkių daiktų išvežimas bus pradėtas balandžio 17, trečiadienį.

Būsime dėkingi už jūsų dėmesį ir išnešimą atmatų išvežimui nustatytą dieną.

Pastaba. Toronte yra 17 sandėlių stiklo ir metalo indams. Šausio mėnesį buvo surinkta 266 tonos laikraščių, 57 tonos stiklo ir 5 tonos skardinių. Smulkesnių informacijų teiraukitės telefonu 947-7742.

R. M. Bremner, P. Eng., F.I.C.E.
viešųjų darbų viršininkas

1985 metų ekskursijos į VILNIŲ ir į kitus Europos miestus

1. Gegužės	16 - 24	\$1481.25
2. Gegužės	16 - 29	\$1681.25
3. Birželio	20 - 29	\$1712.25
4. Liepos	3 - 11	\$1912.25
5. Liepos	16 - 24	\$1712.25
6. Rugsėjo	16 - 29	\$1912.25
7. Rugsėjo	21 - 29	\$1739.25
8. Rugsėjo	4 - 13	\$1612.25
9. Rugsėjo	4 - 19	\$1912.25
10. Spalio	3 - 11	\$1421.25

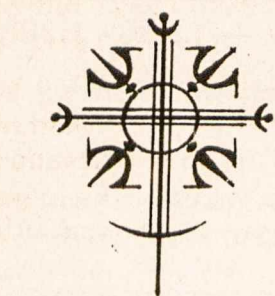
Visos kainos — kanadiškais doleriais. Į šias kainas įskaityta: lėktuvas, viešbučiai, maistas, pervežimai, ekskursija į Kauną, mokesčiai ir drauda. Grupės 1, 3 ir 5 lydesiu aš pats. Norintiems nu-pirkti automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius.

Sudaromi iškvietai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionėms dokumentai sutvarkomi pavieniams ar grupėms į visus pasaulio kraštus. Šiais metais dirbsime 3 žmonės. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ar telefonu.

V. BAČENAS All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Visais keliomis
reikalais kreiptis:
V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

KULTŪRINĖS VEIKLOS SEMINARAS

1985 metų gegužės 24, 25 ir 26 dienomis Toronte,
Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos
seselių namuose (57 Sylvan Ave.)

- nagrinės lietuvių kultūros vertybes,
- numatys būdus jom siekti,
- nustatys gaires tolimesniai lietuviškos kultūros puoselėjimui.

Rengia KLB kultūros komisija ir visus tautiečius kviečia dalyvauti.

Registruotis iš anksto iki gegužės 12 d. šiuo adresu: Rasa Kurienė, 40 Ferman Dr., Guelph, Ont. N1H 7E1; tel. (416) 533-7425; arba: Judita Čuplinskienė, 62 Burnside Rd., Toronto, Ont. M6G 2M8; tel. (416) 533-7425

Sudbury, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

kės žiburiams", "Nepriklausomai Lietuvai" ir "Kariui" paskirta po \$24.

KUN. J. STAŠKUS, Lietuvos kankinių parapijos klebonas iš Mississaugos, Ont., aplankė Sudburio lietuvių ir Christ the King parapijos šventovėje vadovavo priešvėlykiniam susikaupimui dvi dienas paskirtomis valandomis, klausė išpažinčių, laikė šv. Mišias, sutuokė veiklius lietuvius — Antaną Juozapavičių ir Sofiją Semežienę. Parodė filmą — Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties iškilmės Romoje, dalyvaujant Šv. Tėvui Jonui-Pauliui II, tūkstančiui lietuvių. Tokiu tarptautiniu šv. Kazimiero paminėjimu, Lietuvos vardo iškėlimu pasaulinėje arenoje visi filmo žiūrovai buvo sujaudinti, prisiminę pavergtą Lietuvą. J. Kr.

KLB SUDBURIO APYLINKĖS VALDYBA š. m. gegužės 11 d. 210 Drinkwater St., Šv. Kazimiero parapijos (lenkų) salėje, rengia motinų pagerbimą Motinos dienos minėjimą.

Valdyba

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugsios kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

PERKATE AR PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

BOSLEY

188 Eglinton Ave. E.,
Toronto, Ont. M4P 2E4
W.H. BOSLEY & CO. LTD. REALTOR (416) 486-5777 445-9469

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 248-9458

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Greitas ir tikslus patarnavimas!
533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

Pavasariu dvelkiantis "Tėviškės žiburių"

BALIUS

Kviečiame dalyvauti visus tautiečius ypač iš Toronto, Mississaugos, Hamiltono, Delhi, St. Catharines, Londono ir kitų vietovių, kurias lanko "Tėviškės žiburiai".

Meninėje programoje girdėsime vyrų chorą "Arą" su naujai paruoštu repertuaru, solistų — Rimo Strimačio ir Vacio Verikačio duetus

Dalyvausime dviejose loterijose — didžiojoje (su specialiais bilietais) ir mažojoje (su įėjimo bilietais).

Šokiams gros lietuvių mėgstamas orkestras "Les and the music masters"

Veiks įvairių gėrimų baras, bus galima gauti J. Bubulienės pagamintų lietuviškų valgių

Baliaus pradžia — 6.30 v.v., programos — 7 v.v.

Stalai (po 10 asmenų) rezervuojami "Tėviškės žiburių" administracijoje tel. 275-4672.

Bilieto kaina — \$6.00, studentams — \$3.00.

Dalyvaukite ir padėkite spaudai gyvuoti!

jau čia pat —

Atvelykio šeštadienį, balandžio 13, didžiojoje Anapilio salėje

(2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont.).

TORONTONT

Anapilio žinios

— Priešvėlykines rekolekcijas vedė kun. A. Tamošaitis, SJ. Jo pamokslai pasižymėjo minčių originalumu, rekolekcijos buvo gausiai lankomos.

— Pamaldos Didžiąją savaitę: D. ketvirtadienį — 7 v.v. vakaro, D. penktadienį — 3 v.p.p., D. šeštadienį — 7 v.v., Vėlykų sekmadienį — 7 v. ryto Prisikėlimas ir Mišios, 10 ir 11 v.r. — Mišios.

— Pamaldos Wasagos lietuviams — Gerojo Ganytojo salėje bus Vėlykų sekmadienį, 11 v.r.

— Pakrikštyta Leono ir Birutės (Grigutytės) Roginskų dukrelė Ramona-Teresė.

— Antroji rinkliava šį sekmadienį — arkivyskupijos labdarai "Share Life".

— Pirmosios Komunijos iškilmės — balandžio 28, sekmadienį, 11 v.r.

— Kun. K. Kaknevičius kovo 29-31 d.d. ves rekolekcijas Delhi, Ont., lietuvių parapijoje.

— Aukų religinei Lietuvos šalpai: \$50 — Br. Liškauskas, K. Otto; \$460 — Sudburio lietuviai; \$237 — Sault Ste. Marie lietuviai; Šv. Jono lietuvių kapinėms: \$100 K. Ivanauskas; parapijai: \$100 — M. Dausienė, Alf. Gačionis; \$50 — M. A. Empakeriai.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 10 v.r. — už Matukų ir Kunučių šeimas, 11 v.r. — už a. a. Tadą Gugi ir a. a. Alfonsą Skrebūną.

Kanados lietuvių fondo tarbos posėdis kovo 30, šeštadienį, 2 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose (buvusiame pensininkų kambaryje).

Solistų Danos Stankaitytės ir Algio Grigo koncerte, kuris įvyks kovo 31 d., 4 v.p.p., Anapilio salėje, bus galima įsigyti dabar išleistų abiejų solistų plokštelių. Koncertui akompanuos muz. Alvydas Vasaitis.

"Paramos" darbo valandos Didžiąją savaitę: D. ketvirtadienį 10 v.r. — 8 v.v., D. penktadienį — uždaryta, D. šeštadienį 9 v.r. — 1 v.p.p. Vėlykų pirmadienį balandžio 8 — uždaryta.

Spaudos balius, rengiamas "Tėviškės žiburių" leidėjų, bus balandžio 13, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje.

Meninė programą atliks populiariusis vyrų choras "Aras", diriguojamas V. Verikačio. Šis choras yra gausus dainininkais, daug kur koncertavęs. Dabar ruošiasi koncertams Britanijoje liepos mėnesį. Spaudos baliui jis ruošia specialų repertuarą, talpinamas muz. J. Govėdo, nes V. Verikačio po tulžies operacijos tebesveiksta savo namuose. Be to, meninėje programoje dalyvaus sol. Rimas Strimačaitis, dainavęs sudėtingus vaidmenis operose bei operiniuose spektakliuose. Jiedu su sol. V. Verikačiu padainuos solo su choru ir duetu.

Kitos informacijos apie spaudos balių — skelbime.

Bilietai į "TZ" spaudos balių gaunami kasdien administracijoje, o sekmadienį, kovo 31, ir abiejų parapijų salėse: Lietuvos kankinių — po 10 ir 11 v.r. pamaldų, Prisikėlimo — po 10.30 v.r. Mišių.

Vysk. P. A. Baltakis, OFM, atsiuntė sveikinimus iš Australijos, kur vedė rekolekcijas lietuvių gyvenvietėse. Jis rašo: "Lietuviai labai nuosirdūs ir džiaugiasi, kad nėra pamiršti. Gyvena gražiai ir turi panašias problemas, kaip ir visur kitur. Džiugiu Vėlykų visiems "Tėviškės žiburių" skaitytojams".

Prisikėlimo parapijos žinios

— Metinės parapijos rekolekcijos vyksta visą šią savaitę. Mišios ir pamokslai 9.30 v.r. ir 7.30 v.v.; šeštadienį — 9.30 v.r. ir 5.30 v.p.p.; sekmadienį — per visas Mišias. Ketvirtadienį, kovo 28 po vakarinių pamaldų, Parodų salėje rekolekčių vedėjas kun. dr. V. Cukuras turės pasikalbėjimą su jaunimu ir jaunuomis šeimomis įvairiais religiniais klausimais. Rekolekčių metu prie įėjimo į šventovę renkamos aukos vargšams ir N. Pr. M. seselių veiklai.

— Aukos religinei Lietuvos šalpai renkamos iki šio mėnesio galo. Iki šiol surinkta \$9,258.

— Metinis parapijos susirinkimas — kovo 31 d. Parodų salėje po 11.30 v. Mišių. Bus renkama 15 asmenų į parapijos tarybą. Sudaryta nominacijų komisija: R. Grigonienė, V. Matulaitis, A. Ulba.

— Parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija, kuriai pirmininkauja G. Petruskienė, rengia vaikų Mišias balandžio 14 d., 10.15 v.r., Parodų salėje.

— Registracijos blankai visom stovyklom gaunami klebonijoje.

— Praėjusį savaitgalį rekolekcijas Londone vedė prel. J. Tadauskas, o Ročesteryje — kun. dr. F. Jucevičius.

— Sol. V. Verikačio 60 metų amžiaus sukakties koncertas įvyks balandžio 28 d., 4 v.p.p., Prisikėlimo par. salėje.

— Gyvojo Rožinio draugija D. šeštadienį, 11 v.r., vietoj Mišių turės Rožinio ir kitas maldas.

— Didįjį penktadienį bus rinkliava Šv. Žemėje esančioms šventovėms išlaikyti.

— Parapijai aukoję: Č. B. Joniai \$150, V. F. Skrinkai \$100, K. Aranauskas \$50; religinei šalpai — L. Daunius \$50.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Vladą Jaskų, 9.30 v.r. — už a. a. Oną Lukauskaitę-Poškienę, 10.15 v.r. — už a. a. Adomą ir Sofiją Biretas ir dr. Stasį Stonkų, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Gražulių šeimos mirties.

— Parapijai aukoję: Č. B. Joniai \$150, V. F. Skrinkai \$100, K. Aranauskas \$50; religinei šalpai — L. Daunius \$50.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Vladą Jaskų, 9.30 v.r. — už a. a. Oną Lukauskaitę-Poškienę, 10.15 v.r. — už a. a. Adomą ir Sofiją Biretas ir dr. Stasį Stonkų, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Gražulių šeimos mirties.

— Parapijai aukoję: Č. B. Joniai \$150, V. F. Skrinkai \$100, K. Aranauskas \$50; religinei šalpai — L. Daunius \$50.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Vladą Jaskų, 9.30 v.r. — už a. a. Oną Lukauskaitę-Poškienę, 10.15 v.r. — už a. a. Adomą ir Sofiją Biretas ir dr. Stasį Stonkų, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Gražulių šeimos mirties.

— Parapijai aukoję: Č. B. Joniai \$150, V. F. Skrinkai \$100, K. Aranauskas \$50; religinei šalpai — L. Daunius \$50.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Vladą Jaskų, 9.30 v.r. — už a. a. Oną Lukauskaitę-Poškienę, 10.15 v.r. — už a. a. Adomą ir Sofiją Biretas ir dr. Stasį Stonkų, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Gražulių šeimos mirties.

— Parapijai aukoję: Č. B. Joniai \$150, V. F. Skrinkai \$100, K. Aranauskas \$50; religinei šalpai — L. Daunius \$50.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Vladą Jaskų, 9.30 v.r. — už a. a. Oną Lukauskaitę-Poškienę, 10.15 v.r. — už a. a. Adomą ir Sofiją Biretas ir dr. Stasį Stonkų, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Gražulių šeimos mirties.

— Parapijai aukoję: Č. B. Joniai \$150, V. F. Skrinkai \$100, K. Aranauskas \$50; religinei šalpai — L. Daunius \$50.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Vladą Jaskų, 9.30 v.r. — už a. a. Oną Lukauskaitę-Poškienę, 10.15 v.r. — už a. a. Adomą ir Sofiją Biretas ir dr. Stasį Stonkų, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Gražulių šeimos mirties.

— Parapijai aukoję: Č. B. Joniai \$150, V. F. Skrinkai \$100, K. Aranauskas \$50; religinei šalpai — L. Daunius \$50.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Vladą Jaskų, 9.30 v.r. — už a. a. Oną Lukauskaitę-Poškienę, 10.15 v.r. — už a. a. Adomą ir Sofiją Biretas ir dr. Stasį Stonkų, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Gražulių šeimos mirties.

— Parapijai aukoję: Č. B. Joniai \$150, V. F. Skrinkai \$100, K. Aranauskas \$50; religinei šalpai — L. Daunius \$50.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Vladą Jaskų, 9.30 v.r. — už a. a. Oną Lukauskaitę-Poškienę, 10.15 v.r. — už a. a. Adomą ir Sofiją Biretas ir dr. Stasį Stonkų, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Gražulių šeimos mirties.

— Parapijai aukoję: Č. B. Joniai \$150, V. F. Skrinkai \$100, K. Aranauskas \$50; religinei šalpai — L. Daunius \$50.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Vladą Jaskų, 9.30 v.r. — už a. a. Oną Lukauskaitę-Poškienę, 10.15 v.r. — už a. a. Adomą ir Sofiją Biretas ir dr. Stasį Stonkų, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Gražulių šeimos mirties.

— Parapijai aukoję: Č. B. Joniai \$150, V. F. Skrinkai \$100, K. Aranauskas \$50; religinei šalpai — L. Daunius \$50.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Vladą Jaskų, 9.30 v.r. — už a. a. Oną Lukauskaitę-Poškienę, 10.15 v.r. — už a. a. Adomą ir Sofiją Biretas ir dr. Stasį Stonkų, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Gražulių šeimos mirties.

— Parapijai aukoję: Č. B. Joniai \$150, V. F. Skrinkai \$100, K. Aranauskas \$50; religinei šalpai — L. Daunius \$50.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Vladą Jaskų, 9.30 v.r. — už a. a. Oną Lukauskaitę-Poškienę, 10.15 v.r. — už a. a. Adomą ir Sofiją Biretas ir dr. Stasį Stonkų, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Gražulių šeimos mirties.

— Parapijai aukoję: Č. B. Joniai \$150, V. F. Skrinkai \$100, K. Aranauskas \$50; religinei šalpai — L. Daunius \$50.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Vladą Jaskų, 9.30 v.r. — už a. a. Oną Lukauskaitę-Poškienę, 10.15 v.r. — už a. a. Adomą ir Sofiją Biretas ir dr. Stasį Stonkų, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Gražulių šeimos mirties.

— Parapijai aukoję: Č. B. Joniai \$150, V. F. Skrinkai \$100, K. Aranauskas \$50; religinei šalpai — L. Daunius \$50.

ROMAS VIESULAS Telesforas Valius

FOREWORD BY PAUL DUVAL

MONOGRAFIJOS SUTIKTUVĖS

kovo 30, šeštadienį, 6.30 valandą vakaro, didžiojoje Prisikėlimo parapijos salėje

1. Monografijos autoriaus dail. prof. Romo Viesulo žodis

2. Koncertinė programa — pianistė Aldona Kepalaitė iš Niujorko

3. Atidarymas dail. Telesforo Valiaus darbų parodos

Visus dalyvauti kviečia rengėjai —

Aldona Valienė ir monografijos komitetas.

Įėjimas nemokamas

Velykinis jaunimo pobūvis

"Margutis"

balandžio 7, Vėlykų sekmadienį, 6.30 v.v., Prisikėlimo parapijos Parodų salėje.

Vynas, alus, bufetas, muzika. Įėjimas — \$3.00.

Visą lietuvišą jaunimą kviečia — Prisikėlimo parapijos jaunimo sekcija

Kviečiame visus balandžio 14, sekmadienį, i KONCERTĄ VAIKAMS

Prieš koncertą 10.15 v. ryto Mišios vaikams Prisikėlimo parapijos Parodų salėje (1011 College St.). Po Mišių — šiltų dešrelių pietūs vaikams.

Koncertas ir vėlykų senelė — 12.30 - 1.30 v.p.p., didžiojoje Prisikėlimo parapijos salėje.

Programoje: pirmą kartą nauja vaikams plokštelė "Du gaideliai", paruošta V. Vaičiūno, I. Čerškienės ir R. Valaitienės. Atvyks Vėlykų senelė su dovanėlėmis ir pasirodys "Immaculata" vaikų darželis.

Vaikučiai kviečiami apsiręngti kiškučiais, viškučiais ir pan. Kaina — \$5.00 šeimai, \$5.00 — porai, \$5.00 — asmeniui.

Rengia Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų sekcija ir "Immaculata" vaikų darželis

JIEŠKOMI DU ASMENYS Anapilio salį tvarkymui bei priežiūrai. Apsigyvenimui yra atskiras namas. Pageldautina šeima (vyras su žmona). Kreiptis į kleboniją tel. 277-1270 Mississaugoje.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronto.

DIDELE NUOLAIDA vertikali nės langų užuolaidoms. "The Stepping Stone", 2465 Bloor St. W., Toronto, Ont. Tel. 767-4286. Oakvilles apylinkėse ir vakarais tel. 827-3446.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuviams, įvairiems rengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

PARDUODU NAUJĄ EILUTĘ (konstiumą). Mažo ūgio. Kelnės 34x32, švarkas — 44. Pilkos spalvos, angliškos medžiagos, siūtas pagal užsakymą. Parduodu už pasiūlytą kainą, nemažiau \$50. Skambinti bet kuriuo laiku. Tel. 533-5648 Toronto. Klausiti Toni.

ATLEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronto — J. Baliūnas.

DĖMESIO, Toronto ir apylinkų tautiečiai! Jei turite kilimus savo kambariuose ir norite juos turėti švaresnius, kreipkitės į "All Season's Carpet Cleaning". Savininkas — lietuvis Juozas Baliūnas. Susitarus, atvažiuoja į Jūsų namus, sąžiningai išvalo Jūsų kilimus, sofas, minkštas kėdes su "steam cleaning" mašinomis už prieinamą kainą. Informacijai teirautis pas Juozą Baliūną tel. 532-3410 Toronto.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas kooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

CANDLELIGHT CATERERS SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, rengimai namuose ir laidotuvių pusryčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronto.

EUROPEAN CATERING Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronto.

MONTREALQUE

Sol. Gina Čapkauskienė pasižymi savo muzikine veikla ne tik lietuvių, bet ir kitataučių tarpe. "Kanada Kurier" vasario 28 d. laidoje paskyrė visą puslapį apie vokiečių labdarybės 150 m. sukaktuvinį balių, įvykusį vasario 9 d. "Chateau Champlain". Čia su savo daina pasirodė Gina. Laikraštis įdėjo jos su orkestru nuotrauką ir rašo, kad "sol. Gina iš Lietuvos savo stiprių ir varpo tyrumo balsu praturtino vakarą. Šilti plojimai padėjo solistei ir kompozitoriui".

Apie Ginos pasirodymą "Pavilion Sichuan, Brossard", kuriame ji yra muzikinės dalies direktorė, plačiai aprašė ir dvi nuotraukas įdėjo "Echos Vedettes" kovo 15 d. Tie koncertai vyksta kiekvieną šeštadienį. Be to, čia galima gauti skanią vakarienę ir pasižinti "Montreal Scope" kovo mėn. įdėjo palankią kritiką prancūzų ir anglų kalbomis šios muzikinės dalies atidarymo progą. Atidarymas įvyko vasario 14 d.

Juozų ir Juozų pagerbimo pietus suruošė "Neringos" jūros šaulių kuopa kovo 17 d. AV parapijos salėje. Susirinkus apie 150 žmonių, buvo iškviesti visi Juozai ir Juozės prie garbės stalo, prisegta visiems po gėlę ir sugiedota "Ilgiausių metų". Didžiausio dėmesio, aišku, susilaukė kun. Juozas Aranauskas, kuris ir valgius palaimino. Pietų metu lengvą muziką grojo p. Lukaitienė smuiku ir jos draugė gitara. Žodžių sveikino J. Šiaučius šaulių ir "N. Lietuvos" vardu, o kitos organizacijos, norinčios Juozus pasveikinti buvo tik išvardintos. Oficialiai daliai vadovavo E. Vaičekauskas, o neringietės visus skaniai pavaišino. Kun. J. Aranauskas visų Varduvininkų vardu padėkojo rengėjams ir dalyviams. Po loterijos visi išsikirstė.

Metinis "Lito" narių susirinkimas AV parapijos salėje šaukiamas balandžio 13 d.

Visuotinis KLB Montrealio apylinkės susirinkimas įvyks balandžio 14 d. AV parapijos salėje. Bus renkama nauja valdyba. Senosios valdybos nariai padarys savo veiklos pranešimus.

Mergaičių choras "Pavasaris" uoliai ruošiasi paminėti savo penkmetį gegužės 4 d. Į "Pavasarį" įstojo keletas naujų balsingų mergaičių. Choriui vadovauja ir naują programą ruošia muz. M. Roch.

A. a. Kostas Žemaitis, 78 m. amžiaus, mirė kovo 3 d. Jis buvo vienas iš aktyviųjų AV parapijos steigėjų bei ilgametis parapijos komiteto narys. Palaidotas kovo 6 d. iš AV šventovės kovo 18 d. Cote des Neiges kapinėse. Liūdi sesers V. Stankevičienė ir V. Misevičienė bei kiti giminės. B. S.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Kovo 17, sekmadienį, Mišios buvo šv. Juozapo garbei. Pasveikinti Juozai ir Juozės. Mišias atnaušavo kun. Izidorius Sadauskas. Pamoklės jį pasisakė atvykęs iš Suvalkų apylinkės, gimęs ūkininko šeimoje, 1934 m. Dar jaunuoliu būdamas įstojo į saleziečių gimnaziją Gdanske. Lietuvių kalbą pamokė šeimoje ir vėliau savo iniciatyva bestudijuodamas. Montrealio saleziečiai čia jį iškviatė. Su parapijiečių sutikimu jis norėtų čia parapijoje pasilikti vikaro pareigoms. Sveatinėje įvyko komiteto šauktas parapijiečių susirinkimas. Klebonas St. Šileika, pasiekęs pensijos metus, pareiškė reikalingumą antro kunigo parapijoje. Pradžioje kai kas baiminosi dėl antro kunigo išlaikymo ir atlyginimo, esą parapija mažėja ir pan. Į tai atsakydami vienas po kito parapijiečiai kalbėjo už priėmimą naujo vikaro; jei nebus pajamų išlaikymui, parapijiečiai paklaus. Komiteto pirm. Z. Valinskas atsisakė visų — ar priima naują kunigą? Gausiais plojimais visi pritarė. Klebonas tuoj atvedė savo naujai priimtą vikarą Izidorį Sadauską. Kažin kas iš salės pradėjo "Ilgiausių metų", į kuriuos įsijungė visi susirinkusieji. Klebonas palaimino stlą, prasižėjo pietūs, kuriuos paruošė E. Kurilienė su padėjėjomis. Dalyvavo 130 asmenų. — Palmių sekmadienį prasidėla rekolekcijos. — Lietuvoje mirė Nikodemas Garjonis, Jozefinos Gabrusevičienės brolis. Sk.

— Pirmosios Komunijos iškilmės — balandžio 28, sekmadienį, 11 v.r.

— Kun. K. Kaknevičius kovo 29-31 d.d. ves rekolekcijas Delhi, Ont., lietuvių parapijoje.

— Aukų religinei Lietuvos šalpai: \$50 — Br. Liškauskas, K. Otto; \$460 — Sudburio lietuviai; \$237 — Sault Ste. Marie lietuviai; Šv. Jono lietuvių kapinėms: \$100 K. Ivanauskas; parapijai: \$100 — M. Dausienė, Alf. Gačionis; \$50 — M. A. Empakeriai.

— Mišios kovo 31, sekmadienį, 10 v.r. — už Matukų ir Kunučių šeimas, 11 v.r. — už a. a. Tadą Gugi ir a. a. Alfonsą Skrebūną.

Kanados lietuvių fondo tarbos posėdis kovo 30, šeštadienį, 2 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose (buvusiame pensininkų kambaryje).

Solistų Danos Stankaitytės ir Algio Grigo koncerte, kuris įvyks kovo 31 d., 4 v.p.p., Anapilio salėje, bus galima įsigyti dabar išleistų abiejų solistų plokštelių. Koncertui akompanuos muz. Alvydas Vasaitis.

"Paramos" darbo valandos Didžiąją savaitę: D. ketvirtadienį 10 v.r. — 8 v.v., D. penktadienį — uždaryta, D. šeštadienį 9 v.r. — 1 v.p.p. Vėlykų pirmadienį balandžio 8 — uždaryta.

Spaudos balius, rengiamas "Tėviškės žiburių" leidėjų, bus balandžio 13, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje.

Meninė programą atliks populiariusis vyrų choras "Aras", diriguojamas V. Verikačio. Šis choras yra gausus dainininkais, daug kur koncertavęs. Dabar ruošiasi koncertams Britanijoje liepos mėnesį. Spaudos baliui jis ruošia specialų repertuarą, talpinamas muz. J. Govėdo, nes V. Verikačio po tulžies operacijos tebesveiksta savo namuose. Be to, meninėje programoje dalyvaus sol. Rimas Strimačaitis, dainavęs sudėtingus vaidmenis operose bei operiniuose spektak